

**ΤΜΗΜΑ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
Στην
ΝΑΥΤΙΛΙΑ**

Θέμα Διπλωματικής Εργασίας :
TRADE FINANCE IN SHIPPING

Ονοματεπώνυμο : Βικτωρία Καραχάλιου

Πειραιάς

Νοέμβριος 2012

Πανεπιστήμιο Πειραιώς

« Το άτομο το οποίο εκπονεί την Διπλωματική Εργασία φέρει ολόκληρη την ευθύνη προσδιορισμού της δίκαιης χρήσης του υλικού, η οποία ορίζεται στην βάση των εξής παραγόντων : του σκοπού και χαρακτήρα της χρήσης (εμπορικός, μη κερδοσκοπικός ή εκπαιδευτικός), της φύσης του υλικού, που χρησιμοποιεί (τμήμα του κειμένου, πίνακες, σχήματα, εικόνες ή χάρτες), του ποσοστού και της σημαντικότητας του τμήματος, που χρησιμοποιεί σε σχέση με το όλο κείμενο υπό copyright, και των πιθανών συνεπειών της χρήσης αυτής στην αγορά ή στη γενικότερη αξία του υπό copyright κειμένου».

Πανεπιστήμιο Πειραιώς

«Η παρούσα Διπλωματική Εργασία εγκρίθηκε ομόφωνα από την Τριμελή Εξεταστική Επιτροπή που ορίστηκε από τη ΓΣΕΣ του Τμήματος Ναυτιλιακών Σπουδών Πανεπιστημίου Πειραιώς σύμφωνα με τον Κανονισμό Λειτουργίας του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών στην Ναυτιλία.

Τα μέλη της Επιτροπής ήταν :

Καθηγητής κ. Ανδρέας Μερίκας (Επιβλέπων)

Καθηγητής κ. Ελευθέριος Θαλασσινός

Καθηγητής κ. Σωτήριος Θεοδωρόπουλος

Η έγκριση της Διπλωματικής Εργασίας από το Τμήμα Ναυτιλιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πειραιώς δεν υποδηλώνει αποδοχή των γνωμών του συγγραφέα».

Πανεπιστήμιο Πειραιώς

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Μετά από δύο χρόνια δουλειάς και προσπάθειας ένα δύσκολο αλλά και ιδιαίτερα ενδιαφέρον «ταξίδι» έφθασε στο τέλος του. Νοιώθω μεγάλη ανακούφιση αλλά και ιδιαίτερη χαρά με την ολοκλήρωση της μεταπτυχιακής εργασίας που ήταν μια επίπονη αλλά ουσιαστική πορεία. Παράλληλα ένα όνειρο και μια επιθυμία μου γίνονται πραγματικότητα γεγονός που μου δίνει την δύναμη να συνεχίσω το «ταξίδι» αυτό ώστε να γίνει η απαρχή και άλλων προσπαθειών μου στον επιστημονικό τομέα. Ευελπιστώ το αποτέλεσμα της προσπάθειάς μου αυτής να έχει κάτι ουσιαστικό να προσφέρει στο πεδίο που αναφέρεται.

Πρέπει όμως να σημειώσω ότι στη διάρκεια αυτού του «ταξιδιού» μου είχα αλλά και βρήκα αρκετούς συνοδοιπόρους που με βοήθησαν και με στήριξαν. Παιδιά, φίλους, συναδέλφους. Την μεγαλύτερη βοήθεια και συμπαράσταση βρήκα από τον καθηγητή μου κ. Ανδρέα Γ. Μερικά που σ' όλο αυτό το χρονικό διάστημα με καθοδήγησε, με παρότρυνε και με στήριξε.

Τέλος θα ήθελα να ευχαριστήσω μέσα απ' την καρδιά μου ένα μεγάλο αριθμό ανθρώπων που συνέβαλαν και αυτοί σημαντικά στην ολοκλήρωση της διπλωματικής εργασίας.

Βικτωρία Καραχάλιου

Πειραιάς 12/11/2012

Στα παιδιά μου

Νικολέτα και Μαργαρίτα

Πανεπιστήμιο Πειραιώς

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	7
2. TRADE FINANCE.....	9
2.1. Ορισμός Trade Finance.....	9
2.2. Αιτιολόγηση ανάγκης υπηρεσιών Trade Finance.....	9
2.3. Χρησιμοποιούντες τις υπηρεσίες του.....	10
2.4. Καλυπτόμενοι Κίνδυνοι.....	11
3. ΕΓΓΥΗΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ.....	13
3.1. Έννοια – Ορισμός E/E.....	13
3.2. Θεσμικό πλαίσιο.....	14
3.3. Χρησιμοποιούμενοι όροι.....	16
3.4. Διάκριση εγγυητικών επιστολών.....	18
3.4.1. Κατηγοριοποίηση βάσει προϋποθέσεων κατάπτωσης.....	19
3.4.2. Διάκριση βάσει του χρόνου ισχύος τους.....	20
3.4.3. Είδη αυτών βάσει του δικαιούχου.....	22
3.4.4. Κατηγορίες βάσει ορίου εγγυήσεων.....	23
3.4.5. Κατηγοριοποίηση βάσει σκοπού.....	25
3.5. Τιμολόγηση E/E.....	36
3.6. Διαδικασία έκδοσης.....	38
4. ΕΝΕΓΓΥΟΣ ΠΙΣΤΩΣΗ.....	49
4.1. Εισαγωγικά σχόλια.....	49
4.2. Έννοια – Ορισμός E/Π.....	50
4.3. Νομοθετικό πλαίσιο.....	51
4.4. Είδη E/Π.....	51
4.5. Τρόποι πληρωμής.....	52
4.6. Φορτωτικά έγγραφα.....	57
4.7. Χρησιμοποιούμενοι όροι.....	59
4.8. Εκδότες τράπεζα.....	61
4.9. Η αναγγέλουσα τράπεζα.....	62

4.10 Η βεβαιούσα τράπεζα.....	62
4.11. Η καλύπτρια τράπεζα.....	63
4.12. Εμπορικοί όροι.....	63
4.13. Τιμολόγηση.....	65
5. ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ.....	67
5.1. Ορισμός – Έννοια Factoring.....	67
5.3. Χρησιμοποιούμενοι όροι.....	70
5.4. Είδη Factoring.....	71
5.5. Πλεονεκτήματα – Μειονεκτήματα.....	73
5.6. Κόστος Factoring.....	86
5.7. Συμπέρασμα.....	87
6. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	89
7. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	93

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο σκοπός αυτής της διπλωματικής εργασίας είναι να παρουσιάσει διάφορες μορφές χρηματοδότησης (Trade Finance) του διεθνούς εμπορίου το μεγαλύτερο μέρος του οποίου διεξάγεται μέσω θαλάσσιων μεταφορών. Αν και η σπουδαιότητα της χρηματοδότησης αγοράς πλοίων έχει πολλαπλώς και διεξοδικά αναλυθεί από την υφιστάμενη βιβλιογραφία η τρέχουσα οικονομική κρίση έχει αναδείξει ότι η χρηματοδότηση του διεθνούς εμπορίου, η οποία συμβάλει στην ανάπτυξη της ναυτιλίας, έχει ακόμη μεγαλύτερη σημασία.

Υπό κανονικές συνθήκες το διεθνές εμπόριο στηρίζεται σχεδόν αποκλειστικά στην χορήγηση χρηματοδότησης εκ μέρους των εμπορικών τραπεζών – ή τουλάχιστον την συμμετοχή τους- , καθ' όσον οι εμπορικές συναλλαγές σε ποσοστό άνω του 90% στηρίζονται σε κάποια μορφή πίστωσης, ασφάλειας ή εγγύησης.

Η σοβούσα χρηματοπιστωτική κρίση και η συνακόλουθη χρηματοπιστωτική στενότητα έναντι της τραπεζικής χρηματοδότησης του εμπορίου συνεπέφεραν αρνητικές επιπτώσεις στις διεθνείς εμπορικές ροές και ιδιαίτερα προβλήματα στον κλάδο της ποντοπόρου ναυτιλίας. Αυτό προκύπτει και από εκτιμήσεις και αναλύσεις διαρροών διεθνών χρηματοοικονομικών οίκων (Παγκόσμια Τράπεζα, IMF, ΟΟΣΑ, κλπ) σύμφωνα με τους οποίους η ελλειπής χρηματοδότηση του εμπορίου ευθύνεται σε ποσοστό περίπου 10-15% για την παρατηρούμενη επιβράδυνση στις εμπορικές συναλλαγές. Συγκεκριμένα και ιδιαίτερα για την Ελληνική ναυτιλία, την μεγαλύτερη δύναμη παγκοσμίως, οι επιπτώσεις αυτές είναι εμφανέστατες σήμερα.

Οι πρόσφατα εμφανισθείσες ραγδαίες αλλαγές στο παγκόσμιο οικονομικό περιβάλλον και οι συχνά ανακύπτοντες σχετικοί κίνδυνοι συνιστούν τις βασικές παραμέτρους που συνηγορούν στη διαμόρφωση εξελιγμένων τραπεζικών προϊόντων σε όλους τους τομείς του παγκόσμιου εμπορίου όσο και ιδιαίτερα στο χώρο της Ναυτιλίας.

Βασικός στόχος της παρούσας μελέτης είναι η αναφορά στα σύγχρονα χρηματοδοτικά εργαλεία που συμβάλλουν στην ανάπτυξη του διεθνούς εμπορίου, η ανάδειξη των

ιδιαίτερων χαρακτηριστικών τους, η επισήμανση των διαφορών τους και η καταγραφή των λόγων για τους οποίους θα επιλεγεί το καθένα από αυτά.

Γίνεται αναλυτική παρουσίαση των Εγγυητικών Επιστολών των Ενέγγυων Πιστώσεων και τέλος της εκχώρησης επιχειρηματικών απαιτήσεων (factoring).

Πανεπιστήμιο Πειραιώς

2. TRADE FINANCE

2.1 ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΟ TRADE FINANCE ?

Το **Trade Finance (TF)** αναφέρεται στην ύπαρξη ποικίλων τραπεζικών προϊόντων και υπηρεσιών που αφορούν στην ομαλή διεξαγωγή του διεθνούς εμπορίου και στη διακίνηση προϊόντων & εμπορευμάτων.

Συνήθως οι τραπεζικές υπηρεσίες που σχετίζονται με την διενέργεια του διεθνούς εμπορίου και τις αντίστοιχες εμπορικές συναλλαγές παρέχονται σαν μέρος της συνολικής συνεργασίας κάποιας εταιρίας με τις τράπεζές της. Η συνεργασία αυτή αναφέρεται τόσο σε προϊόντα χρηματοδοτήσεων όσο και στις παράλληλες (collateral business), λεγόμενες, εργασίες.

2.2. ΤΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΕΙ ΤΗΝ ΑΝΑΓΚΗ ΓΙΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΟ TRADE FINANCE?

Συνήθως τα προϊόντα και οι σχετικές υπηρεσίες με το **Trade Finance** προκύπτουν από την ανάγκη ομαλής διεξαγωγής του εξωτερικού εμπορίου (cross border trade flows) και τις εξελισσόμενες οικονομικές, κοινωνικές και πολιτικές συνθήκες. Συγκεκριμένα ρυθμίζουν τη διαμόρφωση αυτή:

- Διεθνείς κανόνες που ρυθμίζουν τον τρόπο διεξαγωγής του εμπορίου όπως ορίζουν από την πχ ΕΕ, ή την NAFTA, κλπ
- Συναλλαγματικοί περιορισμοί, όπως προ αρκετών ετών στην Ελλάδα.
- Κανόνες που αφορούν στην απελευθέρωση των αγορών και στην προώθηση του εμπορίου σε κάποιες χώρες.
- Πολιτικές αλλαγές που έχουν σαν συνέπεια την απελευθέρωση αγορών και την αντίστοιχη εμπορική δραστηριοποίησή τους, πχ Πρώην χώρες ΕΣΣΔ.

- Οικονομική ανάπτυξη, συνήθως ταχεία, με χαρακτηριστικό το παράδειγμα της Κίνας.
- Ανάγκη πρόβλεψης και αντιμετώπισης κινδύνων σχετιζόμενων με την πληρωμή απαιτήσεων του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα.

Αξίζει να σημειωθεί εδώ ότι ο ρόλος των προϊόντων και υπηρεσιών σχετικών με το trade finance ευρύτερα, και ειδικότερα στην Ναυτιλία, είναι ιδιαίτερα σημαντικός και ενδιαφέρων. Επίσης, αυτά είναι απαραίτητα κυρίως στους εξαγωγείς στις αναπτυσσόμενες χώρες / αγορές (emerging markets) όπου και οι πιστωτικοί κίνδυνοι είναι μεγαλύτεροι και κατά συνέπεια η διαμεσολάβηση τραπεζών είναι αναγκαία και καθοριστικής σημασίας. Κατά την διακίνηση των εμπορευμάτων, οι υπηρεσίες trade finance συμβάλλουν στην μείωση των κινδύνων που ελλοχεύουν σε αυτές τις εμπορικές πράξεις. Αντίστοιχα, όμως, και όλα τα πιο πάνω έχουν ουσιαστικό ρόλο για τους εισαγωγείς που ενεργούν εμπορικές πράξεις με τις αναπτυσσόμενες χώρες / αγορές (emerging markets).

2.3. ΠΟΙΟΙ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ TRADE FINANCE?

Το trade finance, θεωρητικά, μπορεί να το χρησιμοποιήσει κάθε οργανισμός που διεξάγει αντίστοιχες εμπορικές πράξεις. Κυρίως όμως το trade finance χρησιμοποιείται από :

- Μεγάλες εισαγωγικές εταιρίες που έχουν ήδη παρουσία σε αναπτυγμένες αγορές και επιδιώκουν την απόκτηση μεγαλύτερου μεριδίου στη συγκεκριμένη αγορά
- Μεγάλες εξαγωγικές εταιρίες που έχουν παρουσία σε αναπτυγμένες αγορές
- Μικρομεσαίες εξαγωγικές εταιρίες που έχουν παρουσία σε αναπτυγμένες αγορές
- Εταιρίες που ασχολούνται με τη διακίνηση προϊόντων (παραγωγοί ή/και έμποροι)
- Μεγάλες εισαγωγικές εταιρίες που έχουν παρουσία σε αναπτυσσόμενες αγορές
- Μεγάλες εξαγωγικές εταιρίες που έχουν παρουσία σε αναπτυσσόμενες αγορές

- Μικρομεσαίες εξαγωγικές εταιρίες που έχουν παρουσία σε αναπτυσσόμενες αγορές
- Προμηθευτικές εταιρίες προϊόντων, εμπορευμάτων & υπηρεσιών

2.4. ΠΟΙΟΥΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΠΡΟΣΠΑΘΟΥΝ ΤΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΚΑΙ ΟΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΟΥ TRADE FINANCE ΝΑ ΚΑΛΥΨΟΥΝ?

Για την καλύτερη διερεύνηση και κατανόηση των κινδύνων που ελλοχεύουν στο trade finance παρουσιάζονται πιο κάτω οι σημαντικότεροι από αυτούς που δημιουργούνται σε κάθε στάδιο διεξαγωγής του διεθνούς εμπορίου:

- Δυνατότητα του εισαγωγέα / αγοραστή των προϊόντων / υπηρεσιών / εμπορευμάτων να πληρώσει την συμφωνημένη αξία τους σε καθορισμένο χρόνο και με συμφωνημένο τρόπο
- Την δυνατότητα του εξαγωγέα / προμηθευτή να προβεί στην πώληση προϊόντων / υπηρεσιών / εμπορευμάτων σε καθορισμένο χρόνο και με συγκεκριμένο τρόπο
- Την προστασία του αγοραστή για την ποιότητα προκαθορισμένη των προϊόντων / υπηρεσιών / εμπορευμάτων
- Τον τρόπο και τον τόπο της διακίνησης και παράδοσης των προϊόντων / υπηρεσιών / εμπορευμάτων καθώς και τους όρους παράδοσης αυτών
- Τον τρόπο της (-ων) πληρωμής (-ών)
- Την προστασία του πωλητή αλλά και του αγοραστή από διακυμάνσεις των τιμών
- Την δυνατότητα, γενικά, του προμηθευτή και αγοραστή να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους σε σχέση με την μεταξύ τους εμπορική συμφωνία
- Αγορά στις καλύτερες τιμές
- Κίνδυνος ποιότητας των πρώτων υλών
- Κίνδυνος έγκαιρης παράδοσης των πρώτων υλών από τον εξαγωγέα

- Κίνδυνος παραγωγής των προϊόντων με τις κατάλληλες μεθόδους και τα βέλτιστα παραγωγικά μέσα

- Κίνδυνος ποιότητας διοίκησης
- Κίνδυνος ασφαλούς αποθήκευσης
- Κίνδυνος εύστοχων πωλήσεων
- Κίνδυνος έγκαιρης πληρωμής
- Πολιτικός κίνδυνος – Κίνδυνος που απορρέει από τυχόν πολιτική αστάθεια και κοινωνικές ιδιαιτερότητες της εξαγωγικής χώρας
- Κίνδυνος από το μέγεθος του δημοσίου χρέους
- Κίνδυνος συναλλαγματικών διαφοροποιήσεων.
- Τραπεζικός κίνδυνος
- Κίνδυνος πληρωμής του αγοραστή (συναλλακτική συμπεριφορά αγοραστή)
- Κίνδυνος ολοκλήρωσης της προμήθειας των προϊόντων του πωλητή
- Κίνδυνος μεταφοράς των αγαθών
- Κίνδυνος αύξησης των τιμών
- Επιτοκιακός κίνδυνος από την προεξόφληση των απαιτήσεων του πωλητή των αγαθών
- Κίνδυνος των συναλλαγών
- Κίνδυνοι από φυσικά φαινόμενα, θεομηνίες, σεισμούς, απεργίες.

Δικαιολογητικά Διεθνούς Εμπορίου (Main types of Documents)

- Οικονομικά έγγραφα (Συναλλαγματικές)
- Εμπορικά έγγραφα (Τιμολόγια, Κυβωτολόγια, κ.λ.π.)
- Έγγραφα μεταφοράς των εμπορευμάτων (Φορτωτικές)
- Έγγραφα ασφάλισης (Ασφαλιστήρια συμβόλαια, πιστοποιητικά ασφάλισης)
- Κανονιστικά έγγραφα (Πιστοποιητικά υγείας)

3. ΕΓΓΥΗΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ (LETTER OF GUARANTEE ή BANK GUARANTEE)

3.1. ΓΕΝΙΚΑ. ΕΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΓΓΥΗΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ

Ο θεσμός των εγγυήσεων εμφανίζεται στην αρχαιότητα και διατρέχει τις σχέσεις των συναλλασσομένων μέχρι σήμερα. Οι Εγγυητικές Επιστολές εξελίχθηκαν σε σημαντικό παράγοντα ενίσχυσης τόσο των εγχωρίων και διεθνών συναλλαγών όσο και της ενίσχυσης των οικονομιών συμβάλλοντας στην εξέλιξη και ανάπτυξη του εμπορίου και των εμπορικών συναλλαγών.

Στις εμπορικές συναλλαγές εμφανίζεται συχνά η ανάγκη κάποιος εκ των συμβαλλομένων στην συγκεκριμένη συναλλαγή (εμπορική πράξη) να εξασφαλίσει / κατοχυρώσει κάποια δικαιώματά του. Αυτό απαιτεί κάποιον αξιόπιστο φορέα που να τυγχάνει της αποδοχής των συμβαλλομένων αλλά και να έχει την οικονομική επιφάνεια καθώς και την αξιοπιστία για να εξασφαλίσει τα εν λόγω δικαιώματα. Τον ρόλο αυτό κατά κύριο λόγο αναλαμβάνουν οι εμπορικές Τράπεζες που παρέχουν την αξιοπιστία τους και εγγυώνται υπέρ των πελατών τους με τη μορφή εγγυητικών επιστολών.

Εγγυητική Επιστολή (στο εξής E/E) είναι η έγγραφη υπόσχεση κάποιας Τράπεζας προς τον λήπτη (δικαιούχο) της E/E για καταβολή συγκεκριμένου ποσού εντός συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος από την απλή αίτηση του δικαιούχου / λήπτη, χωρίς μάλιστα να μπορεί να αρνηθεί την εκπλήρωση της υποχρέωσής της αυτής υπεισερχόμενη στην συμφωνία μεταξύ του πελάτη της και του λήπτη της.

Η ισχύς της E/E μπορεί να έχει ορισμένη χρονική διάρκεια ή να μην τίθεται χρονικός περιορισμός της ισχύος της και άρα η εκπλήρωση της υποχρέωσής της για καταβολή ορισμένου ποσού μπορεί να αναφέρεται σε συγκεκριμένη (οριοθετημένη στο κείμενο της E/E) χρονική στιγμή ή σε αόριστη (οποτεδήποτε δηλαδή αυτό ζητηθεί).

Η E/E αποτελεί μια ιδιότυπη και ετεροβαρή σύμβαση που στηρίζεται στην αρχή της ελευθερίας των συμβάσεων και εφαρμόζονται οι περί εγγυήσεως διατάξεις του Αστικού Κώδικα. Οι υποχρεώσεις της τράπεζας οριοθετούνται αποκλειστικά από το κείμενο της E/E και, όπως πιο πάνω αναφέρουμε, αυτή δεν μπορεί να υπεισέλθει στη σύμβαση των ενεχομένων στην βασική σχέση αλλά πριν την έκδοση της E/E συνήθως αξιολογεί μεταξύ άλλων την αναλαμβανόμενη υποχρέωσή της σε σχέση με τις υποχρεώσεις του πελάτη της (υπέρ του οποίου εγγυάται).

Κατά την έκδοση μιας E/E εμπλέκονται τρία τουλάχιστον μέρη, είναι δηλαδή μια τριμερής τουλάχιστον σχέση, ήτοι η Τράπεζα που εκδίδει τη E/E, ο πελάτης της τράπεζας

υπέρ του οποίου εκδίδεται η Ε/Ε και ο λήπτης της Ε/Ε. Εκτός των πιο πάνω ενδέχεται να εμπλέκονται και άλλα μέρη όπως ο τυχόν εγγυητής του πελάτη της τράπεζας, η αντεγγυήτρια ή η ανταποκρίτρια τράπεζα.

3.2. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΚΔΟΣΗΣ ΕΓΓΥΗΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ

Η έκδοση Ε/Ε διέπεται από την υπ' αρ. 215/05.06.1954 και υπ' αρ. 975/12.7.1956 αποφάσεις της Νομισματικής Επιτροπής που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του ΝΔ 588/1948 «Περί Ελέγχου της Πίστεως» καθώς και από τις υπ' αρ. 1898/08.02.1991 ΠΔΤΕ καθώς και από πληθώρα άλλων σχετικών αποφάσεων των αρμοδίων οργάνων της Τραπεζής της Ελλάδος.

Με βάση τα παραπάνω παρέχεται η δυνατότητα στις τράπεζες να εκδίδουν Ε/Ε για εξασφάλιση των «υπέρ ου» παρέχεται η εγγύηση υποχρεώσεων οικονομικού κυρίως περιεχομένου. Η Ε/Ε θα πρέπει ν' αναφέρεται σε νόμιμη συναλλαγή, ενώ η έκδοσή της διέπεται από ορισμένους περιορισμούς και γίνεται κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις.

Περιορισμοί και προϋποθέσεις που ισχύουν για την έκδοση Εγγυητικών Επιστολών

Οι υφιστάμενοι **περιορισμοί** είναι κυρίως ποσοτικοί. Συγκεκριμένα :

- i. Απαγορεύεται η έκδοση Ε/Ε προς έναν πελάτη ή προς όμιλο συνδεδεμένων πελατών σε ποσά που υπερβαίνουν το 25% των Εποπτικών Ιδίων Κεφαλαίων της κάθε τράπεζας. Το ανώτατο αυτό ποσό είναι γνωστό σαν Μεγάλο Χρηματοδοτικό Άνοιγμα.
- ii. Απαγορεύεται η έκδοση Ε/Ε προς θυγατρική ή θυγατρικές της εταιρίες - που μαζί με την μητρική υπόκεινται σε ενοποιημένη εποπτεία από την Τράπεζα της Ελλάδος - για ποσά μεγαλύτερα του 20% των Εποπτικών Ιδίων Κεφαλαίων της τράπεζας.
- iii. Απαγορεύεται η έκδοση Ε/Ε να υπερβαίνει το 20% των Εποπτικών Ιδίων Κεφαλαίων της τράπεζας προς επιχειρήσεις που ελέγχονται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα που συμπεριλαμβάνονται στους 5 μεγαλύτερους μετόχους της τράπεζας.
- iv. Το σύνολο των εκδιδόμενων Ε/Ε από κάθε τράπεζα και απευθύνονται προς το Δημόσιο και τα ΝΠΔΔ απαγορεύεται να υπερβαίνει το 50% των συνολικών χορηγήσεων της τράπεζας προς την Ελληνική Οικονομία.

Οι **απαγορεύσεις** αναφέρονται στο σκοπό για τον οποίο εκδίδεται η E/E. Σημειώνεται εδώ ότι αν κάποια E/E εκδοθεί κατά παράβαση των ισχυουσών ΠΔΤΕ δεν αίρεται η ισχύς της έναντι του λήπτη της, ενώ υπάρχει περίπτωση να επιβληθούν κυρώσεις από την Κεντρική Τράπεζα (Τράπεζα της Ελλάδος) στην Τράπεζα που εξέδωσε την E/E. Συγκεκριμένα απαγορεύεται η έκδοση E/E :

- i. Για την εξασφάλιση δανείων κεφαλαίου κίνησης εφόσον υπάρχουν ληξιπρόθεσμοι τόκοι γι' αυτά.
- ii. Κατ' εντολή και υπέρ φυσικών ή νομικών προσώπων που στερούνται την δυνατότητα χρηματοδότησης για ορισμένο χρονικό διάστημα λόγω παράβασης πιστωτικών κανόνων και έχουν τιμωρηθεί από την Τράπεζα της Ελλάδος.
- iii. Για την κάλυψη συναλλαγής που δεν μπορεί να τύχει χρηματοδότησης με το υφιστάμενο κανονιστικό πλαίσιο που διέπει το τραπεζικό σύστημα.
- iv. Για την εξασφάλιση - με άμεσο ή έμμεσο τρόπο - εξόφλησης εξωτραπεζικού δανεισμού ή για την εξασφάλιση εκτέλεσης σύμβασης, όταν με οποιονδήποτε τρόπο προκύπτει εξωτραπεζική χρηματοδότηση.
- v. Για κάλυψη υποχρεώσεων που προκύπτουν από μεταβολές της τιμής χρυσών ή ξένων νομισμάτων ή του τιμαρίθμου.

Τονίζεται ότι για τις περιπτώσεις iv και v οι απαγορεύσεις αίρονται, εφόσον κατατεθεί κάλυμμα μετρητών ίσο προς το 100% του ποσού της εγγύησης σε δεσμευμένο λογαριασμό.

3.3. ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΜΕΝΟΙ ΟΡΟΙ

- i. **Η Εγγυήτρια ή Εκδότρια Τράπεζα της E/E (Issuing Bank).** Είναι η Τράπεζα που εκδίδει την E/E και σε περίπτωση που ο πελάτης της δεν ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της για οποιοδήποτε λόγο ευθύνεται για την πληρωμή της.

Η Εκδότη Τράπεζα ευθύνεται μόνον για όσα αναφέρονται ρητά μέσα στο κείμενο της E/E που εξέδωσε. Επίσης η Εκδότη Τράπεζα αξιολογώντας την σχέση μεταξύ του πελάτη της και του λήπτη της E/E υπολογίζει τον αναλαμβανόμενο κίνδυνο και ζητά ανάλογη προμήθεια. Επιπλέον στα πλαίσια του αναλαμβανομένου κινδύνου μπορεί να ζητήσει εξασφαλίσεις από τον πελάτη της εντολέα, ώστε μέχρι την επιστροφή της E/E σ' αυτήν να καλύψει την τυχόν υποχρέωσή της που θα προκύψει από την κατάπτωση της E/E.

ii. **Ο Πελάτης ή Εντολέας ή ο υπέρ ου εκδίδεται η E/E (Applicant).** Είναι εκείνο το νομικό ή φυσικό πρόσωπο που συμβάλλεται με την εκδότη Τράπεζα στην οποία δίνει την εντολή για την έκδοση της E/E. Υπάρχει περίπτωση η E/E να εκδίδεται υπέρ του ίδιου του εντολέα είτε υπέρ άλλου.

Ο εντολέας ευθύνεται απέναντι στην εγγυήτρια Τράπεζα για την πληρωμή της συμφωνημένης προμήθειας καθώς και για την εξόφληση της οφειλής από την τυχόν κατάπτωση της E/E. Εντολέας μπορεί να είναι κάθε νόμιμα συσταθείσα εταιρία του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα, ιδιώτες, ΝΠΔΔ και ΝΠΙΔ.

iii. **Ο Λήπτης ή Δικαιούχος ή ο προς ον απευθύνεται (Beneficiary).** Ο Λήπτης της E/E είναι το φυσικό ή νομικό εκείνο πρόσωπο προς το οποίο απευθύνεται η E/E και προς τον οποίο η Τράπεζα εγγυάται για τον εκδότη και αναλαμβάνει την εκπλήρωση των αναφερομένων στο κείμενο της E/E υποχρεώσεων. Λήπτης της E/E μπορεί να είναι κάθε νόμιμα συσταθείσα εταιρία του δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα, ιδιώτες, ΝΠΔΔ και ΝΠΙΔ.

iv. Η ανταποκρίτρια τράπεζα

Προκειμένου να κοινοποιηθεί η E/E στον δικαιούχο της που κατοικεί ή έχει την έδρα του σε χώρα του εξωτερικού, χρησιμοποιείται συνήθως μια Τράπεζα του τόπου εγκατάστασης του τελευταίου, στην οποία διαβιβάζει την E/E η εγγυήτρια τράπεζα, με την εντολή να την κοινοποιήσει στο δικαιούχο. Η ανταποκρίτρια αυτή τράπεζα ενεργεί

στο όνομα και για λογαριασμό της εγγυήτριας τράπεζας χωρίς να δεσμεύεται η ίδια από την εγγυητική επιστολή.

Πρέπει να τονιστεί ότι η ανταποκρίτρια τράπεζα απλώς διαβιβάζει την E/E προς τον δικαιούχο και δεν είναι η ίδια η δικαιούχος. Σε καμία περίπτωση δεν μπορεί η E/E να απευθύνεται προς την ανταποκρίτρια τράπεζα.

Συνακόλουθα το αίτημα της κατάπτωσης αυτής της εγγυητικής επιστολής δεν μπορεί να προέρχεται από την ανταποκρίτρια τράπεζα, αλλά από τον ίδιο το δικαιούχο (η ανταποκρίτρια τράπεζα απλώς διαβιβάζει το αίτημα του δικαιούχου προς την εγγυήτρια, βεβαιώνοντάς την ότι το έγγραφο αίτημα βρίσκεται στα χέρια της, νόμιμα υπογεγραμμένο). Το ίδιο ισχύει και για κάθε άλλη δήλωση του δικαιούχου, όπως π.χ. η δήλωσή του ότι απαλλάσσει την εγγυήτρια τράπεζα από την υποχρέωσή της εκ της E/E, το αίτημά του για παράταση της χρονικής διάρκειας της E/E (ή η μονομερής δήλωσή του για παράτασή της, εφόσον προβλέπεται τέτοια δυνατότητα στο κείμενο της E/E), κλπ.

v. Η αντεγγυήτρια τράπεζα

Η ύπαρξη αντεγγυήτριας τράπεζας εμφανίζεται κυρίως σε διασυνοριακές συναλλαγές και όταν η εκδούσα την εγγυητική επιστολή τράπεζα δεν έχει παρουσία στην χώρα του λήπτη της E/E ή όταν η εκδότρια τράπεζα δεν γίνεται δεκτή από τον λήπτη λόγω χαμηλής (μη αποδεκτής) αξιολόγησης από τους σχετικούς οίκους αξιολόγησης S & P, κλπ). Η αντεγγυήτρια τράπεζα είναι αυτή που συνήθως βρίσκεται στη χώρα εγκατάστασης του εντολέα της E/E και είναι υπεύθυνη για την επιλογή της πρωτεγγυήτριας τράπεζας η οποία συνήθως βρίσκεται στη χώρα εγκατάστασης του λήπτη της E/E. Η αντεγγύηση δίνεται με την έκδοση αντεγγυητικής επιστολής σε πρώτη ζήτηση (Αντεγγύηση - Έμμεση E/E).

Η αντεγγυήτρια τράπεζα είναι υπεύθυνη για την επιλογή της πρωτεγγυήτριας τράπεζας και για την ορθή και ακριβή διαβίβαση προς αυτήν των οδηγιών που έλαβε από τον εντολέα. Η πρωτεγγυήτρια οφείλει να εκδώσει την E/E σύμφωνα με τις οδηγίες της αντεγγυήτριας. Το τελευταίο είναι ιδιαίτερα σημαντικό, καθώς το μόνο καθήκον που βαρύνει την πρωτεγγυήτρια τράπεζα, στην περίπτωση που της ζητηθεί η κατάπτωση της E/E, περιορίζεται στον έλεγχο της τήρησης των όρων κατάπτωσης που προβλέπονται στο κείμενο της E/E, όπως αυτοί διατυπώθηκαν καθ' υπόδειξη της αντεγγυήτριας.

Όπως γίνεται κατανοητό, εφόσον η πρωτεγγυήτρια εκτέλεσε ορθά τις υποχρεώσεις της, η αντεγγυήτρια δεν μπορεί να αρνηθεί την πληρωμή ούτε στην περίπτωση που η πρωτεγγύηση κατέπεσε καταχρηστικά, ακόμη και όταν η κατάχρηση είναι προφανής. Το κρίσιμο στοιχείο που καθορίζει το δικαίωμα της πρωτεγγυήτριας να ζητήσει την κατάπτωση της αντεγγύησης είναι το ίδιο το κείμενο της Ε/Ε (πρωτεγγύησης) και το κατά πόσον η πρωτεγγυήτρια τράπεζα συμμορφώθηκε προς αυτό. Για το λόγο αυτό, πρέπει το κείμενο της Ε/Ε (πρωτεγγύησης) να περιλαμβάνεται αυτούσιο στην αντεγγύηση.

Στην περίπτωση έκδοσης αντεγγύησης, οι υποχρεώσεις του εντολέα που σχετίζονται με την καταβολή προμήθειας, την παροχή εξασφαλίσεων και τέλος την εξόφληση του καταβεβλημένου ποσού στην εγγυήτρια Τράπεζα, επαυξάνονται λόγω της προμήθειας και των εξόδων της πρωτεγγυήτριας Τράπεζας.

3.4. ΕΙΔΗ & ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΓΓΥΗΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ

(ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΕΓΓΥΗΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ)

Η διάκριση και η κατάταξη των εγγυητικών επιστολών εμφανίζει ιδιαιτερότητες λόγω της μεγάλης ποικιλίας του περιεχομένου των, του είδους των υποχρεώσεων του εντολέα υπέρ του οποίου εγγυάται η Τράπεζα, κλπ. Πιο κάτω γίνεται μια προσπάθεια για την κατάταξη των Ε/Ε με διαφορετικά κριτήρια.

3.4.1. ΟΙ Ε/Ε ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΑΡΞΗ Η ΟΧΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΤΩΣΗ ΤΟΥΣ, ΔΙΑΚΡΙΝΟΝΤΑΙ ΣΕ:

i. Εγγυητικές Επιστολές σε πρώτη ζήτηση

Ε/Ε σε πρώτη ζήτηση έχουμε, όταν η μόνη προϋπόθεση που τίθεται για την πληρωμή της Ε/Ε είναι η υποβολή σχετικού αιτήματος από το δικαιούχο. Στην περίπτωση αυτή η τράπεζα περιορίζεται στο να ελέγξει το αίτημα της κατάπτωσης (αν υπογράφεται νόμιμα από τον δικαιούχο, ή από νόμιμο εκπρόσωπό του, αν ο λόγος για τον οποίο ζητείται η κατάπτωση καλύπτεται από την Ε/Ε και αν το αίτημα περιήλθε στα χέρια της Τράπεζας εμπρόθεσμα, δηλαδή πριν από τη λήξη της Ε/Ε).

ii. Εγγυητικές Επιστολές υπό όρους

Ε/Ε υπό όρους έχουμε όταν εκτός από το αίτημα του δικαιούχου, το κείμενο της Ε/Ε προβλέπει ότι θα πρέπει να προσκομισθούν στην εγγυήτρια τράπεζα και άλλα έγγραφα (π.χ. φορτωτικές, τιμολόγια κλπ.), ή ότι θα πρέπει να συντρέχουν και άλλοι όροι.

Στη περίπτωση αυτή η εγγυήτρια τράπεζα υποχρεούται να ελέγξει, εκτός από το αίτημα της κατάπτωσης, και τα υπόλοιπα στοιχεία: Αν τα έγγραφα που προσκομίστηκαν είναι αυτά που προβλέπονται στο κείμενο της Ε/Ε, αν έχουν συνταχθεί νομότυπα, αν συντρέχουν οι όροι που προβλέπονται από το κείμενο, κλπ.

Σε κάθε περίπτωση, το κείμενο της Ε/Ε πρέπει να είναι σαφές. Επίσης, με δεδομένο ότι η Τράπεζα υποχρεούται να πληρώσει την εγγυητική επιστολή μέσα σε σύντομο και συγκεκριμένο χρονικό διάστημα (πχ 3 εργάσιμες ημέρες από την υποβολή του αιτήματος κατάπτωσης), θα πρέπει οι προβλεπόμενοι από το κείμενο όροι να είναι τέτοιοι, ώστε ο έλεγχός τους να είναι ευχερής για τους λειτουργούς της τράπεζας εντός του εν λόγω χρονικού διαστήματος. Συνιστάται λοιπόν η αποφυγή εισαγωγής στο κείμενο της Ε/Ε όρων, η απόδειξη της τήρησης των οποίων δεν εξαρτάται από την προσκόμιση συγκεκριμένων εγγράφων ή δεν μπορεί να προκύψει με άλλον ελέγξιμο και αποδεκτό από την εγγυήτρια τράπεζα τρόπο.

3.4.2. ΟΙ Ε/Ε ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΟ ΧΡΟΝΟ ΙΣΧΥΟΣ ΤΟΥΣ ΔΙΑΚΡΙΝΟΝΤΑΙ ΣΕ:

i. Τακτής λήξης

Στις εγγυητικές επιστολές τακτής λήξης ορίζεται σαφώς η ημερομηνία λήξης, είτε με αναγραφή συγκεκριμένης ημερομηνίας, είτε με καθορισμό του χρονικού διαστήματος ισχύος της Ε/Ε από την έκδοσή της. Μετά την πάροδο της ημερομηνίας λήξης δεν μπορεί να γίνει δεκτό το αίτημα κατάπτωσης.

Σύμφωνα με το άρθρο 866 του Αστικού Κώδικα, εκείνος που εγγυήθηκε για ορισμένο μόνο χρόνο ελευθερώνεται από την εγγύηση, αν ο δανειστής δεν επιδιώξει δικαστικά την απαίτησή το μέσα σε ένα μήνα από την πάροδο αυτού του χρόνου και δεν συνεχίσει την

σχετική διαδικασία χωρίς υπαίτια καθυστέρηση. Το άρθρο 866 του ΑΚ είναι διάταξη ενδοτικού δικαίου, και συνεπώς μπορεί να προβλεφθεί ο αποκλεισμός της, με ρητή αναφορά στο κείμενο της Ε/Ε.

Ο αποκλεισμός αυτός γίνεται με την ακόλουθη διατύπωση, ή με άλλη φράση παρομοίου περιεχομένου: «Μετά την πάροδο της ημερομηνίας λήξης της παρούσης και εφόσον μέχρι τότε δεν έχει περιέλθει στα χέρια μας έγγραφο αίτημά σας για την ολική ή μερική κατάπτωση της παρούσης, η παρούσα Ε/Ε θα καταστεί αυτοδικαίως και χωρίς άλλο ανίσχυρη και άνευ αντικειμένου, είτε μας επιστραφεί το σώμα της είτε όχι και η Τράπεζά μας θα ελευθερωθεί από κάθε ευθύνη της από την παρούσα. Η διάταξη του αρθ. 866 Α.Κ. εξαιρείται ρητά, και δεν εφαρμόζεται στην παρούσα». Με την αποδοχή της Ε/Ε ο λήπτης λογίζεται ότι αποδέχεται τη μη εφαρμογή του άρθρου 866 ΑΚ.

Η εξαίρεση του άρθρου 866 ΑΚ πρέπει να αναγράφεται στις Ε/Ε τακτής λήξης που εκδίδει η Τράπεζα προς ιδιώτες. Αντίθετα δεν αναφέρεται στις Ε/Ε προς το Δημόσιο, δεδομένου ότι αυτές είναι συνήθως αορίστου χρόνου.

Κατά συνέπεια, αν στο κείμενο της Ε/Ε ορίζεται απλώς η ημερομηνία λήξης, χωρίς να αναφέρεται τίποτε άλλο, τότε το άρθρο 866 του ΑΚ ισχύει, η υποχρέωση της Τράπεζας παρατείνεται για ένα μήνα και οι υπάρχουσες εξασφαλίσεις που καλύπτουν την έκδοση της εγγυητικής επιστολής δεν πρέπει να απελευθερώνονται πριν την παρέλευση και του ενός επιπλέον μηνός.

ii. Αορίστου χρόνου

Στις εγγυητικές επιστολές αορίστου χρόνου, η Τράπεζα απαλλάσσεται από την εγγύηση με την επιστροφή του σώματος, ή με έγγραφο του δικαιούχου με τον οποίο παραιτείται από τα δικαιώματά του.

Όταν η εγγυητική επιστολή δεν περιλαμβάνει λήξη, είναι δηλαδή αορίστου χρόνου, η αξίωση του λήπτη από την εγγυητική επιστολή παραγράφεται μετά την παρέλευση εικοσαετίας από την ημερομηνία έκδοσης της Ε/Ε.

Η φύση της E/E, ως ανέκκλητης υποχρέωσης που αναλαμβάνει η εκδότρια Τράπεζα να πληρώσει σε πρώτη ζήτηση, ανεξάρτητα από την εξέλιξη της υποκείμενης (βασικής) σχέσης και χωρίς να εξετάζεται σε καμία περίπτωση αν η Τράπεζα έχει τη δυνατότητα να πάρει τα χρήματα, που θα αναγκαστεί να πληρώσει, από τον εντολέα της, ή αν έχει ή όχι επαρκή εξασφάλιση (πάλι από τον εντολέα ή από τον εγγυητή του), δημιουργεί συχνά εξαιρετικά δυσχερείς καταστάσεις για την εκδότρια Τράπεζα, όταν η E/E είναι αορίστου χρόνου.

Η ίδια η φύση της E/E πρώτης ζήτησης δεσμεύει την Τράπεζα να πληρώσει μόλις αυτό της ζητηθεί, χωρίς να προβάλλει καμία ένσταση ή αντίρρηση (αν αυτή δεν προκύπτει άμεσα από το περιεχόμενο της E/E) και χωρίς να ερευνήσει το βάσιμο ή μη της απαίτησης.

Ζητήματα όπως η συνέχιση ή μη της συνεργασίας μεταξύ της εκδότριας Τράπεζας και του εντολέα της, η επαρκής εξασφάλιση της εκδότριας τράπεζας κλπ, δεν αφορούν τον λήπτη και δεν μπορούν να προταθούν εναντίον του, ούτε μπορεί η εκδότρια να επικαλεστεί την επιγενόμενη εμφάνιση τέτοιων προβλημάτων, προκειμένου να αποσειεί την υποχρέωσή της από μία αορίστου χρόνου E/E.

Επίσης, η λήξη ή λύση της σχέσης αξίας (μεταξύ λήπτη και εντολέα) δεν απαλλάσσει την Τράπεζα από την υποχρέωσή της, εάν δεν αναφέρει κάτι τέτοιο η E/E στο κείμενό της. Η μόνη ένσταση που μπορεί να προτείνει η τράπεζα είναι αυτή της καταχρηστικής άσκησης του δικαιώματος κατάπτωσης της E/E εκ μέρους του λήπτη (με βάση τη γενική αρχή ότι η E/E είναι αιτιώδης σύμβαση και ότι σκοπός της είναι η εξασφάλιση του λήπτη και όχι ο αδικαιολόγητος πλουτισμός του) και τούτο όμως θα πρέπει να προκύπτει από το κείμενο της E/E, άλλως η τράπεζα υποχρεούται να πληρώσει (καθώς το δικαίωμα αγωγής αδικαιολόγητου πλουτισμού κατά του λήπτη έχει ο εντολέας και όχι η τράπεζα).

Κατά συνέπεια πρέπει να αποφεύγεται η έκδοση E/E αορίστου χρόνου, και να καταβάλλεται κάθε προσπάθεια ώστε η E/E να έχει ορισμένη λήξη.

Εάν ο λήπτης δεν δέχεται την ορισμένη λήξη, θα πρέπει να εξετάζεται η εισαγωγή μιας ρήτρας αυτόματης παράτασης στο κείμενο της Ε/Ε, η οποία θα ενεργοποιείται μετά από απλή έγγραφη αίτηση του λήπτη προς την Τράπεζά μας και η οποία μπορεί να έχει την ακόλουθη διατύπωση: «Αποδεχόμαστε να παρατείνουμε την ισχύ της παρούσης εγγυητικής επιστολής για επιπλέον διάστημα μέχρι την ..... (αναγράφεται ρητά η ημερομηνία), εφόσον μας ζητήσετε την παράταση με έγγραφό σας, και με την προϋπόθεση ότι το αίτημά σας θα περιέλθει στα χέρια μας πριν από την ημερομηνία λήξης της παρούσης».

Αυτονόητο είναι, ότι τα παραπάνω δεν ισχύουν, όταν πρόκειται για Ε/Ε υποχρεωτικού περιεχομένου ή λόγω της φύσεως της υποχρέωσης για την οποία εκδίδεται (Εγγυητικές επιστολές προς το Ελληνικό Δημόσιο και Ν.Π.Δ.Δ.).

3.4.3. ΟΙ Ε/Ε ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΟ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟ (ΣΕ ΠΟΙΟΝ ΑΠΕΥΘΥΝΟΝΤΑΙ) ΤΗΣ ΕΓΓΥΗΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ ΔΙΑΚΡΙΝΟΝΤΑΙ ΣΕ:

i.Ε/Ε Προς το Δημόσιο και Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.)

Σύμφωνα με την απόφαση υπ' αριθμ. 2080186/12516/25.1.96 του Υπουργού Οικονομικών, στον ορισμό «Δημόσιο» θεωρούνται οι Δημόσιες γενικά Υπηρεσίες που υπάγονται σε κάποιο Υπουργείο του οποίου προΐσταται Υπουργός.

ii. Προς Ιδιώτες και Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.)

3.4.4. ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΟ ΑΝΩΤΑΤΟ ΟΡΙΟ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ ΠΟΥ ΚΑΘΟΡΙΖΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΔΙΑΚΡΙΝΟΝΤΑΙ ΣΕ :

i. Εντός ορίου

Ανήκουν οι εγγυητικές επιστολές που απευθύνονται μόνο στο Δημόσιο και Ν.Π.Δ.Δ. και δεν καλύπτονται με υποθήκες ή αξιόγραφα ή μετρητά ή ομόλογα Δημοσίου.

Το ανώτατο όριο, στο οποίο μπορεί να φθάσει το σύνολο των Ε/Ε κάθε Τράπεζας χωριστά καθορίζεται κάθε φορά με απόφαση του Υπουργείου Οικονομικών και δεν δύναται να υπερβαίνει το 1/2 των χορηγήσεων προς την Ελληνική Οικονομία, όπως τούτο προκύπτει από την «Κατάσταση των Υπολοίπων κατά τομείς και κατηγορίες και τοποθετήσεων σε ομόλογα Ιδιωτικών Επιχειρήσεων» που αποστέλλουν οι Τράπεζες στην Τράπεζα της Ελλάδος.

Κατώτατο όριο για όλες τις Τράπεζες ορίζεται το ποσό των ΕΥΡΩ 2.934.703 με την προϋπόθεση ότι αυτό δεν θα υπερβαίνει το 1/2 του συνόλου του ενεργητικού της.

Επίσης κάθε Ε/Ε χωριστά δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσοστό 30% του ανώτατου ορίου που έχει καθοριστεί για κάθε Τράπεζα, για εγγυητικές επιστολές που απευθύνονται προς το Ελληνικό Δημόσιο και τα Ν.Π.Δ.Δ.

Κάθε εγγυητική επιστολή που εκδίδεται προς το Δημόσιο και τα Ν.Π.Δ.Δ. και ανήκει στην κατηγορία αυτή, πρέπει να περιλαμβάνει βεβαίωση «ότι το σύνολο των εγγυητικών επιστολών (εντός Ορίου) που έχουν χορηγηθεί προς αυτό και ισχύουν, συμπεριλαμβανομένης και αυτής της εγγυητικής επιστολής, δεν υπερβαίνει το όριο που έχει καθοριστεί για την Τράπεζα».

Τυχόν παράλειψη της υπεύθυνης αυτής βεβαίωσης έχει σαν αποτέλεσμα να μην γίνεται δεκτή η εγγυητική επιστολή.

Όταν στον ίδιο διαγωνισμό εκτέλεσεως έργου, προμήθειας κλπ λαμβάνουν μέρος ενδιαφερόμενοι, οι οποίοι προσκομίζουν Ε/Ε της αυτής Τράπεζας, για τον υπολογισμό του ορίου θα λαμβάνεται υπόψη μόνον η εγγυητική επιστολή που προσκομίζει ο τελευταίος μειοδότης ή πλειοδότης, ανάλογα με την περίπτωση.

ii. Εκτός ορίου

Ανήκουν οι εγγυητικές επιστολές που απευθύνονται προς ιδιώτες και Ν.Π.Ι.Δ. αλλά και εκείνες που απευθύνονται στο Δημόσιο και Ν.Π.Δ.Δ. και ανήκουν στις παρακάτω περιπτώσεις :

✓Όσες εκδίδονται για τελωνεία, Ο.Σ.Ε. και επιχειρήσεις και πρακτορεία θαλασσιών, αεροπορικών και χερσαίων μεταφορών για την παραλαβή εμπορευμάτων πριν από τη λήψη των σχετικών φορτωτικών εγγράφων, εφόσον σε κάθε μία από αυτές δηλώνεται υπεύθυνα ότι έγινε ο διακανονισμός της αξίας των αντίστοιχων εμπορευμάτων.

✓Όσες καλύπτονται εξολοκλήρου με αντεγγύηση σε συνάλλαγμα από αναγνωρισμένη τράπεζα του εξωτερικού.

✓Όσες καλύπτονται με εμπράγματα ασφάλεια υπέρ της Τράπεζας που τις εκδίδει, εφόσον αυτό βεβαιώνεται από την Τράπεζα και με τις εξής προϋποθέσεις :

Προκειμένου για ακίνητο, η ασφάλεια θα στηρίζεται σε υποθήκες ή προσημειώσεις που το

σύνολό τους δεν υπερβαίνει τα $\frac{3}{4}$ της αξίας του ακινήτου.

Προκειμένου για ενέχυρο κινητών αξιών θα γίνονται δεκτοί οι παρακάτω τίτλοι, από τους εισαγμένους στο χρηματιστήριο αξιών Αθηνών :

- ◆ Ομολογίες κρατικών δανείων, ονομαστικής αξίας ίσης με το ποσό της εγγύησης
- ◆ Ομολογίες Ν.Π.Δ.Δ., Δημοσίων Επιχειρήσεων και Δημοσίων Οργανισμών, χρηματιστηριακής αξίας ίσης με το ποσό της εγγύησης.
- ◆ Μετοχές, Ομολογίες και Ομόλογα ελληνικών τραπεζών, χρηματιστηριακής αξίας ίσης με το ποσό της εγγύησης που προσαυξάνεται κατά 25%
- ◆ Ε.Γ.Ε.Δ. και Ομόλογα, πραγματικής αξίας ίσης τουλάχιστον με το ποσό της εγγύησης.
- ◆ Όσες εγγυητικές επιστολές καλύπτονται πλήρως με ενεχυριασθείσες καταθέσεις σε ΕΥΡΟ ή Ξ.Ν. υπό την προϋπόθεση ότι η ενεχυρίαση υφίσταται για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί η εγγύηση και καλύπτει ολόκληρο το ποσό της εγγύησης καθ' όλο το ως άνω διάστημα.
- ◆ Οι εγγυητικές επιστολές συμμετοχής έστω κι αν το σώμα τους δεν έχει επιστραφεί στην Τράπεζα για καθαρά διαδικαστικούς λόγους, εφόσον σε

αντικατάστασή τους έχουν εκδοθεί οι προβλεπόμενες αντίστοιχες εγγυητικές επιστολές καλής εκτέλεσης, οι οποίες θα συμπεριληφθούν βεβαίως στο ανώτατο όριο.

3.4.5. ΟΙ Ε/Ε ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΟ ΣΚΟΠΟ ΠΟΥ ΚΑΛΥΠΤΟΥΝ ΔΙΑΚΡΙΝΟΝΤΑΙ ΣΕ:

i. Εγγυητικές επιστολές συμμετοχής (Bid Bond ή Tender Bond)

Σκοπός της έκδοσης εγγυητικής επιστολής συμμετοχής είναι να δεσμεύσει ένα εργολάβο ή προμηθευτή (με την ευρεία έννοια του όρου) που συμμετέχει σε διαγωνισμό για την ανάληψη κάποιου έργου, ότι δεν θα υπαναχωρήσει σε περίπτωση κατακύρωσης του έργου σ' αυτόν.

Η ισχύς της Ε/Ε για τον ανάδοχο του έργου είναι μέχρι την υπογραφή της συμβάσεως και την έκδοση της εγγυητικής επιστολής καλής εκτέλεσης. Η μορφή αυτή Ε/Ε δεν ισχύει συνήθως περισσότερο από 6 μήνες. Το ποσό της Ε/Ε είναι συνήθως μέχρι το 5% της προϋπολογισθείσας δαπάνης ή της προσφοράς.

Η Ε/Ε αυτής της μορφής καταπίπτει συνήθως όταν ο υπέρ ου ανακαλέσει την προσφορά του εντός του διαστήματος κατά το οποίο η προσφορά αυτή πρέπει υποχρεωτικά να παραμείνει σε ισχύ, όταν ο υπέρ ου, αφού του ανακοινωθεί η κατακύρωση αρνηθεί να συνάψει την σύμβαση για το έργο που κατακυρώθηκε υπέρ αυτού, ή όταν δεν προσκομίσει κατά την υπογραφή της σύμβασης Ε/Ε καλής εκτέλεσης του έργου.

Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν 2338/95, προβλέπεται κατάπτωση του ποσού της Ε/Ε στη δημοπρασία υπέρ του κυρίου του έργου σαν ειδική ποινική ρήτρα σε βάρος των τριών πρώτων επιχειρήσεων που υπέβαλαν τις χαμηλότερες προσφορές κατά σειρά. Η κατάπτωση αυτή επέρχεται στην περίπτωση που οι επιχειρήσεις αυτές κληθούν και δεν καταφέρουν να δικαιολογήσουν το ύψος των προσφορών τους και αφορά ποσοστό 20%, 15% και 10% αντίστοιχα για τις τρεις επιχειρήσεις.

Η κατακύρωση και υπογραφή της σύμβασης από τον υπέρ ου ή η κατακύρωση σε άλλους προσφέροντες επιφέρει λήξη αυτής της Ε/Ε.

Μετά την κατάργηση της σχετικής νομοθετικής απαγόρευσης, έγινε σύνηθες το φαινόμενο να συμμετέχει ένας πελάτης (εντολέας) μιας τράπεζας σε διαγωνισμό μέσω

περισσότερων κοινοπραξιών (προκειμένου να υποβάλει περισσότερες από μία προσφορές). Στην περίπτωση αυτή εκδίδονται με εντολή του ίδιου πελάτη πολλαπλές E/E συμμετοχής υπέρ τρίτων, που αφορούν τον ίδιο διαγωνισμό. Για τους λόγους που προαναφέραμε, αυτές οι E/E δεν πρέπει να θεωρούνται ως μία, αλλά η κάθε μία πρέπει να καταλογίζεται αυτοτελώς στο πιστωτικό όριο του πελάτη.

ii. Εγγυητικές επιστολές καλής εκτέλεσης (Good Performance Bond)

Σκοπός της έκδοσης της εγγυητικής επιστολής καλής εκτέλεσης είναι να εγγυηθεί η Τράπεζα για την εκτέλεση του έργου από τον εργολάβο ή τον προμηθευτή με βάση τους όρους της σύμβασης, που υπογράφηκε ανάμεσα στον φορέα που προκήρυξε το διαγωνισμό και το φορέα που ανέλαβε το έργο. Η εγγυητική επιστολή αυτή ακολουθεί την εγγυητική συμμετοχής, η οποία και ακυρώνει αυτήν.

Με την εγγυητική επιστολή καλής εκτέλεσης, η ανάληψη υποχρέωσης από την πλευρά της εκδότριας Τράπεζας γίνεται περισσότερο ουσιαστική, γιατί α) ο κίνδυνος που αναλαμβάνει είναι μεγαλύτερος (π.χ. η διάρκεια της E/E είναι συνήθως αόριστη ή όση το χρονικό διάστημα ολοκλήρωσης του έργου) και δεν υπάρχει η δυνατότητα ελέγχου από μέρος της τράπεζας της πορείας του έργου που ανέλαβε να εκτελέσει ο πελάτης της και β) γιατί είναι υποχρεωμένη η Τράπεζα να αποδεχθεί την κατάπτωση της E/E σε πρώτη ζήτηση του εγγυολήπτη, ουσιαστικά δηλαδή, να αποδεχθεί αναντίρρητα την άποψη του εργοδότη για την ορθή ή μη εκτέλεση της σύμβασης από τον πελάτη.

Το ποσό της εγγυητικής αυτής ανέρχεται συνήθως στο 10% της αξίας της σύμβασης.

Επειδή η έκδοση E/E καλής εκτέλεσης σε ξένο νόμισμα με αόριστη ή πολύ μεγάλη διάρκεια ενέχει κινδύνους για την Τράπεζα που την εκδίδει συνιστάται για την έκδοση E/E αυτής της μορφής να συνυπολογισθούν και οι σχετικοί κίνδυνοι.

Υπάρχει περίπτωση, για την αποφυγή της έκδοσης E/E καλής εκτέλεσης με αόριστη διάρκεια, η Τράπεζα να θέτει ορισμένη λήξη, προβλέποντας ταυτόχρονα την αυτόματη ανανέωση της E/E για ίσο χρονικό διάστημα αν δεν αναγγελθεί στο δικαιούχο η μη ανανέωση, εντός ορισμένης προθεσμίας, πριν από την αρχική λήξη.

Η κατάπτωση της E/E καλής εκτέλεσης ζητείται ιδίως στις παρακάτω περιπτώσεις :

- Αδυναμία εκτέλεσης της σύμβασης

- Υπέρβαση των προθεσμιών που προβλέπονται για την εκτέλεση της σύμβασης του έργου

iii. E/E λήψης προκαταβολής (Advance payment Bond)

Σκοπός της έκδοσης εγγυητικής επιστολής προκαταβολής είναι να εξασφαλίσει τον αγοραστή ή εργοδότη που χορήγησε την προκαταβολή στον ανάδοχο του έργου.

Οι περισσότερες συμβάσεις προβλέπουν, είτε κατά την έναρξη είτε στην πορεία του έργου, την παροχή χρηματικών διευκολύνσεων σ' αυτούς που αναλαμβάνουν την εκτέλεση με τη μορφή προκαταβολής και με τον όρο της κατάθεσης ισόποσης εγγυητικής επιστολής της Τράπεζας.

Η E/E αυτής της μορφής ισχύει για όσο χρονικό διάστημα προβλέπεται από την σύμβαση για την παράδοση του έργου ή των εμπορευμάτων /υπηρεσιών. Η ολοκλήρωση της εκτέλεσης της σύμβασης επιφέρει και την λήξη της E/E.

Το ποσό της E/E είναι ίσο με το ποσό της προκαταβολής. Με την σταδιακή όμως παράδοση τμημάτων του έργου ή ποσοτήτων εμπορευμάτων / υπηρεσιών, επέρχεται αναλογική μείωση της E/E.

iv. Εγγυητικές επιστολές αντικατάστασης δεκάτων

Η εγγυητική αυτής της μορφής συνηθίζεται σε όλα τα Δημόσια έργα. Κατά την διάρκεια εκτέλεσης ενός δημόσιου έργου ο εργολήπτης μπορεί να ζητά την πιστοποίηση της ολοκλήρωσης της κατασκευής τμήματος που έχει εκτελέσει. Σε κάθε τμηματική παραλαβή του έργου, συνήθως, παρακρατείται το 10% κάθε ποσού της σχετικής πιστοποίησης έργου το οποίο αποδίδεται στον εργολήπτη όταν γίνει η οριστική παραλαβή (συνήθως ένα χρόνο μετά την προσωρινή παραλαβή του) του έργου.

Επειδή το διάστημα αυτό είναι συνήθως μεγάλο και επειδή τα ποσοστά αυτά που παρακρατούνται παραμένουν ανεκμετάλλευτα, ο εργολήπτης έχει την δυνατότητα να τα εισπράξει σε μετρητά με την προσκόμιση μιας εγγυητικής αντικατάστασης δεκάτων.

Οι εγγυητικές αυτές απαιτούν μεγάλη προσοχή, γιατί σε κάθε έργο οι συγκεκριμένες E/E επιστρέφονται τελευταίες. Οι κίνδυνοι κατάπτωσης στο τέλος του έργου από παραλήψεις, κακοτεχνίες κλπ. είναι μεγάλοι.

v. Εγγυητικές Δασμών και Φόρων (Tax Bond)

Οι εγγυητικές επιστολές δασμών και φόρων είναι εκείνες που κατά κανόνα απευθύνονται στις Δ.Ο.Υ. ή τα τελωνεία και αφορούν την εμπρόθεσμη πληρωμή φόρων.

vi. Εγγυητικές επιστολές για την πληρωμή της αξίας αγοραζομένων ειδών επί πιστώσει απ' τον Ο.Α.Δ.Υ. ή άλλους οργανισμούς του Δημοσίου

vii. Εγγυητικές επιστολές καλής πληρωμής (Good Payment Bond)

Είναι εκείνες οι εγγυητικές με τις οποίες εξασφαλίζεται η εξόφληση μιας οφειλής, της αξίας εμπορευμάτων ή α' υλών, κλπ.

Είναι οι πιο σοβαρές εγγυητικές επιστολές από πλευράς ανάληψης κινδύνου, δεδομένου ότι αυτές καλύπτουν κυρίως ολοκληρωμένες συναλλαγές για τις οποίες είναι ξεκαθαρισμένες από την ημέρα έκδοσή τους οι προθεσμίες καταβολής συγκεκριμένων ποσών (η Τράπεζα εγγυάται ότι θα πληρωθεί το συγκεκριμένο ποσό σε συγκεκριμένη ημερομηνία).

Με τις E/E αυτής της μορφής καλύπτονται συχνά και πληρωμές που αφορούν υποχρεώσεις πελατών (υπέρ των οποίων εκδόθηκε η E/E) που απορρέουν από εμπορικές συναλλαγές τους με το εξωτερικό.

Η εγγύηση μπορεί να δοθεί:

α. Πριν τη φόρτωση ενός εμπορεύματος, ανεξάρτητα από τον χρόνο πληρωμής της αξίας του, με τον όρο προσκόμισης στην Τράπεζα των σχετικών φορτωτικών εγγράφων.

β. Κατά τον διακανονισμό φορτωτικών εγγράφων εισαγωγής η αξία των οποίων θα πληρωθεί σε μεταγενέστερη ημερομηνία:

γ. Με πιστωτικό τίτλο: Οι εγγυητικές επιστολές της μορφής αυτής, εκδίδονται από τις τράπεζες αντί τριτεγγύησης επί του σώματος πιστωτικών τίτλων. Η εγγυήτρια τράπεζα

εγγυάται υπέρ του εκδότη, του αποδέκτη ή των οπισθογράφων, για την καλή πληρωμή του τίτλου. Το αίτημα του δικαιούχου της E/E προς την τράπεζα, για κατάπτωση και πληρωμή της E/E πρέπει να συνοδεύεται από το σώμα του αξιόγραφου, άλλως η τράπεζα δεν καταβάλλει στο δικαιούχο το ποσό της E/E.

δ. Με ανοικτό λογαριασμό: Η Τράπεζα εγγυάται τη πληρωμή της προθεσμιακής υποχρέωσης στη λήξη της. Η λήξη της Εγγυητικής Επιστολής καθορίζεται μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα (πχ 5 ημερών) από τη λήξη της προθεσμιακής υποχρέωσης.

vii. Revolving E/E

Στο σημείο αυτό κάνουμε αναφορά στην ονομαζόμενη Revolving E/E που ουσιαστικά ανήκει στην κατηγορία των E/E πληρωμής. Η μορφή αυτής της E/E αναφέρεται σε αυτόματη επανάληψη της υποχρέωσης που θα αναλάβουμε και πώς ακριβώς θα ισχύσει η επανάληψη αυτή και διακρίνουμε τις πιο κάτω περιπτώσεις :

- α) Να εκδοθεί η Revolving E/E για το συνολικό ποσό των φορτώσεων που θα καλύψει.
- β) Να εκδοθεί για κάποιο συγκεκριμένο ποσό και στους όρους της να αναφέρεται ότι θα ισχύει ξανά αυτόματα για το ίδιο ποσό εάν τηρηθούν κάποιες προϋποθέσεις που θα περιγράφονται αναλυτικά στο κείμενό της. π.χ. όταν πραγματοποιείται φόρτωση εμπορεύματος αξίας ίδιας με το ποσό της E/E.

Η περίπτωση αυτή είναι εξαιρετικά επικίνδυνη και πρέπει να διαμορφωθεί το κείμενο πολύ προσεκτικά. Ο εντολέας θα πρέπει να διευκρινίσει τι θα γίνει σε περίπτωση που **δεν θα πραγματοποιηθεί** κάποια από τις τμηματικές φορτώσεις που θα προβλέπει το κείμενο **στο χρόνο** που επίσης θα προβλέπεται από το κείμενο της E/E. Ενδεχομένως ο δικαιούχος να έχει ή όχι το δικαίωμα να προσθέσει το εμπόρευμα αυτό στην επόμενη φόρτωση ή εάν αυτόματα θα καθίσταται άκυρη η φόρτωση της ποσότητας που δεν φορτώθηκε στον χρόνο που είχε αρχικά καθοριστεί.

Σε οποιαδήποτε περίπτωση, το τελικό κείμενο μιας revolving E/E πρέπει να ελέγχεται από την Διεύθυνση Νομικών Υπηρεσιών των συμβαλλομένων (εκδότη, λήπτη, Τράπεζας, κλπ).

viii. Πιστωτικές Επιστολές σε συνάλλαγμα (Stand by Letters of Credit / Πιστωτικές Επιστολές σε Αναμονή)

Οι «πιστωτικές επιστολές σε συνάλλαγμα» εμφανίζονται για πρώτη φορά στην αναθεώρηση των Ομοιόμορφων Κανόνων του 1983 (έκδοση Νο. 400) και ενσωματώνονται στις Γενικές Διατάξεις και ορισμούς των πιστώσεων. Χρησιμοποιήθηκαν κυρίως στις ΗΠΑ και αργότερα στην Ελλάδα και τον υπόλοιπο κόσμο.

«Πιστωτική επιστολή σε αναμονή / συνάλλαγμα» είναι η εκδιδόμενη επιστολή από μια Τράπεζα διά της οποίας μία άλλη ανταποκρίτρια (αυτής) τράπεζα λαμβάνει την εντολή να καταβάλει εφ' άπαξ ή τμηματικά κάποιο συγκεκριμένο χρηματικό ποσό στον σ' αυτή αναφερόμενο κομιστή ή εις διαταγήν του.

Με την υπ' αριθ. 458/7/29.10.1990 απόφαση της Επιτροπής Νομισματικών και Πιστωτικών Θεμάτων της Τ.Ε., επετράπη στις Τράπεζες που λειτουργούν στην Ελλάδα να εκδίδουν και πιστωτικές επιστολές (σε συνάλλαγμα) ή Stand by Letters of Credit «με τους όρους και τις προϋποθέσεις που καθορίζονται από τους πιστωτικούς και συναλλαγματικούς κανόνες που ισχύουν εκάστοτε για την έκδοση εγγυητικής επιστολής σε συνάλλαγμα».

Ο όρος «υποχρέωση σε αναμονή» υιοθετήθηκε και χρησιμοποιείται για να φανερώσει ότι η αναληφθείσα υποχρέωση έχει μεν ισχύ από την ημέρα έκδοσής της αλλά για την εκπλήρωσή της αναμένει την υποβολή του σχετικού αιτήματος ή και των συνοδευτικών εγγράφων που απαιτούνται.

Οι πιστωτικές επιστολές σε αναμονή χρησιμοποιούνται ευρέως στις ΗΠΑ αντί των εγγυητικών επιστολών, επειδή η αμερικανική νομοθεσία ουσιαστικά δεν επιτρέπει την έκδοση E/E. Αυτό συμβαίνει δεδομένου ότι ο σκοπός που εξυπηρετούν οι E/E και οι πιστωτικές επιστολές σε αναμονή είναι σχεδόν ταυτόσημος (Βλέπε σχετικές αποφάσεις της FEDERAL RESERVE). Παρά ταύτα υπάρχει μία διεθνής τάση να προτιμώνται αντί E/E οι πιστωτικές επιστολές λόγω της ομοιομορφίας των κανόνων που τις διέπουν, σε αντίθεση με την πολυπλοκότητα της νομοθεσίας και πρακτικής κάθε χώρας που εκδίδει E/E.

Στις πιστωτικές επιστολές σε αναμονή υπάρχουν, εκτός από τα συνήθη στοιχεία των E/E και η απαραίτητη επιπρόσθετη ρήτρα που αναφέρει ότι, η υποχρέωση της Τράπεζας να

καταβάλει το αναγραφόμενο χρηματικό ποσό στο λήπτη θα γεννάται από τη στιγμή που ο τελευταίος θα προσκομίσει στην Τράπεζα κάποια έγγραφα. Τα έγγραφα αυτά καθορίζονται με σαφήνεια στο κείμενο της πιστωτικής επιστολής (τιμολόγια, συναλλαγματική, δικαστική απόφαση, κλπ), χωρίς να υφίσταται υποχρέωση της Τράπεζας να ελέγξει τις πραγματικές και νομικές σχέσεις που προκύπτουν από τα έγγραφα.

Τα stand by letters of credit χρησιμοποιούνται διεθνώς τόσο ευρέως όσο και οι E/E, έχοντας εξελιχθεί σε ένα εύχρηστο και αξιόπιστο εργαλείο στήριξης των διεθνών συναλλαγών. Για τον τύπο της πιστωτικής επιστολής και το περιεχόμενο που θα έχει το κείμενό της θα πρέπει να ζητείται η συνδρομή της αντίστοιχα αρμόδιας Διεύθυνσης, Δικαστικού ή Νομικών Εργασιών Διοίκησης.

Οι πιστωτικές επιστολές διέπονται από ομοιόμορφους κανόνες, οι οποίοι δεν είναι άλλοι παρά αυτοί που ισχύουν και εφαρμόζονται και στις ενέγγυες πιστώσεις. Ενώ όμως διέπονται από τους παραπάνω κανόνες όσον αφορά στην διεθνή τους εφαρμογή, η έκδοσή τους στην Ελλάδα υπήχθη στο καθεστώς των ισχυουσών διατάξεων περί εκδόσεως Εγγυητικών Επιστολών, και πολύ ορθά, διότι, όπως ελέχθη, καλύπτει περιπτώσεις E/E οι οποίες θα εκδίδοντο εάν δεν υπήρχε η ανάγκη έκδοσης πιστωτικών επιστολών, αντί αυτών.

Ιδιαίτερης προσοχής χρήζει το είδος της πιστωτικής επιστολής που εκδίδεται. Υπάρχουν δύο βασικά είδη πιστωτικών επιστολών : α) πρώτης ζήτησης (**On Demand**) και β) με όρους (**Conditional**).

Όπως προαναφέρθηκε, οι πιστωτικές επιστολές καλύπτουν παρόμοιες ανάγκες με αυτές των E/E και κυρίως :

- ✓ Εγγύηση συμμετοχής (**Bid Bond ή Tender Bond**), η οποία δίδεται για συμμετοχή σε Δημόσιο Διαγωνισμό και καλύπτει το 1-5% του ποσού της προσφοράς
- ✓ Εγγύηση (καλής) εκτελέσεως (**Performance Bond**), η οποία δίδεται για την εκτέλεση συγκεκριμένης συμβατικής υποχρέωσης και καλύπτει – συνήθως – το 10% του ποσού του συμβολαίου.

- ✓ Εγγύηση προκαταβολής (**Advance Payment Guarantee**), η οποία δίδεται για να καλύψει τον αγοραστή από προκαταβολή που θα δώσει στον πωλητή για να προετοιμάσει κάποιο εμπόρευμα και ευρίσκεται στο ύψος του ποσού της προκαταβολής.
- ✓ Εγγύηση πληρωμής (**Payment Guarantee**), η οποία δίδεται για να καλύψει τον πωλητή, ο οποίος στέλνει εμπορεύματα με «ανοιχτό λογαριασμό». Αυτό το είδος της εγγύησης έχει πολλές άλλες χρήσεις.

Οι πιστωτικές επιστολές (όπως και οι E/E) μπορεί να είναι, είτε άμεσες (direct), είτε έμμεσες (indirect).

Άμεσες αποκαλούνται αυτές που εκδίδονται κατ' ευθείαν στο δικαιούχο, μέσω μιας Τράπεζας της χώρας του. **Έμμεσες** εκείνες που απευθύνονται σε μία Τράπεζα της χώρας του δικαιούχου (συνήθως ανταποκρίτριας της Εκδότριας Τράπεζας) και η οποία καλείται να εκδώσει αυτή πιστωτική επιστολή προς τον δικαιούχο, έχοντας ως αντεγγύηση (counter guarantee) την αρχική πιστωτική επιστολή.

Αν και οι πιστωτικές επιστολές εξυπηρετούν ίδιους σκοπούς με αυτούς των εγγυητικών επιστολών έχουν ομοιότητες αλλά και διαφορές. Πιο κάτω καταγράφονται οι βασικότερες από αυτές :

Ομοιότητες

Είναι και τα δύο έγγραφα τυπικού περιεχομένου και ισχύουν αποκλειστικά οι όροι που το καθένα περιλαμβάνει στο κείμενό του

Ο υπόχρεος για την πληρωμή ή την εκτέλεση του έργου, κλπ είναι κατ' αρχήν ο εντολέας (πελάτης) μας.

Οι τράπεζες μπορούν να εκδίδουν πιστωτικές επιστολές ως πρωτεγγυήτριες ή και να δίνουν ως αντεγγυήτριες εντολή για έκδοση πιστωτικών επιστολών σε ανταποκριτές τους για όλες τις κατηγορίες των E/E

Όταν εκδίδονται πιστωτικές επιστολές με προϋποθέσεις δεν μεσολαβεί αντεγγύηση όπως συμβαίνει και στην περίπτωση έκδοσης E/E με προϋποθέσεις

Οι εξασφαλίσεις και η λογιστική παρακολούθηση είναι ίδιες.

Τα σχετικά κόστη είναι τα ίδια.

Διαφορές

Η πιστωτική επιστολή υπόκειται στους εκάστοτε ισχύοντες ομοιόμορφους κανόνες και συνήθειες του ΔΕΕ περί πιστώσεων εφόσον οι κανόνες αυτοί δεν έρχονται σε αντίθεση με το νομοθετικό πλαίσιο περί πιστώσεως της χώρας που εκδίδεται η πιστωτική επιστολή, ενώ η εγγυητική επιστολή υπόκειται στο δίκαιο περί εγγυήσεων της χώρας στην οποία εκδίδεται εκτός αν το κείμενο της Ε/Ε αναφέρεται ότι ισχύει το δίκαιο περί εγγυήσεων της χώρας του δικαιούχου.

Η πιστωτική επιστολή είναι πληρωτέα με την παρουσίαση τραβηχτικής (draft at sight) που συνοδεύεται από μια δήλωση του δικαιούχου στην οποία αναφέρει ότι ο εντολέας δεν συμμορφώθηκε προς τις υποχρεώσεις που απέρρεαν από την μεταξύ τους συμφωνία, ενώ στην εγγυητική επιστολή πληρώνει μια τράπεζα μετά από έγγραφο αίτημα του δικαιούχου.

Η εγγυητική επιστολή ομοιάζει αλλά και διαφοροποιείται από άλλες ενοχικές σχέσεις όπως είναι:

A) Η επιστολή προθέσεων (Letter of Intent) ή επιστολή υποστήριξης (Letter of Comfort) ή δήλωσης ενδιαφέροντος με την οποία παρέχεται έγγραφη διαβεβαίωση προς την χρηματοδότη τράπεζα από τον κύριο μέτοχο της χρηματοδοτούμενης εταιρίας ή από την επικεφαλής εταιρία του ομίλου στον οποίο ανήκει η χρηματοδοτούμενη εταιρία, ότι θα διατηρηθεί η συμμετοχή του στο κεφάλαιο της εταιρίας ή ότι θα κάνει ό,τι είναι αναγκαίο προκειμένου ν' ανταποκριθεί η χρηματοδοτούμενη εταιρία στις υποχρεώσεις της απέναντι στο πιστωτικό ίδρυμα.

B) η τραπεζική ενέγγυα πίστωση που συνάπτεται επ' ευκαιρία ορισμένης πώλησης με την οποία μια τράπεζα συνήθως του τύπου προορισμού των εμπορευμάτων (εκδότης ή πιστώτρια τράπεζα) συμφωνεί με πελάτη της (οφειλέτη - αγοραστή των εμπορευμάτων), έναντι αμοιβής, ν' ανοίξει πίστωση υπέρ ορισμένου τρίτου προσώπου (δικαιούχου - πωλητή των εμπορευμάτων) με την έννοια ότι αναλαμβάνει την υποχρέωση να καταβάλει ορισμένο χρηματικό ποσό στο τρίτο αυτό πρόσωπο, όταν της παραδοθούν από τον τελευταίο ορισμένα, εκ των προτέρων καθορισμένα, φορτωτικά έγγραφα, και

Γ) η πιστωτική εγγυητική επιστολή (stand by letter of credit) που αποτελεί εξασφαλιστικό μέσο, όπως η εγγυητική επιστολή, και όχι μέσο πληρωμής, όπως η ενέγγυα πίστωση. Η τράπεζα αναλαμβάνει την υποχρέωση καταβολής του τιμήματος της πώλησης στον λήπτη της επιστολής από τη στιγμή που αυτός θα προσκομίσει τα προσδιοριζόμενα στην επιστολή έγγραφα (πχ δικαστική απόφαση, συναλλαγματική, έγγραφη δήλωση του ιδίου του λήπτη), χωρίς η τράπεζα να δικαιούται να ελέγξει τη νομική και ουσιαστική βασιμότητα του περιεχομένου των εγγράφων αυτών. Σκοπός της πιστωτικής εγγυητικής επιστολής (stand by letter of credit) είναι η εξασφάλιση του λήπτη - δικαιούχου για την εκτέλεση ενός έργου ή την προμήθεια αγαθών ή την πληρωμή κάποιου ποσού.

ix. Εγγυητικές επιστολές πλειστηριασμών

Οι εγγυητικές επιστολές αυτές αφορούν θέματα που σχετίζονται με τις διαδικασίες πλειστηριασμών και εκδίδονται στις εξής περιπτώσεις :

α) Για συμμετοχή σε πλειστηριασμό.

Οι εγγυητικές αυτές επιστολές εκδίδονται προκειμένου να συμμετάσχει κάποιος τρίτος ή η Τράπεζα σε πλειστηριασμό. Το ποσό της εγγυητικής είναι συνήθως το 1/3 της τιμής πρώτης προσφοράς του πλειστηριασμού. Οι εγγυητικές αυτής της μορφής είναι τακτής λήξης.

β) Για πρόωρη είσπραξη του εκπλειστηριάσματος που αναλογεί στην Τράπεζα.

Οι εγγυητικές αυτές επιστολές εκδίδονται προκειμένου η Τράπεζα να εισπράξει ποσό προερχόμενο από διανομή εκπλειστηριάσματος, για το οποίο κατατάχθηκε στον πίνακα κατάταξης δανειστών που συντάχθηκε από τον αρμόδιο υπάλληλο του πλειστηριασμού (συνήθως είναι συμβολαιογράφος), στις περιπτώσεις που δεν μπορεί να γίνει άμεση εξόφληση των δανειστών του πίνακα. Αυτό συμβαίνει όταν η απαίτηση της Τράπεζας δεν έχει καταστεί τελεσίδικη, ή όταν έχει ασκηθεί ανακοπή κατά του πίνακα κατάταξης και η Τράπεζα δεν επιθυμεί να περιμένει την τελεσιδικία είτε της απαίτησής της, είτε του πίνακα κατάταξης.

Η Ε/Ε εκδίδεται για το ποσό της κατάταξης, απευθύνεται προς τον αρμόδιο υπάλληλο του πλειστηριασμού, αναφέρει ρητά την έκθεση του πλειστηριασμού και τον πίνακα κατάταξης και περιέχει ρητή δήλωση, ότι αν τροποποιηθεί ο πίνακας κατάταξης σε βάρος

μας, ή δεν μας επιδικασθεί τελεσιδικώς η ικανοποιηθείσα απαίτησή μας, θα καταβάλουμε στη Συμβολαιογράφο του πλειστηριασμού ολικά ή μερικά το ληφθέν ποσό.

Οι εγγυητικές επιστολές αυτής της μορφής έχουν αόριστη διάρκεια.

x. Εγγυητικές επιστολές χρηματιστηριακών εταιριών και Επιχειρήσεων Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών

Επιτρέπεται η έκδοση από τα πιστωτικά ιδρύματα εγγυητικών επιστολών υπέρ των Χρηματιστηριακών εταιριών και των Επιχειρήσεων Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών για την κάλυψη των πάσης φύσεως συμβατικών υποχρεώσεων συμπεριλαμβανόμενων και αυτών προς την Α.Ε. Αποθετηρίων Τίτλων.

xi. Εγγυητικές επιστολές προς ΕΟΤ

Αφορούν κυρίως την έναρξη λειτουργίας τουριστικών γραφείων και την ανάληψη συμβάσεων με τον εν λόγω οργανισμό.

xii. Λοιπές Εγγυητικές επιστολές

Υπάρχει και μια πληθώρα τύπων Ε/Ε οι οποίες εκδίδονται για διάφορους σκοπούς και για τις οποίες δεν κάνουμε κάποια συγκεκριμένη αναφορά δεδομένου ότι αυτές συνήθως αφορούν καλή πληρωμή υποχρεώσεων (πχ προς το ΝΑΤ για την πληρωμή οφειλομένων ασφαλιστικών εισφορών, Προς την Δ/ση Κρατικών Λαχείων για την πληρωμή των αγοραζομένων με πίστωση λαχείων, προς τα Ελληνικά δικαστήρια για την πληρωμή χρηματικών ποινών, κλπ.).

xiii. Έκδοση Εγγυητικών Επιστολών υπέρ τρίτων

Εδώ γίνεται επίσης μια μικρή αναφορά στις λεγόμενες εταιρικές εγγυήσεις οι οποίες διέπονται από σχετικούς νόμους και κανόνες.

3.5. ΤΙΜΟΛΟΓΗΣΗ Ε/Ε

Προμήθειες εγγυητικών επιστολών

Η Τράπεζα που έχει εκδώσει την εγγυητική επιστολή εισπράττει αμοιβή για την παροχή της εγγύησής της. Η αμοιβή αυτή εισπράττεται με την μορφή ετήσιας προμήθειας η οποία καθορίζεται ελεύθερα μεταξύ τράπεζας και πελάτη και η οποία υπολογίζεται ως ποσοστό επί του ποσού της εγγυητικής επιστολής (πχ. 2% ετησίως). Το ποσοστό της προμήθειας καθορίζεται ανάλογα με το μέγεθος του κινδύνου που αναλαμβάνει η εκδότρια Τράπεζα από την εν λόγω E/E αλλά και από το όλο πλαίσιο συνεργασίας με τον πελάτη της. Σημειώνεται ότι ο κίνδυνος αφορά κυρίως το είδος της E/E και τις λαμβανόμενες εξασφαλίσεις.

Η (ετήσια) προμήθεια για την έκδοση μιας E/E καταβάλλεται συνήθως ανά αδιαίρετο τρίμηνο. Με την έκδοση της εγγυητικής επιστολής εισπράττεται η προμήθεια του α' τριμήνου και για όσο διάστημα ισχύει η E/E η τράπεζα εισπράττει (ανά αδιαίρετο τρίμηνο) την συμφωνημένη προμήθεια. Η Τράπεζα παύει να εισπράττει προμήθεια όταν λήξει η υποχρέωση του εγγυητή απέναντι στον δικαιούχο της εγγυητικής επιστολής διότι :

- α) η εγγυητική επιστολή επεστράφη
- β) η εγγυητική επιστολή πληρώθηκε λόγω κατάπτωσης

Εννοείται ότι σε περίπτωση που δεν έχει ολοκληρωθεί το τρίμηνο και η E/E επιστραφεί ο πελάτης θα καταβάλλει την προμήθεια ολοκλήρου του τριμήνου. Σημειώνεται επίσης ότι σε περίπτωση μερικής μείωσης του ποσού της E/E η συμφωνημένη προμήθεια εισπράττεται επί του νέου μειωμένου ποσού. Αν η μερική μείωση συμβεί εντός της περιόδου ενός τριμήνου τότε η προμήθεια εισπράττεται αναλογικά ήτοι για τις ημέρες ισχύος της με το αρχικό ποσό και για τις υπόλοιπες ημέρες του τριμήνου για το νέο μειωμένο ποσό.

3.6. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΕΚΔΟΣΗΣ E/E

Διαδικασία έκδοσης E/E

Ο πελάτης της τράπεζας που θέλει να εκδώσει μια E/E υποβάλει στην τράπεζα το σχετικό αίτημα είτε σε δικό του έντυπο (επιστολόχαρτο) είτε σε σχετικό έντυπο (έντυπο αίτησης έκδοσης E/E) της τράπεζας. Σημειώνεται ότι η αίτηση έκδοσης E/E υπογράφεται από το

φυσικό πρόσωπο που ζητά την έκδοση ή το εξουσιοδοτημένο πρόσωπο που προβλέπουν τα νομιμοποιητικά έγγραφα της εταιρίας (βάσει του καταστατικού). Επίσης σε περίπτωση ύπαρξης εγγυητή θα πρέπει και αυτός να συνυπογράφει την σχετική αίτηση έκδοσης της E/E. Αν ο εγγυητής είναι νομικό πρόσωπο θα πρέπει να υπογράψει υπό την εταιρική επωνυμία το εξουσιοδοτημένο πρόσωπο. Τέλος ενδέχεται κατά την έκδοση μιας E/E να πρέπει να υπογράφονται ή να υπάρχουν και άλλα έγγραφα σχετιζόμενα με τις παρεχόμενες εξασφαλίσεις.

Μητρώο E/E

Κάθε Τράπεζα είναι υποχρεωμένη να καταχωρεί όλες ανεξάρτητα τις εγγυητικές επιστολές που εκδίδει σε ένα από τα παρακάτω μητρώα και να αναγράφει επί των εγγυητικών επιστολών τον αύξοντα αριθμό μητρώου, στο οποίο καταχωρήθηκαν. Συνήθως υπάρχουν δύο μητρώα στα οποία καταχωρούνται οι εκδιδόμενες E/E :

α) Μητρώο Εγγυητικών επιστολών προς το Δημόσιο και Ν.Π.Δ.Δ. και

β) Μητρώο εγγυητικών επιστολών προς Ιδιώτες και Ν.Π.Ι.Δ.

Παράταση E/E

Όπως πιο πάνω αναφέρεται η E/E ενδέχεται να έχει ημερομηνία λήξης είτε με αναγραφή συγκεκριμένης ημερομηνίας, είτε με καθορισμό του χρονικού διαστήματος ισχύος της E/E από την έκδοσή της. Μετά την πάροδο της ημερομηνίας λήξης δεν μπορεί να γίνει δεκτό το αίτημα κατάπτωσης.

Σε περίπτωση που η E/E απαιτείται να ισχύσει για κάποιο μεγαλύτερο χρονικό διάστημα από το αρχικά καθοριζόμενο τότε ο πελάτης της εκδότριας τράπεζας θα πρέπει να ζητήσει την παράταση της ισχύος της και η τράπεζα εφόσον κάνει δεκτό το αίτημα παράτασης να του χορηγήσει σχετική επιστολή η οποία θα διαβιβασθεί στον λήπτη της E/E. Αν κατά την έκδοση της E/E είχε εμπλακεί ανταποκρίτρια τράπεζα τότε η παράταση θα πρέπει να φθάσει στον λήπτη της E/E και πάλι μέσω της εν λόγω τράπεζας.

Απαλλαγή της Τράπεζας από τις υποχρεώσεις της E/E

Η Τράπεζα απαλλάσσεται από τις υποχρεώσεις της που απορρέουν από την εγγυητική επιστολή στις παρακάτω περιπτώσεις :

- ✓ Όταν παρέλθει η ημερομηνία ισχύος που αναγράφεται στο κείμενο της εγγυητικής επιστολής χωρίς να έχει ζητηθεί κατάπτωση για μέρος ή όλο το ποσό της εγγύησης. Σημειώνεται ότι όταν η τελευταία μέρα της προθεσμίας είναι αργία, η λήξη μεταφέρεται στην πρώτη επόμενη εργάσιμη ημέρα.
- ✓ Με την επιστροφή του πρωτοτύπου της εγγυητικής επιστολής στην Τράπεζα.
- ✓ Μερική ή ολική απαλλαγή της Τράπεζας από τις υποχρεώσεις της που απορρέουν από την εγγυητική επιστολή που εξέδωσε.
- ✓ Με μόνη την παραλαβή από την εγγυήτρια Τράπεζα έγγραφης δήλωσης του δικαιούχου για την απαλλαγή της Τράπεζας από την υποχρέωση (προσοχή σε όσα αναφέρονται ανωτέρω για την περίπτωση της χρήσης ανταποκρίτριας τράπεζας).
- ✓ Με την κατάπτωση και καταβολή του ποσού της εγγύησης στον δικαιούχο. Στην περίπτωση μερικής κατάπτωσης και καταβολής μέρους του ποσού της εγγύησης, η απαλλαγή της Τράπεζας επέρχεται κατά το αντίστοιχο ποσό. Αν όμως στην E/E υπάρχει όρος, σύμφωνα με το οποίο απαγορεύεται η πολλαπλή εκτέλεση και επιτρέπεται άπαξ μόνον η κατάπτωση, (μερικά ή ολικά), τότε η μερική κατάπτωση απαλλάσσει την Τράπεζα πλήρως από την ευθύνη της.
- ✓ Συνεπεία παραγραφής η οποία επέρχεται εις όφελος της εγγυήτριας Τράπεζας, εφόσον στο μεταξύ διάστημα δεν μεσολαβεί ενέργεια του λήπτη που θα είναι δυνατόν να προκαλέσει τη νομότυπη διακοπή της. Κατά τον ισχύοντα Α.Κ. ο χρόνος παραγραφής προβλέπεται 20ετής.

Αν και έχει λήξει η ισχύς της αλλά δεν έχει επιστραφεί μπορεί να σταλεί επιστολή για την τύχη της E/E.

Κατάπτωση Εγγυητικής Επιστολής

Η κατάπτωση μιας εγγυητικής επιστολής, είναι η άσκηση αξίωσης **από τον δικαιούχο** προς την εγγυήτρια Τράπεζα για την πληρωμή του ποσού της εγγύησης, επειδή ο υπέρ ου η E/E δεν εκπλήρωσε τις σχετικές υποχρεώσεις του προς τον δικαιούχο.

Η Τράπεζα υποχρεούται εντός τριών (3) ημερών από την λήψη έγγραφης ειδοποίησης του δικαιούχου να πληρώσει το ποσό που αναγράφεται στην εγγυητική επιστολή ή ένα μέρος της.

Σημειώνεται ότι σε περίπτωση κατάπτωσης Ε/Ε πριν από οποιαδήποτε πληρωμή θα πρέπει να ζητείται η γνώμη της Διεύθυνσης Νομικών Υπηρεσιών και να εξετάζεται:

- ✓ αν ο λόγος της κατάπτωσης καλύπτεται από την εγγυητική επιστολή
- ✓ αν η αξίωση για την κατάπτωση γεννήθηκε πριν από την λήξη της εγγυητικής επιστολής
- ✓ αν το ποσό που αξιώνει ο δικαιούχος είναι μέσα στα όρια του ποσού της εγγυητικής επιστολής

Στην περίπτωση που μία εγγυητική επιστολή καταπίπτει μερικά, τότε:

- ✓ αν η εγγυητική επιστολή πρέπει να παραμείνει στον δικαιούχο, η εγγύηση ισχύει για το υπόλοιπο ποσό.
- ✓ αν ο δικαιούχος θεωρεί ότι έχουν ικανοποιηθεί οι αξιώσεις του, τότε με τη μερική πληρωμή πρέπει να γίνει και επιστροφή του σώματος της εγγυητικής.

4. ΕΝΕΓΓΥΕΣ ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ (DOCUMENTARY CREDITS)

4.1. ΓΕΝΙΚΑ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ ΣΧΟΛΙΑ.

Στις εμπορικές συναλλαγές, τόσο τις εγχώριες όσο και τις διεθνείς, εμφανίζεται η ανάγκη της εξασφάλισης των συμφερόντων και δικαιωμάτων όλων των συμβαλλομένων σ' αυτές. Γίνεται κατανοητό ότι τόσο ο αγοραστής όσο και ο πωλητής προϊόντων ή υπηρεσιών πρέπει να εξασφαλίσουν κάθε φορά τα συμφέροντά τους. Πως όμως μπορεί να γίνει αυτό χωρίς κανείς από τους συμβαλλομένους να διατρέξει υψηλούς κινδύνους; Για να γίνει αυτό κατανοητό θα δώσουμε το πιο κάτω παράδειγμα :

Ας υποθέσουμε ότι μια Ελληνική επιχείρηση (εξαγωγέας) συμφωνεί με μια Γερμανική επιχείρηση (εισαγωγέα), την οποία δεν γνωρίζει και η οποία ενδιαφέρεται να εισάγει στην Γερμανία τα προϊόντα του Έλληνα εξαγωγέα. Μεταξύ των άλλων θα διαπραγματευθούν και το θέμα του χρόνου και του τρόπου πληρωμής. Επειδή ο ένας δεν γνωρίζει τον άλλο, ο εξαγωγέας θα προσπαθήσει να εξασφαλίσει όσο το δυνατόν καλύτερα την πληρωμή του, ενώ ο εισαγωγέας την έγκαιρη παραλαβή και καλή ποιότητα των εμπορευμάτων. Έτσι οι συνήθεις τρόποι πληρωμής μιας εμπορικής πράξης, όπως πιο κάτω ενδεικτικά αναφέρονται, δεν φαίνεται ότι εξυπηρετούν τα συμφέροντά τους με τον καλύτερο δυνατό τρόπο:

1. Προκαταβολή (advance payment), ήτοι πληρωμή πριν τη φόρτωση των εμπορευμάτων.

2.Μετρητοίς έναντι φορτωτικών εγγράφων (cash against documents), ήτοι πληρωμή πριν την παραλαβή εμπορευμάτων.

3.Προθεσμιακή πληρωμή (Payment against acceptance), ήτοι πληρωμή μετά την παράδοση των εμπορευμάτων.

Αξιολογώντας τους παραπάνω τρόπους πληρωμής θα δούμε ότι κανείς από αυτούς δεν ικανοποιεί απολύτως και τα δύο συμβαλλόμενα μέρη της πιο πάνω συναλλαγής, αλλά και ούτε καλύπτει συνολικά τις ανάγκες και τους αναλαμβανόμενους κινδύνους από τα δύο συναλλασσόμενους. Και αυτό διότι:

Η προκαταβολή δεν συμφέρει τον εισαγωγέα, διότι προπληρώνει τον εξαγωγέα, χωρίς να γνωρίζει προκαταβολικά αν θα παραλάβει τα προϊόντα που επιθυμεί ή αν τα παραλάβει εκπρόθεσμα ή ελαττωματικά.

Μετρητοίς έναντι φορτωτικών εγγράφων (άρα πληρωμή προ της παραλαβής των εμπορευμάτων από τον εισαγωγέα) δεν συμφέρει τον Έλληνα εξαγωγέα που δεν γνωρίζει αν τα παραλάβει ο εισαγωγέας αν αυτός εμφανίσει προβλήματα ρευστότητας ή αν υπάρξουν και άλλης μορφής προβλήματα που σχετίζονται με την πολιτική κατάσταση της χώρας του εισαγωγέα, κλπ. Επίσης, αν ο εισαγωγέας δεν παραλάβει τα εμπορεύματα και ο εξαγωγέας θέλει να τα πωλήσει σε κάποιον άλλον δεν είναι βέβαιο ότι θα καταφέρει να βρει άλλον αγοραστή ή μπορεί ν' αναγκαστεί να επανεισάγει τα εμπορεύματα στην χώρα του και μάλιστα χωρίς να είναι γνωστό αν μπορεί να τα εκποιήσει με κέρδος.

Τέλος ο προθεσμιακός τρόπος πληρωμής δεν συμφέρει και πάλι τον εξαγωγέα, διότι θα περιμένει να πληρωθεί αργότερα από την πραγματοποίηση της πώλησης χωρίς κανείς να του διασφαλίζει την βεβαιότητα ότι θα τα εισπράξει τα οφειλόμενα από τον εισαγωγέα κατά την συμφωνηθείσα ημερομηνία πληρωμής της οφειλής λόγω πχ πτώχευσης του εισαγωγέα, ή εμφάνιση πολιτικών προβλημάτων στην χώρα του εισαγωγέα, κλπ.

Μα βάση τα πιο πάνω θα πρέπει να υπάρξει ένας άλλος τρόπος και ένα άλλο μέσο πληρωμής που να ικανοποιεί τα συμβαλλόμενα μέρη και να είναι συμβατός με τα επιχειρηματικά ήθη. Αυτόν τον ρόλο έρχεται να καλύψει η Ενέγγυος Πίστωση (Documentary Credit) με την οποία καθίσταται δυνατόν στον μεν εισαγωγέα να παραλάβει εμπρόθεσμα τα παραγγελθέντα εμπορεύματα και έχουν τηρηθεί οι όροι της παραγγελίας του εκ μέρους του προμηθευτή του (π.χ εμπρόθεσμη αποστολή προϊόντων, προδιαγραφές προϊόντος, κλπ), στον δε εξαγωγέα να εισπράξει τα χρήματά του και να εξασφαλίσει την βιωσιμότητά του εφόσον έχει εκτελέσει την σύμβαση με τον αγοραστή.

Η Ενέγγυος Πίστωση είναι ένα μέσο πληρωμής μιας εμπορικής πράξης που έχει δεσπόζουσα θέση στις διεθνείς συναλλαγές δεδομένου ότι μέσω αυτής δίδονται λύσεις στα προβλήματα που παρουσιάζονται σ' αυτές. Παράλληλα η Ε/Π αποτελεί ένα καλό «εργαλείο», για την διευκόλυνση της πιο πάνω συναλλαγής, ενώ μπορεί να καλύψει και τους τρεις τρόπους πληρωμής που προαναφέρουμε. Σημειώνεται εδώ ότι η Ενέγγυος Πίστωση αποτελεί ένα αξιόπιστο τρόπο πληρωμής και όχι εγγύηση πληρωμής υποχρέωσης κάποιου. Γίνεται όμως κατανοητό ότι ο πωλητής / εξαγωγέας λαμβάνοντας υπόψη ότι την Ε/Π την εξέδωσε μια τράπεζα μπορεί να νοιώθει την βεβαιότητα ότι θα πληρωθεί αλλά δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι υπήρξαν και υπάρχουν οι περιπτώσεις εκείνες

όπου ενέγγυες πιστώσεις δεν πληρώθηκαν επειδή προέκυψαν άλλου είδους και άλλης μορφής προβλήματα όπως π.χ. συναλλαγματικοί περιορισμοί στην χώρα της εκδότριας τράπεζας ή τα προϊόντα δεν ήταν σύμφωνα με τις προβλεπόμενες προδιαγραφές της παραγγελίας, κλπ.

Με την τρομακτική αύξηση του εμπορίου, ιδιαίτερος μετά τον Β' Παγκόσμιο πόλεμο, προέκυψε η ανάγκη συστηματοποίησης των εμπορικών συναλλαγών και η κωδικοποίηση των όρων τους. Το σημαντικό αυτό έργο ανέλαβε το Διεθνές Εμπορικό Επιμελητήριο (Δ.Ε.Ε.) (International chamber of Commerce (ICC). Το (ΔΔΕ) έχει εκδώσει τους Ομοιόμορφους Κανόνες και Συνήθειες για τις Ενέγγυες Πιστώσεις (Uniform Customs & Practice for Documentary Credits).

4.2. ΕΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΝΕΓΓΥΑΣ ΠΙΣΤΩΣΗΣ (DOCUMENTARY CREDIT)

Ενέγγυα Πίστωση είναι η γραπτή συμβατική δέσμευση (ανάληψη υποχρέωσης) μεταξύ της Τράπεζας που εκδίδει την Ε/Π και του αγοραστή βάσει της οποίας η Τράπεζα του αγοραστή και κατ' εντολή του αναλαμβάνει την υποχρέωση να πληρώσει στον πωλητή το ποσό της πίστωσης αν αυτός τηρήσει όλους τους όρους της που αναφέρει ο πωλητής στο προτιμολόγιο (Proforma Invoice) και εφόσον αυτός προσκομίσει τα έγγραφα που απαιτούνται και περιγράφονται σ' αυτό.

4.3. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ / ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ.

Η πρώτη έκδοση των Ομοιόμορφων Κανόνων έγινε το 1933, ενώ στη συνέχεια ακολούθησαν διάφορες αναθεωρήσεις τους προκειμένου να ενσωματωθούν σ' αυτούς διάφορα στοιχεία προκειμένου να γίνουν συμβατοί με τις τρέχουσες συνθήκες και κρατούσες συνθήκες στην πρακτική των εμπορικών συναλλαγών (π.χ. εξελίξεις που σχετίζονται με τις μεταφορικές υπηρεσίες, τις σύγχρονες τεχνολογίες, κλπ). Σήμερα έχουν τεθεί σε εφαρμογή οι Ομοιόμορφοι Κανόνες και Συνήθειες για τις Ενέγγυες Πιστώσεις Έκδοση Νο 600 του Δ.Ε.Ε. που ισχύουν και εφαρμόζονται και για τις Πιστωτικές Επιστολές σε Συνάλλαγμα (Stand by Letters of Credit).

4.4. ΕΙΔΗ ΕΝΕΓΓΥΩΝ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ.

Υπάρχουν διάφορα είδη Ε/Π. Με κριτήριο την ευθύνη των Τραπεζών έναντι του δικαιούχου διακρίνονται :

α. Πίστωση Ανακλητή (revocable)

Ανακλητή ονομάζεται η πίστωση την οποία ο εκδότης (εντολέας) μπορεί ανά πάσα στιγμή, και πάντα πριν την λήξη της, να την ανακαλέσει ή να τροποποιήσει τους όρους της χωρίς τη συγκατάθεση του δικαιούχου της. Έτσι αυτό το είδος πίστωσης δεν παρέχει καμία σχεδόν διασφάλιση στον δικαιούχο.

Η Τράπεζα του αγοραστή, εφόσον δεν ανακληθεί η πίστωση και τα φορτωτικά έγγραφα έχουν παρουσιασθεί και είναι σύμφωνα με τους όρους της πίστωσης, πρέπει να πληρώσει.

Από τα πιο πάνω γίνεται κατανοητό ότι ο πωλητής του εμπορεύματος δεν πρέπει να δέχεται τέτοια μορφή πίστωσης όσο καλά και αν γνωρίζει τον αγοραστή ή τον εμπιστεύεται λόγω της μακρόχρονης συνεργασίας τους.

β. Ανέκκλητη Πίστωση (Irrevocable Credit)

Ανέκκλητη είναι η πίστωση την οποία ο εκδότης (εντολέας) δεν μπορεί μέχρι τη λήξη της ούτε να την ανακαλέσει ούτε να την τροποποιήσει χωρίς τη συγκατάθεση του δικαιούχου. Κάθε τροποποίηση των αρχικών όρων της πίστωσης, που επηρεάζει τα συμφέροντα του δικαιούχου, αλλά και το αίτημα για την τυχόν ακύρωση της πρέπει να έχουν τη σύμφωνη γνώμη του (δικαιούχου) άλλως δεν ισχύουν.

Η ανέκκλητη πίστωση αποτελεί ουσιαστική δέσμευση της εκδότριας και όχι της κοινοποιούσας Τράπεζας έναντι του δικαιούχου και οφείλει (η εκδότρια) να τιμήσει τα φορτωτικά έγγραφα που προβλέπει η πίστωση και είναι σύμφωνα με τους όρους αυτής. Η κοινοποιούσα Τράπεζα θα πληρώσει τον πωλητή των προϊόντων / εμπορευμάτων αν η πίστωση εκτελεσθεί κανονικά και μόνο όταν λάβει το ποσό της πίστωσης από την εκδότρια Τράπεζα.

Τέλος αν η πίστωση είναι βεβαιωμένη τότε κάθε τροποποίηση πρέπει να τυγχάνει και της έγκρισης της βεβαιούσας Τράπεζας. Αποδοχή ή απόρριψη κάθε τροποποίησης γίνεται με την λήψη της από τον δικαιούχο ή την βεβαιούσα τράπεζα (εάν υπάρχει) ή με την παρουσίαση των εγγράφων στην κατονομαζόμενη Τράπεζα.

γ. Πίστωση Ανέκκλητη και Βεβαιωμένη (Irrevocable and Confirmed)

Η ενέγγυα πίστωση που έχει τα δύο αυτά χαρακτηριστικά (Ανέκκλητη και Βεβαιωμένη) αποτελεί την καλύτερη και μεγαλύτερη εξασφάλιση για τον δικαιούχο, καθώς όλες οι εμπλεκόμενες στην πίστωση Τράπεζες (εκδότρια, κοινοποιούσα και βεβαιούσα Τράπεζα) είναι απέναντί του υπεύθυνες στον ίδιο βαθμό.

Η εκδότρια Τράπεζα στέλνει την πίστωση στην κοινοποιούσα Τράπεζα ζητώντας από αυτήν να την κοινοποιήσει στον εξαγωγέα και να τη βεβαιώσει καθιστώντας την έτσι υπεύθυνη έναντι του δικαιούχου. Αμέσως μόλις η πίστωση εκτελεσθεί η βεβαιούσα Τράπεζα έχει την υποχρέωση να πληρώσει τον δικαιούχο ακόμη κι αν δεν λάβει το ποσό της πίστωσης από την εκδότρια Τράπεζα.

4.5. ΤΥΠΟΙ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ

Εκτός των πιο πάνω συνήθων ειδών πιστώσεων υπάρχουν και ορισμένοι τύποι πιστώσεων:

Πίστωση «Επαναληπτική» (Revolving) ή «Επιστροφική» ή «Ανακυκλούμενη»

Στον τύπο αυτόν πίστωσης περιλαμβάνεται όρος σύμφωνα με τον οποίο, μετά τη χρησιμοποίησή της, μπορεί να χρησιμοποιηθεί ακόμη μία ή περισσότερες καθοριζόμενες φορές με τους ίδιους όρους σε διαφορετικές ημερομηνίες. Έτσι, ο αγοραστής έχει εξασφαλίσει την ποσότητα των εμπορευμάτων που χρειάζεται (40.000 ζευγάρια γυναικείων παπουτσιών) και ο πωλητής έχει εξασφαλίσει μεγαλύτερη πώληση (€ 1.000.000 αντί € 250.000).

«Επαναληπτική» (revolving) ονομάζεται μια πίστωση, η οποία αφού χρησιμοποιηθεί μια φορά, ανανεώνεται αυτόματα για το ίδιο ποσό και με τους ίδιους όρους πάντα μέσα στα χρονικά της όρια. Ο τύπος αυτός ενέγγυας πίστωσης, εξυπηρετεί κυρίως περιπτώσεις αγοράς προϊόντων, εμπορευμάτων ή υπηρεσιών που η προμήθειά τους μπορεί να γίνεται σε σταθερή χρονικά περίοδο.

Γίνεται λοιπόν κατανοητό ότι με την επαναληπτική πίστωση, ο αγοραστής έχει τη δυνατότητα ν' ανοίξει την πίστωση για 10.000 ζευγάρια υποδήματα και ποσό € 250.000 (όσο η αξία της πρώτης φορτώσεως) και ν' αναφέρει ότι η πίστωση ισχύει αυτόματα για το ίδιο αρχικό ποσό για την φόρτωση της δεύτερης, τρίτης και τέταρτης αποστολής, με τους ίδιους όρους της αρχικής.

Με τον τρόπο αυτό ο εισαγωγέας αξιοποιεί καλύτερα τα κεφάλαιά του δεδομένου ότι δεν δεσμεύει κεφάλαια ύψους € 1.000.000, όσο η συνολική του παραγγελία, αλλά κεφάλαια πολύ μικρότερου ύψους, όσο η κάθε φόρτωση (€ 250.000). Παρά ταύτα αναλαμβάνει υποχρέωση για το σύνολο της συμφωνίας ώστε ο εξαγωγέας να εξασφαλίζεται ότι η συμφωνία που έκλεισε καλύπτεται εξ' ολοκλήρου με πίστωση.

Πίστωση «Μεταβιβάσιμη» (Credit Transferable)

Μεταβιβάσιμη ονομάζεται η πίστωση που δίνει την δυνατότητα στον δικαιούχο να ζητήσει από την κοινοποιούσα Τράπεζα να την μεταφέρει μερικώς ή ολικώς υπέρ άλλου (-ων) δικαιούχου (-ων) είτε μέσα στην ίδια χώρα, είτε σε άλλη χώρα. Έτσι ο δικαιούχος της αρχικής πίστωσης γίνεται εντολέας και η κοινοποιούσα την αρχική πίστωση Τράπεζα γίνεται εκδότρια Τράπεζα.

Σημειώνεται επίσης ότι μόνο ως ανέκκλητη μπορεί να εκδοθεί μια μεταβιβάσιμη πίστωση.

Η Τράπεζα που έχει την πίστωση εφόσον συμφωνήσει (είναι στη διακριτική της ευχέρεια να μην συμφωνήσει) μεταφέρει την πίστωση σύμφωνα με τις οδηγίες του αρχικού δικαιούχου και αναλαμβάνει την υποχρέωση έναντι του δεύτερου δικαιούχου να πληρώσει το σχετικό ποσό που του μεταβιβάζεται αν τηρήσει τους όρους και, φυσικά, αν παρουσιάσει τα σχετικά φορτωτικά έγγραφα.

Στη συνέχεια, εφόσον ο δεύτερος δικαιούχος εκτελέσει την πίστωση και στείλει τα σχετικά φορτωτικά έγγραφα, η Τράπεζα (αφού λάβει τα φορτωτικά έγγραφα) που έχει την πίστωση καλεί τον αρχικό δικαιούχο ν' αντικαταστήσει τα τιμολόγια του δευτέρου με δικά του και να εισπράξει την διαφορά.

Αν όμως, ο αρχικός δικαιούχος παραλείψει ή αρνηθεί ν' αντικαταστήσει τα τιμολόγια του δευτέρου δικαιούχου, τότε η Τράπεζα σύμφωνα με τους όρους της πίστωσης πληρώνει τον δεύτερο δικαιούχο με το ποσόν του τιμολογίου του και στέλνει τα φορτωτικά του στην εκδότρια τράπεζα.

Πίστωση υποστήριξης ή αντιστήριξης (Back to Back Credit)

Ελληνική εξαγωγική εταιρία κατασκευαστής βαγονιών και μηχανών τρένου συμφωνεί με Γερμανική εταιρία διαχείρισης αμαξοστοιχιών για τη πώληση τριών (3) μηχανών αμαξοστοιχιών που θα μεταφερθούν σε κομμάτια και θα συναρμολογηθούν στη χώρα του αγοραστή. Στα πλαίσια της πιο πάνω συμφωνίας η Γερμανική εταιρία ανοίγει μια ανέκκλητη πίστωση όψεως (Irrevocable Documentary Credit at sight).

Για την κατασκευή όμως της μηχανής ο Έλληνας δικαιούχος της πιστώσεως, πρέπει να αγοράσει μέρος των ανταλλακτικών και μερών της μηχανής από εταιρίες του εξωτερικού. Ο προμηθευτής του για την προμήθεια των σχετικών μερών ζητά το άνοιγμα ανέκκλητης πίστωσης όψεως. Ο ενδιαφερόμενος λοιπόν κατασκευαστής θα πρέπει να ζητήσει από την Τράπεζα που έχει την αρχική πίστωση να ανοίξει - με εγγύηση το ποσό της πίστωσης αυτής - μια «Back to Back» πίστωση η οποία είναι μια καινούργια πίστωση που ανοίγεται με βάση την αρχική.

Δικαίως θα μπορούσε κάποιος ν' αναρωτηθεί γιατί δεν ανοίγεται μεταβιβάσιμη πίστωση ώστε ν' αποφευχθεί το άνοιγμα της νέας πίστωσης. Είναι προφανές ότι αυτό δεν είναι δυνατόν δεδομένου ότι ο προμηθευτής του Έλληνα εξαγωγέα θα του στείλει ανταλλακτικά και υλικά της μηχανής και όχι μια ολόκληρη μηχανή που ο εντολέας ζητά. Επομένως το άνοιγμα μιας μεταβιβάσιμης πίστωσης δεν είναι μια υλοποιήσιμη λύση. Αν ο προμηθευτής του Έλληνα εξαγωγέα του έστελνε ολόκληρη την μηχανή την οποία στην συνέχεια πωλούσε στον Γερμανό τότε δεν θα υπήρχε ανάγκη για μια πίστωση αυτού του τύπου αλλά μια μεταβιβάσιμη.

Αν και μια πίστωση αυτού του τύπου αποτελεί μια πολύ καλή και λειτουργική λύση για τον δικαιούχο της πίστωσης, για την τράπεζα που της ζητείται να την ανοίξει αποτελεί συνήθως μια αρκετά προβληματική και δύσκολη πράξη στην εφαρμογή της, δεδομένου ότι θα πρέπει να καλύψει πολλές λεπτομέρειες και ιδιαιτερότητες, ώστε αν προκύψει κάποιο πρόβλημα να μην οδηγηθεί σε σύγκρουση με τον πελάτη της που λογικά είναι φερέγγυος και ίσως ένα μικρό τέτοιο πρόβλημα οδηγήσει στην διάρρηξη των σχέσεών τους που με πολύ κόπο έχουν «χτίσει» στα πολλά – ίσως – χρόνια συνεργασίας τους .

Πίστωση Ερυθράς ρήτρας (Red Clause)

Η ονομασία αυτής της πίστωσης προέρχεται από τον αναγραφόμενο σ' αυτήν, με κόκκινη μελάνη («ερυθρά ρήτρα»), όρο για την προκαταβολή κάποιου ποσού που εκπίπτει από το ποσόν της πίστωσης, κατά την πληρωμή της.

Η πίστωση αυτού του τύπου δημιουργήθηκε για να μπορέσει ο δικαιούχος να έχει κάποιο κεφάλαιο κίνησης για την αγορά μέρους ή όλου του προς εξαγωγή εμπορεύματος.

Πίστωση Πράσινης ρήτρας (Green Clause – Green Ink)

Στον τύπο αυτόν της πίστωσης ο δικαιούχος μπορεί να λάβει προκαταβολή του ποσού της πίστωσης αναλαμβάνοντας την υποχρέωση να παραδώσει στην Τράπεζα ένα τίτλο αποθήκευσης, σε διαταγή της κοινοποιούσας τράπεζας, των προϊόντων που θα εξαχθούν (για τα Ελληνικά δεδομένα π.χ. τίτλο Γενικών Αποθηκών ΠΑΕΓΑΕ).

Στοιχεία που πρέπει ν' αναφέρει η πίστωση σύμφωνα με τους Ομοιόμορφους Κανόνες και Συνήθειες του Δ.Ε.Ε

Πιο κάτω παρουσιάζονται τα πιο βασικά στοιχεία που θα πρέπει να αναφέρει μια ενέγγυος πίστωση σύμφωνα με τις κρατούσες συνθήκες στην πρακτική των εμπορικών συναλλαγών. Σήμερα αυτά αναφέρονται στην εν ισχύει Έκδοση Νο 600 του Δ.Ε.Ε των Ομοιόμορφων Κανόνων και Συνηθειών για τις Ενέγγυες Πιστώσεις.

Ασφαλώς υπάρχει η δυνατότητα, στις εκδιδόμενες ενέγγυες πιστώσεις, να προστίθενται και άλλα στοιχεία αλλά θα πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα ώστε αυτά να μην εγείρουν θέματα ερμηνείας των όρων τους ή να δημιουργούν προβλήματα στην υλοποίησή τους.

Τη μορφή της πίστωσης (π.χ. ανέκκλητη και βεβαιωμένη). Η μορφή της πίστωσης καθορίζεται στο κείμενο της Ε/Π το οποίο σήμερα αποστέλλεται κυρίως μέσω SWIFT.

Το όνομα και την ακριβή διεύθυνση του δικαιούχου προκειμένου να κοινοποιηθεί σ' αυτόν η πίστωση.

Το ποσό της πίστωσης. Το ποσό θα πρέπει να καθορίζεται ακριβώς ή με την έκφραση About ή Environ ή Circa, about Euros 100.000). Αν το ποσό καθορίζεται ακριβώς (πχ Euros 100.000) τότε η φόρτωση του εμπορεύματος θα πρέπει να είναι αντίστοιχης αξίας και όχι μικρότερης ή μεγαλύτερης από το ποσό αυτό.

Την περιγραφή του εμπορεύματος. Η περιγραφή του εμπορεύματος στο κείμενο της πίστωσης πρέπει να είναι απολύτως σύμφωνη με την περιγραφή του εμπορεύματος στο οριστικό τιμολόγιο. Τυχόν πολύ μικρή διαφορά στην περιγραφή του εμπορεύματος δίνει δικαιώματα στην Τράπεζα να μην πληρώσει το δικαιούχο.

Την ποσότητα του εμπορεύματος. Αναφορικά με την ποσότητα του εμπορεύματος μπορεί να υπάρχει μια διαφοροποίηση της τάξης του $\pm 5\%$ από αυτήν που αναφέρει η πίστωση

εφόσον δεν υπάρχει σαφής απαγόρευση από τους όρους της πίστωσης. Αποκλίσεις σχετικά με την ποσότητα του εμπορεύματος δεν μπορεί να υπάρχουν σε περιπτώσεις που το εμπόρευμα αναφέρεται σε μονάδες συσκευασίας (π.χ. 20.000 βαρέλια πετρέλαιο) ή σε τεμάχια (π.χ. 10.000 πλυντήρια ρούχων).

Την ισχύ της πίστωσης ή την λήξη της, ήτοι την ημερομηνία λήξης της πίστωσης. Στο κείμενο της πίστωσης πρέπει ν' αναφέρεται πάντοτε η λήξη της. Ο δικαιούχος της Ε/Π μπορεί να παρουσιάσει τα έγγραφα την επόμενη εργάσιμη ημερομηνία της λήξης της, αν η λήξη της πίστωσης στον τόπο παρουσίασης των φορτωτικών εγγράφων είναι αργία που καθορίζεται με νόμο (π.χ. εθνική γιορτή, κλπ.). Επίσης παράταση της πίστωσης μπορεί να δοθεί από την εκδότρια τράπεζα αν την τελευταία ημέρα που ισχύει η πίστωση η Τράπεζα στην οποία πρέπει να παρουσιάσει τα έγγραφα ο δικαιούχος είναι κλειστή για λόγους ανωτέρας βίας (π.χ. σεισμός, φυσική καταστροφή, κλπ).

Τα απαιτούμενα έγγραφα πρέπει να περιγράφονται λεπτομερώς από τον αγοραστή σύμφωνα και με τις κρατούσες διατάξεις της χώρας του για την παραλαβή του εμπορεύματος.

Τον τρόπο μεταφοράς του εμπορεύματος όπως αυτός συμφωνείται μεταξύ αγοραστή και πωλητή.

Τον τόπο φόρτωσης και τον τόπο προορισμού του εμπορεύματος.

Τον εμπορικό όρο (INCOTERM), με τον οποίο γίνεται η πώληση του εμπορεύματος. Ο εμπορικός όρος (CIF, FOB κλπ) είναι βασικό στοιχείο της συναλλαγής. Με αυτόν καθορίζονται τα έξοδα που πληρώνουν ο πωλητής και ο αγοραστής καθώς και η ευθύνη των για το εμπόρευμα.

Τον τόπο που λήγει η πίστωση. Η πίστωση μπορεί να λήγει α) στην τράπεζα που κοινοποίησε την πίστωση στον πωλητή, β) στην εκδότρια Τράπεζα (στην Τράπεζα του αγοραστή), γ) σε οποιαδήποτε Τράπεζα στη χώρα του δικαιούχου. Αυτό προσδιορίζεται μέσα στο κείμενο της πίστωσης.

Στο κείμενο της Ε/Π καταγράφεται αν επιτρέπονται ή όχι οι τμηματικές αποστολές του εμπορεύματος. Αν οι μερικές φορτώσεις δεν απαγορεύονται από το κείμενο της πίστωσης, τότε επιτρέπονται τμηματικές αποστολές.

Τον χρόνο πληρωμής (όψεως, προθεσμιακά, προκαταβολή) του δικαιούχου.

Τον τρόπο πληρωμής (πληρωμή, αποδοχή, διαπραγμάτευση).

Πρέπει να προσδιορίζεται μέσα στο κείμενο της πίστωσης ποια από τα έξοδα και τις προμήθειες των Τραπεζών επιβαρύνουν τον πωλητή και ποια τον αγοραστή. Ποιον βαρύνουν τα έξοδα και οι προμήθειες των Τραπεζών

Από ποιους κανόνες του Δ.Ε.Ε. διέπεται η πίστωση.

Σε πόσες ημέρες από την ημερομηνία έκδοσης του εγγράφου μεταφοράς, αλλά πάντοτε μέχρι τη λήξη της πίστωσης πρέπει να παρουσιάσει ο δικαιούχος τα φορτωτικά έγγραφα στην καθοριζόμενη Τράπεζα. Για να παραλάβει ο αγοραστής το εμπόρευμα πρέπει να έχει στα χέρια του τα έγγραφα που πρέπει να παρουσιάσει στην Τράπεζα ο δικαιούχος της πίστωσης. Χωρίς αυτά δεν μπορεί. Για να μη καθυστερεί, λοιπόν, η αποστολή των εγγράφων αυτών η εκδότρια Τράπεζα μέσα στους όρους της πίστωσης καθορίζει μέσα σε πόσες μέρες από τη φόρτωση του εμπορεύματος και μέχρι τη λήξη της πίστωσης πρέπει να παρουσιάσει ο δικαιούχος τα έγγραφα στην Τράπεζά του. Αν δεν καθορίζει η πίστωση μια τέτοια προθεσμία, ο δικαιούχος έχει το δικαίωμα να παρουσιάσει τα έγγραφα μέσα σε 21 ημέρες από την ημερομηνία της φορτωτικής, αλλά πάντοτε μέχρι τη λήξη της πίστωσης.

Την τελευταία ημερομηνία για τη φόρτωση του εμπορεύματος. Η πίστωση μπορεί να ορίζει μια τελευταία ημερομηνία μέχρι την οποία πρέπει να γίνει η φόρτωση του εμπορεύματος. Αν δεν το ορίζει μπορεί η φόρτωση να γίνει μέχρι την ημερομηνία λήξης της πίστωσης. Τα δύο τελευταία στοιχεία είναι δυνητικά, τα ζητεί δηλαδή ο εντολέας αν θέλει.

ΤΡΟΠΟΙ ΠΛΗΡΩΜΗΣ ΠΙΣΤΩΣΗΣ

Τρεις (3) είναι οι τρόποι πληρωμής μιας πιστώσεως.

α. Όψεως / μετρητοίς (sight)

β. Προθεσμιακή πληρωμή ή αποδοχή (Deferred payment or acceptance).

γ. Συνδυασμός της α και β καθώς και παραλλαγές αυτών.

α. Όψεως / Μετρητοίς (Sight)

Η πίστωση όψεως δείχνει ότι αν ο δικαιούχος της παρουσιάσει τα προβλεπόμενα έγγραφα στην κατονομαζόμενη τράπεζα (δηλαδή στην τράπεζα που θα ελέγξει τα έγγραφα), τότε θα πληρωθεί αμέσως. Βεβαίως, το «αμέσως» είναι λίγο σχετικό διότι, σχεδόν πάντοτε, απαιτείται χρόνος 2-5 ημερών από την ημέρα που θα ολοκληρωθεί ο έλεγχος των εγγράφων από την κατονομαζόμενη τράπεζα, για να καλυφθεί η τελευταία από την καλύπτρια / εκδότρια Τράπεζα. Φυσικά, αυτό δεν σημαίνει ότι η πίστωση δεν είναι πληρωτέα με την παρουσίαση των εγγράφων, απλώς η διεθνής πρακτική αυτό έχει επιβάλλει.

Η πίστωση όψεως είναι η πλέον απλή και διαδεδομένη κατηγορία πιστώσεων.

β. Προθεσμιακή (Deferred Payment / Acceptance)

Ένας άλλος αρκετά διαδεδομένος τύπος πίστωσης είναι αυτός της προθεσμιακής ή της ονομαζόμενης πίστωσης «επί αποδοχή» ή «μελλοντικής πληρωμής».

Με τον τύπο αυτόν, η πληρωμή του δικαιούχου πραγματοποιείται μετά από κάποιο καθορισμένο χρονικό διάστημα – συνηθέστερα μέσα σε 3 ή 6 μήνες – μετά την ημερομηνία φορτώσεως των εμπορευμάτων.

4.6. ΤΑ ΦΟΡΤΩΤΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ ΤΩΝ ΕΝΕΓΓΥΩΝ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ

α. Γενικά

Στο κείμενο κάθε ενέγγυου πίστωσης καθορίζονται και τα έγγραφα που είναι απαραίτητα να προσκομισθούν στην τράπεζα για την πληρωμή του εξαγωγέα / πωλητή. Τα έγγραφα αυτά έχουν καθορισθεί από τον εισαγωγέα / αγοραστή.

β. Έγγραφο μεταφοράς του εμπορεύματος.

Στους όρους μιας πίστωσης καθορίζεται το έγγραφο μεταφοράς του εμπορεύματος και ο τρόπος έκδοσής του. Ανάλογα με τον τρόπο μεταφοράς του εμπορεύματος (δια θαλάσσης, με αεροπλάνο, κλπ) εκδίδεται ένα ειδικό έγγραφο. Ο δικαιούχος / πωλητής πρέπει να φροντίσει για την έκδοση του οριζόμενου στους όρους της πίστωσης εγγράφου μεταφοράς που είναι το μέσον για τη μεταφορά της κυριότητας του εμπορεύματος από αυτόν στον αγοραστή / εισαγωγέα. Με αυτό αποδεικνύεται η αποστολή του εμπορεύματος, ενώ απαιτείται και για τις διατυπώσεις παραλαβής του εμπορεύματος στον τόπο προορισμού.

Πιο κάτω ενδεικτικά και όχι περιοριστικά αναφέρονται τα κυριότερα και συνηθέστερα φορτωτικά έγγραφα:

β.1. Η θαλάσσια φορτωτική (Bill of Lading, B/L)

Η θαλάσσια φορτωτική είναι έγγραφο που εκδίδεται από Ναυτιλιακή Εταιρία ή από πράκτορά της αλλά όχι από οίκο μεταφορών. Η έκδοσή της γίνεται σε περισσότερα από ένα πρωτότυπα που έχουν όλα την ίδια αξία και ο κάτοχος οποιουδήποτε αντιγράφου της μπορεί να παραλάβει το εμπόρευμα. Η αποστολή της γίνεται από την τράπεζα του εξαγωγέα στην Τράπεζα του εισαγωγέα σε δύο σειρές.

β.2. Έγγραφο σιδηροδρομικής μεταφοράς (Railway Consignment Note ή Railway Bill).

Εκδίδεται στο όνομα (όχι σε διαταγή) Τράπεζας ή προσώπου. Είναι αντίγραφο. Στον τόπο προορισμού οι σιδηροδρομικές αρχές εκδίδουν διατακτική σε διαταγή της Τράπεζας ή του προσώπου στο όνομα του οποίου εκδόθηκε το έγγραφο μεταφοράς.

β.3. Έγγραφο αεροπορικής μεταφοράς (Airway Bill-air Consignment Note).

Ισχύουν τα ίδια με το έγγραφο σιδηροδρομικής μεταφοράς.

β.4. Έγγραφο μεταφοράς με αυτοκίνητο (C.M.R. Road Transport Document)

Είναι πάντοτε ονομαστική. Εκδίδεται από διαμεταφορέα ή οίκο μεταφορών.

Απόδειξη μεταφορικού οίκου ότι παρέλαβε το εμπόρευμα να το μεταφέρει με κάποιο τρόπο μεταφοράς στον προορισμό του (F.C.R.)

Εκδίδεται από διαμεταφορέα ή οίκο μεταφορών.

Τονίζεται ότι μόνο η φορτωτική θαλάσσιας μεταφοράς με την ένδειξη ORDER μεταβιβάζεται με οπισθογράφιση. Για τα άλλα έγγραφα μεταφοράς χρειάζεται διατακτική.

β.5. Έγγραφο συνδυασμένης μεταφοράς (Combined Transport Document)

Εκδίδεται από διαμεταφορέα όταν το εμπόρευμα πρόκειται να μεταφερθεί με περισσότερους από ένα τρόπους μεταφοράς. Αν ο ένας τρόπος είναι θαλάσσια μεταφορά και το έγγραφο αυτό εκδοθεί από ναυτιλιακή εταιρία, ισχύουν οι κανόνες της θαλάσσιας φορτωτικής.

γ. Πιστοποιητικό Καταγωγής (Certificate of Origin)

Το πιστοποιητικό καταγωγής (Certificate of Origin, CO ή COO) εκδίδεται από το Εμπορικό Επιμελητήριο της χώρας αποστολής του εμπορεύματος και αναφέρει τη χώρα καταγωγής του.

Η "καταγωγή" δεν αναφέρεται στη χώρα απ' την οποία αποστέλλονται τα εμπορεύματα αλλά στη χώρα όπου παράγονται.

δ. Ασφαλιστήριο Συμβόλαιο (Insurance Policy) ή Πιστοποιητικό Ασφάλισης (Insurance Certificate)

Το κάθε εμπόρευμα ανάλογα μάλιστα με την μορφή του διατρέχει διαφόρους κινδύνους κατά την μεταφορά του (πχ φθορά, αλλοίωση, πυρκαγιά, κλπ). Πρέπει λοιπόν το εμπόρευμα ν' ασφαλίζεται έναντι των κινδύνων που διατρέχει κατά τη διάρκεια της μεταφοράς του από τον τόπο αποστολής στον τόπο προορισμού. Η ασφάλιση αυτή γίνεται μέσω μιας ασφαλιστικής εταιρίας η οποία θα καλύψει, αν χρειασθεί, την αξία του φθαρέντος / καταστραφέντος εμπορεύματος.

ε. Εμπορικό Τιμολόγιο (Commercial Invoice)

Τιμολόγιο είναι το παραστατικό που εκδίδεται από τον πωλητή κατά την πώληση εμπορευμάτων ή την παροχή υπηρεσιών και περιγράφει αναλυτικά τα στοιχεία του πωλητή και του αγοραστή, τα εμπορεύματα ή τις παρεχόμενες υπηρεσίες, την τιμή τους, τον αναλογούντα ΦΠΑ, κλπ στοιχεία (βλέπε παραρτήματα απαραίτητα στοιχεία τιμολογίων). Πρέπει να έχει και την σφραγίδα της εξαγωγικής επιχείρησης και να είναι υπογεγραμμένο από τον νόμιμο εκπρόσωπό της. Τέλος το σημαντικότερο είναι η περιγραφή των εμπορευμάτων ή υπηρεσιών που αναφέρονται στο τιμολόγιο να ανταποκρίνονται σ' αυτά που αναφέρει η ενέγγυος πίστωση.

στ. Άλλα Έγγραφα

Είναι πιθανό σε μια πίστωση εκτός από τη φορτωτική, το εμπορικό τιμολόγιο και το ασφαλιστήριο να ζητούνται και άλλα έγγραφα.

4.7. ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΜΕΝΟΙ ΟΡΟΙ ΣΤΙΣ ΕΝΕΓΓΥΕΣ ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ

Κοινοποιούσα Τράπεζα (Advising bank) σημαίνει την τράπεζα που κοινοποιεί την πίστωση κατόπιν αιτήματος της εκδότριας τράπεζας.

Αιτών (Applicant) σημαίνει αυτόν (το συμβαλλόμενο μέρος) με αίτημα του οποίου εκδίδεται η πίστωση.

Εργάσιμη ημέρα (Banking day) σημαίνει μια ημέρα που είναι κανονικά εργάσιμη για μια τράπεζα στο τόπο που πρόκειται να εκτελεστεί μια πράξη υποκείμενη σ' αυτούς τους κανόνες.

Δικαιούχος (Beneficiary) σημαίνει το μέρος υπέρ του οποίου εκδίδεται μια πίστωση.

Σύμφωνη παρουσίαση (Complying presentation) σημαίνει μια παρουσίαση που είναι σύμφωνη με τους όρους και τις προϋποθέσεις της πίστωσης, τις ισχύουσες διατάξεις αυτών των κανόνων και τη διεθνή τυποποιημένη τραπεζική πρακτική.

Επιβεβαίωση (Confirmation) σημαίνει μια σαφή και οριστική δέσμευση της βεβαιούσας τράπεζας, επιπλέον αυτής της εκδότριας τράπεζας, να τιμήσει ή να διαπραγματευτεί μια σύμφωνη παρουσίαση.

Βεβαιούσα τράπεζα (Confirming bank) είναι η τράπεζα που προσθέτει την βεβαίωσή της σε μια πίστωση κατόπιν εξουσιοδότησης ή αιτήματος της εκδότριας τράπεζας

Πίστωση (Credit) σημαίνει οποιαδήποτε συμφωνία, όπως κι αν ονομάζεται ή περιγράφεται, η οποία είναι αμετάκλητη και κατά συνέπεια συνιστά οριστική δέσμευσή της εκδότριας τράπεζας να τιμήσει μια σύμφωνη παρουσίαση.

Τιμώ σημαίνει

Α) πληρώνω άμεσα αν η πίστωση είναι διαθέσιμη με άμεση παρουσίαση β) αναλαμβάνω δέσμευση μελλοντικής πληρωμής και πληρώνω στη λήξη αν η πίστωση είναι διαθέσιμη με μελλοντική πληρωμή γ) αποδέχομαι μια συναλλαγματική (τραβηχτική) που εκδίδεται από τον δικαιούχο και πληρώνω στη λήξη αν η πίστωση είναι διαθέσιμη με αποδοχή

Εκδότρια τράπεζα (Issuing bank) σημαίνει την τράπεζα που εκδίδει την πίστωση κατόπιν αιτήματος του εντολέα ή για δικό της λογαριασμό.

Διαπραγμάτευση (Negotiation) σημαίνει αγορά από την κατονομαζόμενη τράπεζα τραβηχτικών (που σύρονται σε βάρος μιας τράπεζας άλλης από την κατονομαζόμενη) και / ή εγγράφων βάσει μιας σύμφωνης παρουσίασης, με προκαταβολή ή με συμφωνία

προκαταβολής κεφαλαίων στον δικαιούχο κατά ή πριν από την εργάσιμη ημέρα τραπεζών που η κατονομαζόμενη τράπεζα δικαιούται να λάβει το κάλυμμα.

Κατονομαζόμενη τράπεζα (Nominated Bank) είναι η τράπεζα στην οποία η πίστωση είναι διαθέσιμη ή οποιαδήποτε Τράπεζα στην περίπτωση μιας πίστωσης διαθέσιμης σε οποιαδήποτε τράπεζα

Παρουσίαση (Presentation) σημαίνει είτε την παράδοση εγγράφων στο πλαίσιο μιας πίστωσης στην εκδότρια τράπεζα ή στην κατονομαζόμενη τράπεζα είτε τα έγγραφα που παραδίδονται για τον λόγο αυτό.

Παρουσιάζων (Presenter) σημαίνει τον δικαιούχο, την τράπεζα ή άλλο μέρος που προβαίνει σε παρουσίαση.

4.8. Η ΕΚΔΟΤΡΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ (ISSUING BANK)

Επαναλαμβάνουμε αυτό που προελέχθη, ότι προκειμένου να ανοιχθεί / εκδοθεί μια πίστωση, είναι απαραίτητη προϋπόθεση η συνδρομή Τράπεζας.

Τούτο κρίνεται απαραίτητο διότι η ύπαρξη Τράπεζας εγγυάται:

- α) γνησιότητα της πιστώσεως και
- β) συναλλαγματική διεκπεραίωση.

Ακόμα πρέπει να γνωρίζουμε ότι μόνο Τράπεζες έχουν το δικαίωμα εκδόσεως πιστώσεων.

Οι Τράπεζες με την πείρα τους και το ευρύ φάσμα των ανταποκριτών τους, είναι σε θέση να βοηθούν τους πελάτες τους σε οποιοδήποτε τεχνικό θέμα (των πιστώσεων), να παρέχουν συμβουλές και πληροφορίες και βεβαίως να χρηματοδοτούν τις πιστώσεις (αν επιτρέπεται). Άρα ο ρόλος της Εκδότριας Τράπεζας είναι καθοριστικός. Η εκδότρια Τράπεζα είναι η Τράπεζα του αγοραστή, την οποία επιφορτίζει αυτός, να ανοίξει / εκδώσει πίστωση για λογαριασμό του.

Συνεπώς η σχέση αγοραστή – Εκδότριας Τράπεζας πρέπει να είναι πολύ στενή, αφού η Τράπεζα θα συμβουλευσει, θα βοηθήσει, ίσως χρηματοδοτήσει και θα ανοίξει την πίστωση.

Ο Τραπεζίτης της Εκδότριας Τράπεζας απαιτείται να είναι έμπειρος και οξυδερκής διότι η έκδοση μιας πιστώσεως συνιστά οριστική δέσμευση αυτής, να τιμήσει τα ζητούμενα φορτωτικά όταν παρουσιασθούν και έτσι κάθε λάθος ή παράλειψη κατά την έκδοση πιστώσεων μπορεί να αποβεί καταστροφικό για την Τράπεζα αλλά και για τον εντολέα – πελάτη της.

Η Εκδότρια Τράπεζα, όταν ολοκληρώσει τα διαδικαστικά θέματα με τον πελάτη της, θα προχωρήσει στην έκδοση της πιστώσεως επιλέγοντας όποια μορφή αυτή επιθυμεί ή έχει συμφωνήσει μ' αυτόν.

Έχουμε αναπτύξει το σχετικό κεφάλαιο «περιεχόμενο των πιστώσεων» ότι ένα από τα απαραίτητα στοιχεία που πρέπει να αναφέρει η πίστωση είναι και ο τρόπος πληρωμής.

Αν η πίστωση είναι πληρωτέα στην χώρα του πωλητή (εξαγωγέα), πρέπει να φροντίσει να ειδοποιήσει την Τράπεζα στην οποία θα γίνει η παρουσίαση των φορτωτικών εγγράφων ή να πληρώσει αυτή τον δικαιούχο ή να ζητήσει την πληρωμή της από κάποια άλλη τρίτη Τράπεζα, την «καλύπτρια Τράπεζα» (REIMBURSING BANK).

Αν η πίστωση είναι πληρωτέα από την ίδια την εκδότρια, τότε πρέπει να αναγράψει σαφώς τον τρόπο αυτό, επάνω στο πρωτότυπο της πιστώσεως.

4.9. Η ΑΝΑΓΓΕΛΟΥΣΑ (ΚΟΙΝΟΠΟΙΟΥΣΑ) ΤΡΑΠΕΖΑ (ADVISING BANK)

Η Εκδότρια Τράπεζα εκδίδοντας την πίστωση, τη στέλνει στον δικαιούχο της, συνήθως, μέσω του ανταποκριτή της, στη χώρα που εδρεύει αυτός και την καλεί να την αναγγείλει (ADVISE) σ' αυτόν, χωρίς καμία υποχρέωση εκ μέρους της (της αναγγέλουσας).

Η αναγγέλουσα Τράπεζα, αφού προηγουμένως ελέγξει τη γνησιότητα της πιστώσεως, ειδοποιεί το δικαιούχο αναφέροντας ρητά ότι, η αναγγελία αυτή, διενεργείται χωρίς καμία ευθύνη γι' αυτήν, ως προς την πληρωμή της πιστώσεως.

Όταν ο δικαιούχος της πιστώσεως ετοιμάσει τα φορτωτικά και τα παρουσιάσει στην αναγγέλουσα Τράπεζα, αυτή θα τα ελέγξει και θα ειδοποιήσει την εκδότρια ή καλύπτρια ότι τα φορτωτικά ευρέθησαν εντάξει και θα ζητήσει πληρωμή. Μόλις λάβει τα χρήματα πληρώνει τον δικαιούχο και στέλνει τα φορτωτικά εκεί που η πίστωση προβλέπει.

4.10. Η ΒΕΒΑΙΟΥΣΑ ΤΡΑΠΕΖΑ (CONFIRMING BANK)

Μια παρεξηγημένη έννοια στο κύκλωμα της πιστώσεως. Η βεβαίωση (CONFIRMATION) μιας πιστώσεως, δεν είναι τίποτε άλλο από μια πρόσθετη βεβαίωση από κάποια άλλη Τράπεζα ότι, τα φορτωτικά που θα παρουσιασθούν και θα είναι σύμφωνα με τους όρους της πιστώσεως, θα τιμηθούν οπωσδήποτε από αυτήν, αν η εκδότρια δεν το πράξει.

Ας εξετάσουμε ένα παράδειγμα: Έλληνας εξαγωγέας λαμβάνει πίστωση από κάποια Αφρικανική Τράπεζα και είναι πληρωτέα με την παρουσίαση των φορτωτικών σε μία Τράπεζα στην Ελλάδα, η οποία είναι ανταποκρίτρια της εκδότριας.

Επειδή όμως ο Έλληνας εξαγωγέας δεν γνωρίζει αυτή την Τράπεζα ή έχει φόβο ως προς την δυνατότητα της χώρας της εκδότριας να καλύψει συναλλαγματικώς την πράξη, με δύο λόγια δεν εμπιστεύεται την εκδότρια, ζητά μια πρόσθετη εγγύηση ότι αν αυτός πραγματοποιήσει σωστά την εξαγωγή, τότε θα πληρωθεί.

Αυτή την πλέον εγγύηση / βεβαίωση την ζητά από την ανταποκρίτρια της εκδότριας στην Ελλάδα και αν η τελευταία την χορηγήσει, δηλαδή βεβαιώσει την πίστωση, τότε μπορεί να είναι σίγουρος για την πληρωμή της εξαγωγής του.

Η βεβαίωση (confirmation) επομένως, μηδενίζει για τον δικαιούχο τις επιφυλάξεις που έχει για την εκδότρια Τράπεζα και διευκολύνει αφάνταστα τις συναλλαγές.

Εδώ όμως θα σταθούμε σε δύο σημεία που έχουν παρερμηνευθεί και παρεξηγηθεί από πολλούς «ειδικούς».

Το πρώτο και κυριότερο είναι ότι, πολλές φορές, η εκδότρια Τράπεζα, για άγνωστο λόγο, όταν εκδίδει πίστωση αναφέρει ότι αυτή είναι ανέκκλητη και βεβαιωμένη. Ο χαρακτηρισμός αυτός προκαλεί παρανοήσεις, διότι η βεβαίωση πρέπει να δίδεται από κάποια άλλη πλην της εκδότριας Τράπεζας, αφού αυτή, ούτως ή άλλως, με την έκδοση της πιστώσεως, έχει αναλάβει την υποχρέωση να πληρώσει.

Επομένως, είναι άνευ σημασίας η έκφραση «βεβαιωμένη» όταν τίθεται από την εκδότρια. Αντιθέτως, όταν επιθυμία της εκδότριας είναι να είναι βεβαιωμένη η πίστωση, πρέπει να ζητήσει αυτό από κάποια άλλη τράπεζα, συνήθως την ανταποκρίτριά της στη χώρα του πωλητή.

Το δεύτερο σημείο, είναι αυτό που αναφέρεται στη δυνατότητα προσθήκης βεβαιώσεως από μία Τράπεζα που της έχει ζητηθεί να κάνει αυτό. Πράγματι, μερικές φορές δεν είναι δυνατή η προσθήκη βεβαιώσεως διότι, είτε δεν υπάρχει το απαραίτητο «όριο» είτε δεν επιθυμεί η Τράπεζα, που της έχει ζητηθεί να βεβαιώσει, για πολύ σοβαρούς λόγους (π.χ. πόλεμος στη χώρα της εκδότριας).

Και πάλι μια μικρή διευκρίνιση: όταν λέμε «όριο» για την βεβαίωση εννοούμε, απλώς το εξής: κάθε τράπεζα δημιουργώντας σχέσεις με κάποια άλλη τράπεζα, καθορίζει μεταξύ άλλων, και μέχρι ποιου ορίου (ποσού) «εμπιστεύεται» η μία την άλλη, κάτι που συναρτάται από το μέγεθος της καθεμίας. Αυτό το «όριο εμπιστοσύνης» (Confirmation Limit) – είναι καθοριστικός παράγοντας για την βεβαίωση ή όχι μιας πιστώσεως.

4.11. Η ΚΑΛΥΠΤΡΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ (REIMBURSING BANK)

Προηγουμένως αναφέραμε αυτή την Τράπεζα σαν ένα από τα συμμετέχοντα μέρη της πιστώσεως. Βεβαίως, την καλύπτρια Τράπεζα δεν μπορούμε να την κατατάξουμε στους «πρωταγωνιστές», αλλά μοιραίως εμπλέκεται σε κάποια φάση, στην πραγματοποίηση της πιστώσεως.

Όταν η πίστωση είναι πληρωτέα στην χώρα του πωλητή, τις περισσότερες φορές, η πληρωμή της διενεργείται από κάποια τρίτη Τράπεζα που έχει λογαριασμό η εκδότρια. Αυτή είναι η καλύπτρια Τράπεζα, η οποία κατά την έκδοση μιας πιστώσεως, εξουσιοδοτείται από την εκδότρια να τιμήσει (HONOUR) την απαίτηση (CLAIM) της Τράπεζας που θα πληρώσει τον εξαγωγέα και να την πληρώσει αμέσως.

Η καλύπτρια τράπεζα ευθύς μόλις λάβει επίσημο μήνυμα από την τράπεζα η οποία θα πληρώσει τον εξαγωγέα, έχει υποχρέωση να καλύψει αυτήν, χρεώνοντας τον λογαριασμό της εκδότριας που τηρεί μαζί της.

Κάτι ακόμα για το ρόλο της εκδότριας, επειδή δυστυχώς υπάρχει κάποια ασάφεια: η καλύπτρια μιας πιστώσεως τράπεζα δεν φέρει καμία ευθύνη, έναντι της τράπεζας που θα ζητήσει κάλυψη, σε περίπτωση αργοπορίας πληρωμής ή και μη πληρωμής. Διότι ο ρόλος της καλύπτριας είναι καθαρά μεσολαβητικός και το μόνο που αναλαμβάνει, είναι να πραγματοποιήσει πληρωμές της εκδότριας και τίποτα παραπάνω.

Αν επομένως η εκδότρια, κατά την στιγμή της απαιτήσεως για κάλυψη, δεν έχει το απαιτούμενο ποσό στον λογαριασμό της με την καλύπτρια, έτσι ώστε να είναι εφικτή η πληρωμή, τότε η ευθύνη είναι της εκδότριας και μόνο.

4.12. ΟΙ ΕΜΠΟΡΙΚΟΙ ΟΡΟΙ **INTERNATIONAL COMMERCIAL TERMS (INCOTERMS)**

Οι εμπορικοί όροι καθορίζουν με κάθε λεπτομέρεια τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα αγοραστή και πωλητή. Η τιμολόγηση των εμπορευμάτων στο εξωτερικό εμπόριο γίνεται με τους εμπορικούς όρους που έχει καθορίσει το Διεθνές Εμπορικό. Σε κάθε εμπορικό όρο γνωστοποιείται το κρίσιμο σημείο που μεταφέρεται χρονικά και τοπικά η ευθύνη του πωλητή στον αγοραστή για τα εμπορεύματα.

Πιο κάτω παρουσιάζονται οι υπάρχουσες τέσσερις (4) κατηγορίες στις οποίες αντιστοιχούν δεκατρείς (13) εμπορικοί όροι που καλύπτουν την πλειονότητα μιας αγοραπωλησίας αγαθού :

	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ		ΟΡΟΣ
1.	«E» Αναχώρηση (Η ελάχιστη υποχρέωση του πωλητή)	EXW	EX WORKS
2.	«F» Κύρια μεταφορά απλήρωτη (Υποχρέωση του πωλητή να παραδώσει τα εμπορεύματα σε μεταφορέα υποδειχθέντα από τον αγοραστή)	FCA FAS FOB	Free Carrier Free Alongside Ship Free on Board
3.	«C» Κύρια μεταφορά πληρωμένη (Υποχρέωση του πωλητή να μεριμνήσει για την μεταφορά αλλά χωρίς ευθύνη για οποιαδήποτε ζημιά μετά τη φόρτωση/αποστολή)	CFR CIF CPT CIP	Cost and Freight Cost, Insurance and Freight Carriage Paid to Carriage & Insurance Paid

4.	«D» Άφιξη (Υποχρέωση του πωλητή να αναλάβει όλα τα έξοδα και κινδύνους που απαιτούνται για να παραδώσει το εμπόρευμα στη χώρα προορισμού)	DAF	Delivered At Frontier
		DES	Delivered Ex Ship
		DEQ	Delivered Ex Quay
		DDU	Delivered Duty Unpaid
		DDF	Delivered Duty Paid

EX WORKS (ΚΩΔΙΚΟΣ EXW) (Από το εργοστάσιο. Καθορίζεται ο τόπος).

FREE ALONGSIDE SHIP (ΚΩΔΙΚΟΣ FAS). (Ελεύθερο στο πλευρό του πλοίου).

FREE ON BOARD (ΚΩΔΙΚΟΣ FOB). (Ελεύθερο επάνω στο πλοίο καθορίζεται το λιμάνι φόρτωσης).

FREE CARRIER (Κωδικός FCA). (Ελεύθερο στο μεταφορέα).

CARRIAGE PAID TO... (Έξοδα μεταφοράς πληρωμένα μέχρι...) (Κωδικός CPT).

CARRIAGE AND INSURANCE PAID TO... (Κωδικός CIP). (Έξοδα μεταφοράς και ασφάλιστρα πληρωμένα μέχρι...).

COST AND FREIGHT (ΚΩΔΙΚΟΣ CFR). (Αξία και ναύλος).

COST, INSURANCE AND FREIGHT (Κωδικός CIF). (Αξία, ναύλος και ασφάλιστρα).

DELIVERED AT FRONTIER (Κωδικός DAF). (Παραδοτέο στα σύνορα).

DELIVERED EX SHIP (Κωδικός DES). (Παραδοτέο από το πλοίο)

DELIVERED EX QUAY (Κωδικός DEQ). DUTY PAID.

DELIVERED DUTY PAID (Κωδικός DDP). (παραδοτέο με δασμούς πληρωμένους). (Καθορίζεται το σημείο παράδοσης στον τόπο προορισμού).

DELIVERED DUTY UNPAID (Κωδικός DDU). (παραδοτέο με δασμούς απλήρωτους).

4.13. ΤΙΜΟΛΟΓΗΣΗ D/C, L/C

Προμήθειες Ενέγγυων Πιστώσεων

Η Τράπεζα που έχει εκδώσει την ενέγγυο πίστωση (Ε/Π) εισπράττει αμοιβή για την παροχή της εγγύησής της. Η αμοιβή αυτή εισπράττεται με την μορφή ετήσιας προμήθειας η οποία καθορίζεται ελεύθερα μεταξύ τράπεζας και πελάτη και η οποία υπολογίζεται ως ποσοστό επί του ποσού της ενέγγυου πίστωσης (πχ. 2% ετησίως). Το ποσοστό της προμήθειας καθορίζεται ανάλογα με το μέγεθος του κινδύνου που αναλαμβάνει η εκδότρια Τράπεζα από την εν λόγω Ε/Π αλλά και από το όλο πλαίσιο συνεργασίας με τον πελάτη της. Σημειώνεται ότι για τον υπολογισμό του αναλαμβανόμενου κινδύνου λαμβάνονται υπόψη και οι προσφερόμενες εξασφαλίσεις. Επίσης η κάθε τράπεζα με βάση τα κόστη λειτουργίας της καθορίζει και ένα ελάχιστο ποσό ανά έκδοση Ε/Π.

Διαδικασία έκδοσης Ε/Π (Συμβάσεις)

Ο πελάτης της τράπεζας που θέλει να εκδώσει μια Ε/Π υποβάλει στην τράπεζα το σχετικό αίτημα είτε σε δικό του έντυπο (επιστολόχαρτο) είτε σε σχετικό έντυπο (έντυπο αίτησης έκδοσης Ε/Π) της τράπεζας. Σημειώνεται ότι η αίτηση έκδοσης Ε/Π υπογράφεται από το φυσικό πρόσωπο που ζητά την έκδοση ή το εξουσιοδοτημένο πρόσωπο που προβλέπουν τα νομιμοποιητικά έγγραφα της εταιρίας (βάσει του καταστατικού). Επίσης σε περίπτωση ύπαρξης εγγυητή θα πρέπει και αυτός να συνυπογράφει την σχετική αίτηση έκδοσης της Ε/Π. Ο αιτών την έκδοση δεν είναι απαραίτητο, όπως και αλλού αναφέρουμε, να είναι ο ίδιος υπέρ του οποίου εγγυάται η τράπεζα που εκδίδει την Ε/Π και θα πρέπει να έχει ισχύοντα και εγκεκριμένα πιστωτικά όρια στην τράπεζα από την οποία ζητά την έκδοση της.

Μητρώο Ε/Π

Κάθε Τράπεζα είναι υποχρεωμένη να καταχωρεί όλες ανεξάρτητα τις Ε/Π που εκδίδει σε ένα μητρώο όπου πρέπει να αναγράφονται απαραίτητα διάφορα στοιχεία όπως : Αύξων αριθμός μητρώου Ε/Π, ημερομηνία εγγραφής της Ε/Π στο μητρώο, πλήρης επωνυμία, ακριβής διεύθυνση και είδος της επιχείρησης υπέρ της οποίας ανοίγεται η Ε/Π, ποσό της Ε/Π, κλπ.

Χαρτοσήμανση Ε/Π

Κάθε Ε/Π πρέπει να χαρτοσημανθεί με χαρτόσημο 1,20% στον αγοραστή.

5. ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ (FACTORING)

5.1. ΟΡΙΣΜΟΣ FACTORING. ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΞΗΓΗΣΗ. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Η Πρακτορεία Επιχειρηματικών Απαιτήσεων ή **Factoring** αποτελεί ένα σύγχρονο χρηματοδοτικό εργαλείο και είναι ένα πλήρες οικονομικό πακέτο υπηρεσιών με το οποίο οι επιχειρήσεις χρηματοδοτούνται με εκχώρηση μέρους ή του συνόλου των απαιτήσεών τους. Συγκεκριμένα μπορεί να περιλαμβάνει μέρος ή και το σύνολο των πιο κάτω υπηρεσιών :

1.Χρηματοδότηση

Η χρηματοδότηση παίρνει κυρίως τη μορφή προεξόφλησης απαιτήσεων βραχυπρόθεσμης διάρκειας. Κατ' αυτόν τον τρόπο η επιχείρηση ρευστοποιεί τις απαιτήσεις της εξασφαλίζοντας ρευστότητα ανάλογα με το ύψος των απαιτήσεων της και των αναγκών της.

Οι χορηγούμενες προκαταβολές αντιπροσωπεύουν κάποιο ποσοστό των εκχωρούμενων απαιτήσεων (συνήθως 80% - 95% της τιμολογιακής αξίας τους). Σημειώνεται ότι τα ποσοστά αυτά καθορίζονται βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων από τις εταιρίες Factoring.

Διαχείριση και είσπραξη απαιτήσεων

Με την ανάθεση είσπραξης ή/και διαχείρισης απαιτήσεων στην εταιρία Factoring, ο προμηθευτής απελευθερώνεται από τις εργασίες που απαιτεί η διαχείριση και η είσπραξη των απαιτήσεων (τιμολόγια, επιταγές, κλπ).

Πρόκειται για τριμερή συνεργασία μεταξύ μιας επιχείρησης, των πελατών της και μιας εταιρίας factoring, η οποία αναλαμβάνει τη διαχείριση, λογιστική παρακολούθηση και είσπραξη των εκδιδόμενων από την επιχείρηση τιμολογίων πώλησης, με παράλληλη χορήγηση προκαταβολών επί της αξίας τους, ενώ κατά την είσπραξη των ποσών που της έχουν εκχωρηθεί από τους πελάτες της επιχείρησης αποδίδει (αφού αφαιρέσει τα σχετικά έξοδα) το υπολειπόμενο ποσό στον προμηθευτή.

Ασφάλιση πιστωτικού κινδύνου

Βάσει της συμφωνίας εκχώρησης των επιχειρηματικών απαιτήσεων η εταιρία Factoring μπορεί να αναλάβει τον κίνδυνο που απορρέει από την ενδεχόμενη οικονομική αδυναμία πληρωμής του πελάτη (οφειλέτη).

Η παραπάνω υπηρεσία παρέχεται έναντι προσυμφωνημένου ασφαλιστρού που είναι ανάλογο του καλυπτόμενου ποσού αλλά και του εκτιμώμενου ρίσκου. Σε περίπτωση που ο πελάτης εμφανίσει αδυναμία να πληρώσει τη εκχωρημένη απαίτηση, η εταιρία Factoring αποζημιώνει τον προμηθευτή και κινείται εκείνη με ένδικα μέσα εναντίον του πελάτη (οφειλέτη) για την είσπραξη της απαίτησης.

Έλεγχος φερεγγυότητας οφειλετών

Οι εταιρίες factoring διαθέτουν διαρκώς ενήμερες βάσεις δεδομένων δεδομένου ότι συλλέγουν και παρακολουθούν στοιχεία για την φερεγγυότητα των οφειλετών (πελατών), ενώ ο factor τα χρησιμοποιεί για τον καθορισμό των όρων συνεργασίας του με τον προμηθευτή (χρηματοδοτικά όρια, μέγιστο ποσό τιμολογίων ανά πελάτη, κ.τ.λ.).

Συμβουλευτικές υπηρεσίες

Λόγω της εμπειρίας, της τεχνογνωσίας και της πληροφόρησης που διαθέτει η εταιρία factoring υπάρχει δυνατότητα παροχής συμβουλευτικών στους προμηθευτές (εξαγωγείς) σε τομείς όπως τις συνθήκες αγοράς που επικρατούν στις διάφορες χώρες, το ισχύον θεσμικό ή και φορολογικό καθεστώς (για χώρες εκτός E.E.), τα συναλλακτικά ήθη, τα κανάλια διανομής, την εξεύρεση νέων πελατών, κ.τ.λ..

Συμπερασματικά μπορούμε να πούμε ότι οι επιχειρήσεις που ενδείκνυται να κάνουν χρήση των υπηρεσιών factoring είναι όσες παρουσιάζουν αναπτυσσόμενη δραστηριότητα και αυξάνουν την διδόμενη πίστωση στους πελάτες τους, ενώ τα ουσιαστικότερα κέρδη για τους προμηθευτές από την εφαρμογή factoring είναι :

- Ρευστότητα
- Ευελιξία
- Ανταγωνιστικότητα
- Ταχύτητα συναλλαγών
- Βελτίωση εικόνας ισολογισμού

5.2. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Το βασικό νομοθετικό κείμενο που ρυθμίζει τη σύσταση, εποπτεία και λειτουργία των εταιριών πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων στην Ελλάδα, είναι ο Νόμος 1905/1990 «για τη σύμβαση πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων και άλλες διατάξεις» όπως διαμορφώθηκε με τις μεταγενέστερες προσθήκες της Ελληνικής νομοθεσίας και τις πράξεις διοικητού της Τραπέζης Ελλάδος.

Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, η δραστηριότητα της πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων ασκείται μόνο από πιστωτικά ιδρύματα ή ανώνυμες εταιρίες πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων(εταιρίες αποκλειστικού σκοπού).

Για τη σύσταση Ανώνυμης εταιρίας πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων, απαιτείται ειδική άδεια της Τραπέζης της Ελλάδος, η οποία καθορίζει τις προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας τους, ενώ ασκεί την εποπτεία και τον έλεγχο τους (συμπεριλαμβανομένου του

καθορισμού συντελεστών φερεγγυότητας, ρευστότητας και συγκέντρωσης κινδύνων). Ο Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας προσδιορίζεται πλέον σε 8%.

Το καταβεβλημένο μετοχικό κεφάλαιο που απαιτείται για την ίδρυση εταιρίας πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων δεν μπορεί να είναι μικρότερο από το ένα τέταρτο (1/4) του ελάχιστου μετοχικού κεφαλαίου που απαιτείται για την ίδρυση πιστωτικού ιδρύματος (δηλαδή σήμερα απαιτείται ποσό τουλάχιστον 4,5 εκ. ευρώ).

5.3. ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΜΕΝΟΙ ΟΡΟΙ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΑΠΑΙΤΗΣΗ

Το ποσόν που μια εταιρία απαιτεί από έναν πελάτη της στην Ελλάδα ή στο Εξωτερικό, έναντι εμπορευμάτων ή υπηρεσιών που παρέχει.

ΕΤΑΙΡΙΑ FACTORING

Η Εταιρία που παρέχει τις υπηρεσίες Factoring. (Ανώνυμη Εταιρεία Πρακτορείας Επιχειρηματικών Απαιτήσεων).

ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΗΣ

Είναι ο πελάτης της Εταιρίας Factoring, αυτός που της εκχωρεί την επιχειρηματική απαίτηση (τιμολόγιο).

ΟΦΕΙΛΕΤΗΣ

Είναι ο πελάτης του προμηθευτή, ο οποίος οφείλει την επιχειρηματική απαίτηση (τιμολόγιο).

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

Η Εταιρία Factoring, μετά την εκχώρηση της απαίτησης (τιμολόγιο), προεξοφλεί το μεγαλύτερο μέρος της στον προμηθευτή.

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ

Η Εταιρία Factoring αναλαμβάνει, ακολουθώντας την εμπορική πρακτική του πελάτη της, να παρακολουθεί την εξέλιξη των συναλλαγών μεταξύ του προμηθευτή και του οφειλέτη,

φροντίζοντας να επιβεβαιώνονται τα υπόλοιπα και να πραγματοποιούνται εγκαίρως οι εισπράξεις.

ΕΙΣΠΡΑΞΗ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ

Η Εταιρία Factoring εισπράττει τις επιχειρηματικές απαιτήσεις στη λήξη του χρόνου πίστωσης.

ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

Έναντι προκαθορισμένου ασφαλιστρού, η Εταιρία Factoring καλύπτει την οικονομική αδυναμία πληρωμής εκ μέρους του οφειλέτη / πελάτη.

FACTORING

Το σύνολο των παραπάνω υπηρεσιών, με τις απαραίτητες εξειδικεύσεις

ΜΕ ΑΝΑΓΩΓΗ

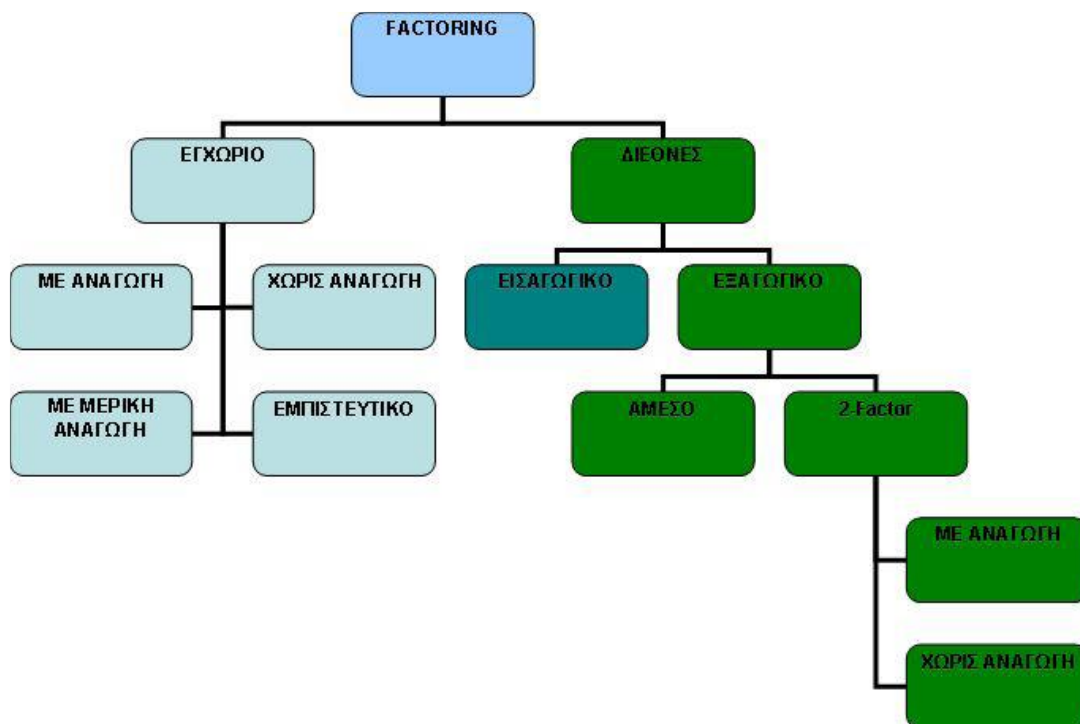
Είναι η δυνατότητα της Εταιρείας factoring, σε περίπτωση μη πληρωμής της απαίτησης (τιμολόγιο) από τον οφειλέτη να την επανεκχωρήσει στον πελάτη / προμηθευτή απαιτώντας επιστροφή της αρχικής χρηματοδότησης.

ΧΩΡΙΣ ΑΝΑΓΩΓΗ

Είναι η δυνατότητα του Προμηθευτή σε περίπτωση μη πληρωμής της απαίτησης (τιμολόγιο) τον οφειλέτη, να αποζημιωθεί μέχρι το εγγυημένο ποσό.

5.4. ΕΙΔΗ FACTORING

Πιο κάτω δίδεται μια διαγραμματική παράσταση των βασικών ειδών Factoring.

Το factoring ανάλογα με την εντοπιότητα των απαιτήσεων, διακρίνεται σε **εγχώριο factoring** το οποίο καλύπτει τις απαιτήσεις της επιχείρησης από τις πωλήσεις της στην εγχώρια αγορά και σε **διεθνές**, το οποίο καλύπτει τις απαιτήσεις της επιχείρησης από τη δραστηριοποίηση της στη Διεθνή αγορά.

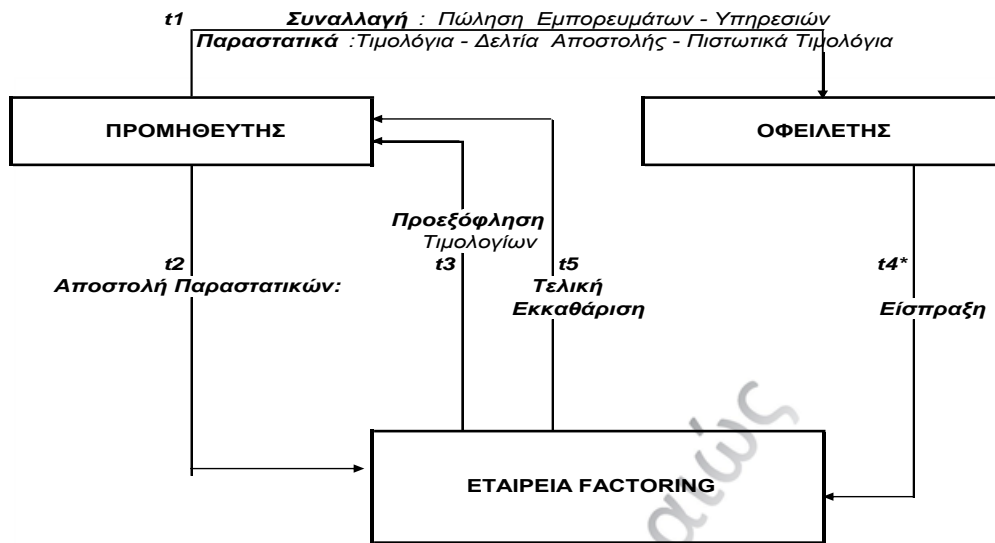
Ανάλογα με την ανάληψη ή μη του πιστωτικού κινδύνου (credit risk) από την εταιρία factoring (factor), το factoring διακρίνεται σε Factoring χωρίς δικαίωμα αναγωγής (without recourse), όπου ο Factor αναλαμβάνει την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου έναντι της αδυναμίας του οφειλέτη να αποπληρώσει τις υποχρεώσεις του και σε Factoring με δικαίωμα αναγωγής (with recourse), όπου ο πιστωτικός κίνδυνος εκ της αδυναμίας του οφειλέτη να αποπληρώσει τις υποχρεώσεις του, παραμένει στον προμηθευτή. Υπάρχουν επίσης περιπτώσεις όπου ο Factor εφαρμόζει το δικαίωμα αναγωγής για κάποιο καθορισμένο (από τον ίδιο) ύψος απαιτήσεων και πέρα από αυτό εφαρμόζει δικαίωμα αναγωγής.

Αναλυτικότερα τα προσφερόμενα Προϊόντα εντάσσονται σε δύο βασικούς πυλώνες, α) το **Εγχώριο Factoring** και β) το **Διεθνές Factoring**

Α.ΕΓΧΩΡΙΟ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ ΕΓΧΩΡΙΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥ FACTORING ΜΕ ΑΝΑΓΩΓΗ

* Αν δεν πραγματοποιηθεί η είσπραξη από τον οφειλέτη, τότε πραγματοποιείται από τον Προμηθευτή

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΓΧΩΡΙΟΥ FACTORING

- Η Εταιρία Α (προμηθευτής) είναι πελάτης της FACTORING, και εκχωρεί σ' αυτήν τη διαχείριση των απαιτήσεών της έναντι του πελάτη της Β (οφειλέτη), με συμφωνημένο επιτόκιο χρηματοδότησης και λοιπά διαχειριστικά κόστη.
- Με την ολοκλήρωση μιας εμπορικής πράξης μεταξύ Α και Β και την έκδοση τιμολογίου, ο προμηθευτής Α στέλνει αντίγραφο του τιμολογίου στην FACTORING και την ενημερώνει για τον συμφωνημένο τρόπο πληρωμής, π.χ. με μεταχρονολογημένη επιταγή 4 μηνών.
- Η Εταιρία Α (προμηθευτής) ενημερώνει τον οφειλέτη Β για την εκχώρηση της απαίτησης από την Α στην FACTORING
- Η FACTORING προκαταβάλλει άμεσα ένα ποσοστό (πχ. 85%) της αξίας του τιμολογίου στην Α και αναλαμβάνει τη διαχείριση είσπραξης της συνολικής επιχειρηματικής απαίτησης.
- Μετά την πάροδο του χρόνου πίστωσης και την είσπραξη της επιχειρηματικής απαίτησης από την FACTORING, γίνεται η εκκαθάριση της συγκεκριμένης πράξεως:

Η FACTORING πιστώνει την Α με το σύνολο της αξίας του εισπραχθέντος τιμολογίου κρατώντας την αμοιβή της για τις παρεχόμενες υπηρεσίες και τους τόκους για το ποσό και το χρόνο της χρηματοδότησης.

• Στην εξέλιξη αυτής της διαδικασίας η FACTORING παρακολουθεί τη ροή των συναλλαγών μεταξύ Α και Β (σύνολο τιμολογίων, εξέλιξη πληρωμών) και ενημερώνει την Α για πιθανές εμφανιζόμενες αποκλίσεις από τα συμφωνημένα.

A1. Εγγώριο με δικαίωμα αναγωγής

Απευθύνεται σε επιχειρήσεις που παρέχουν αγαθά και υπηρεσίες με πίστωση στην **εγχώρια** αγορά και περιλαμβάνει χρηματοδότηση και διαχείριση / είσπραξη των εκχωρημένων επιχειρηματικών απαιτήσεων (τιμολογίων). Το δικαίωμα αναγωγής είναι η δυνατότητα της εταιρείας factoring να απαιτήσει επιστροφή των χρημάτων της από τον προμηθευτή, σε περίπτωση καθυστέρησης ή αδυναμίας πληρωμής από τον οφειλέτη. Επομένως η χρηματοδότηση, διαχείριση και είσπραξη των απαιτήσεων γίνεται χωρίς ανάληψη του πιστωτικού κινδύνου από τον Πράκτορα σε περίπτωση αδυναμίας πληρωμής των Οφειλετών.

A2. Εγγώριο χωρίς δικαίωμα αναγωγής

Αφορά επιχειρήσεις που παρέχουν αγαθά και υπηρεσίες με πίστωση στην **εγχώρια** αγορά και περιλαμβάνει χρηματοδότηση και διαχείριση / είσπραξη των εκχωρημένων επιχειρηματικών απαιτήσεων (τιμολογίων). Επιπλέον, περιλαμβάνει και ασφάλιση πιστωτικού κινδύνου μέχρι και 100% έναντι συμφωνημένου ασφαλιστρού. Σ' αυτή την περίπτωση, αν υπάρξει αδυναμία πληρωμής από τον οφειλέτη η εταιρεία factoring δεν δικαιούται να ζητήσει επιστροφή των χρημάτων από τον προμηθευτή. Έχει δικαίωμα να στραφεί μόνο κατά του οφειλέτη. Επομένως η χρηματοδότηση, διαχείριση και είσπραξη των απαιτήσεων γίνεται με ανάληψη του πιστωτικού κινδύνου από τον Πράκτορα, σε περίπτωση αδυναμίας πληρωμής από Οφειλέτες.

A4. Εγγώριο εμπιστευτικό

Εμπιστευτικό ονομάζεται το factoring όταν η εταιρία factoring δεν κοινοποιεί την εκχώρηση της απαίτησης στον οφειλέτη. Η εν λόγω διαδικασία εγκυμονεί κινδύνους για την εταιρία factoring δεδομένου ότι δεν έχει γνωστοποιηθεί στον οφειλέτη η εκχώρηση της απαίτησης και η πλήρωμή της στην εταιρία factoring μπορεί να προσκρούσει σε διάφορα προβλήματα.

A5. Εγγώριο Factoring μόνο για διαχείριση απαιτήσεων

Αφορά μόνο την **διαχείριση και είσπραξη** των απαιτήσεων / τιμολογίων, απελευθερώνοντας την εταιρία (προμηθευτή) από την χρονοβόρα διαδικασία των εισπράξεων και της λογιστικής τους παρακολούθησης τους. Η εταιρεία factoring, διαχειρίζεται και εισπράττει τις εκχωρημένες επιχειρηματικές απαιτήσεις για λογαριασμό του προμηθευτή χωρίς να έχει προκαταβάλλει το ποσό. Ο προμηθευτής και η εταιρεία factoring ορίζουν το ποσοστό αμοιβής της εταιρείας factoring για τις υπηρεσίες της.

B.Καταναλωτικό factoring.

B1.Καταναλωτικό Factoring με Αναγωγή

Αφορά χρηματοδότηση χωρίς ανάληψη του πιστωτικού κινδύνου, σε περίπτωση αδυναμίας πληρωμής από τους τελικούς καταναλωτές. Η εταιρία Factoring προσφέρει χρηματοδότηση σε μια εταιρία προεξοφλώντας τις απαιτήσεις που έχει από πιστωτικές κάρτες πελατών της σε κάποιο, συμφωνημένο, ποσοστό (πχ. 85%).

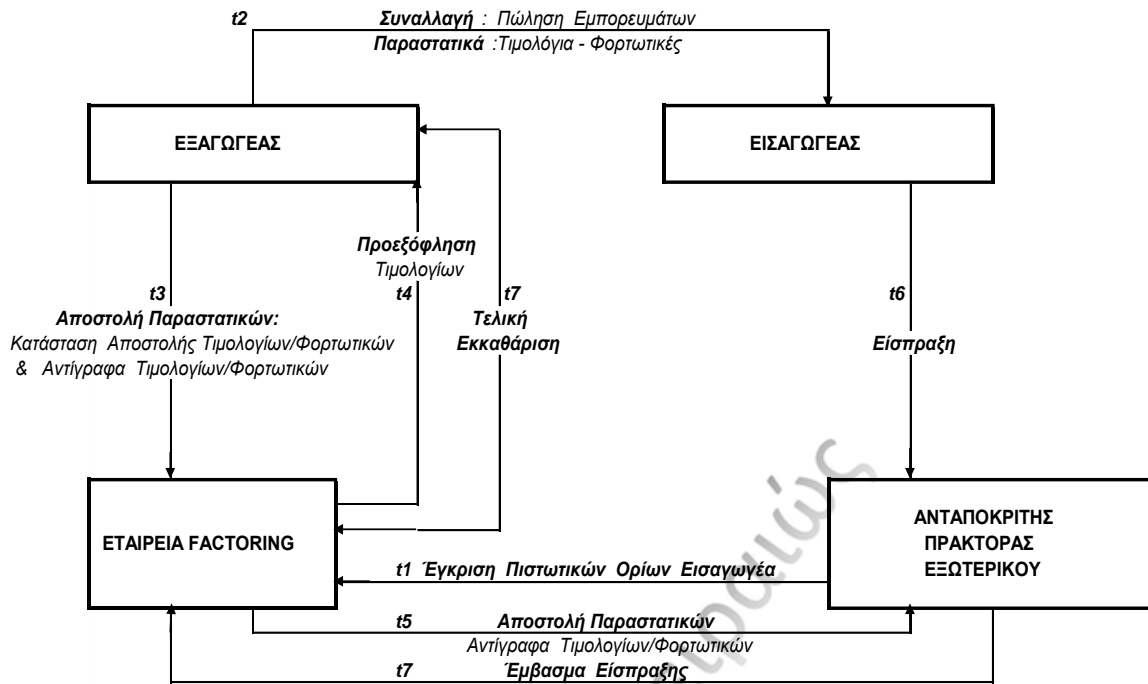
B2.Καταναλωτικό Factoring χωρίς Αναγωγή

Αφορά χρηματοδότηση, διαχείριση και είσπραξη με ανάληψη του πιστωτικού κινδύνου από τον Πράκτορα, σε περίπτωση αδυναμίας πληρωμής από τους τελικούς καταναλωτές.

B. ΔΙΕΘΝΕΣ

Α. Εξαγωγικό factoring

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ ΕΞΑΓΩΓΙΚΟΥ FACTORING

Το **Εξαγωγικό Factoring** απευθύνεται σε εξαγωγικές επιχειρήσεις οι οποίες πωλούν στους πελάτες τους στο εξωτερικό με ανοιχτή πίστωση. Μπορεί να έχει τον χαρακτήρα με αναγωγή, χωρίς αναγωγή ή με μερική αναγωγή.

Οι επικρατούσες μορφές εξαγωγικού factoring είναι το άμεσο (direct export factoring) και το two-factor system, όπου μεσολαβεί ανταποκριτής στη χώρα προορισμού των προϊόντων του προμηθευτή (import factor). Η μορφή αυτή του factoring μπορεί να περιλαμβάνει μέρος ή και το σύνολο των πιο κάτω υπηρεσιών :

Προκαταβολή έναντι εκχωρηθέντων απαιτήσεων : Η εταιρία factoring προκαταβάλλει στον προμηθευτή (εξαγωγέα) ένα ποσοστό επί της ονομαστικής αξίας των εκχωρούμενων απαιτήσεων, ενώ το υπόλοιπο λειτουργεί σαν περιθώριο ασφάλειας για την κάλυψη τόκων, προμηθειών και λοιπών εξόδων. Με την είσπραξη των απαιτήσεων γίνεται εκκαθάριση και αποδίδεται στον προμηθευτή το υπόλοιπο, μείον την αμοιβή διαχείρισης των εκχωρηθέντων τιμολογίων και τυχόν άλλες απαιτήσεις από τον πελάτη.

Κάλυψη πιστωτικού κινδύνου: Στη χώρα μας, αλλά και στις λοιπές Ευρωπαϊκές χώρες η επικρατούσα μορφή εξαγωγικού factoring είναι το διφακτορικό factoring (2 Factor) χωρίς δικαίωμα αναγωγής. Σε περίπτωση που ο οφειλέτης (αγοραστής εξωτερικού) δεν ανταποκριθεί έγκαιρα στις υποχρεώσεις του, ο factor καλύπτει το 100% των τιμολογίων. Ο πιστωτικός κίνδυνος που ασφαλίζεται είναι αυτός της αφερεγγυότητας του πελάτη και όχι ο κίνδυνος χώρας (country risk). Απαραίτητη προϋπόθεση για να αναλάβει ο factor την υποχρέωση εξόφλησης των απαιτήσεων του προμηθευτή (εξαγωγέα) είναι η μη αμφισβήτηση των απαιτήσεων αυτών από τον οφειλέτη (εισαγωγέα).

Διαδικασία εξαγωγικού factoring

Στο σύστημα “two Factor” ο προμηθευτής (εξαγωγέας) εκχωρεί στον export factor τις απαιτήσεις που έχει από τον πελάτη (αγοραστή) εξωτερικού, ενώ ο import factor εγγυάται την είσπραξη των απαιτήσεων στη χώρα όπου εδρεύει ο πελάτης (αγοραστής-εισαγωγέας) έναντι προμήθειας η οποία χρεώνεται στην εταιρεία factoring του εξαγωγέα (export factor). Το σύστημα 2-factor είναι πολύ αξιόπιστο και αρκετά ευέλικτο αφού παρέχει δυνατότητες επιλογής της δέσμης υπηρεσιών, ανάλογα με τις ανάγκες του προμηθευτή.

- 1 Ο πωλητής (προμηθευτής-εξαγωγέας) λαμβάνει εντολή αγοράς από τον πελάτη εξωτερικού (αγοραστή- εισαγωγέα)
- 2 Ο Εξαγωγέας(προμηθευτής) αποστέλλει στον Factor πληροφορίες για τον εισαγωγέα ώστε να ληφθεί έγκριση πίστωσης.
- 3 Ο Factor του Εξαγωγέα ελέγχει την πιστοληπτική ικανότητα του εισαγωγέα μέσω του συνεργαζόμενου Factor της χώρας προορισμού.
- 4 Ο συνεργαζόμενος Factor εξωτερικού αξιολογεί τον πελάτη(εισαγωγέα) και εγκρίνει πιστωτικό όριο.
- 5 Ο Προμηθευτής αποστέλλει τα εμπορεύματα στον πελάτη εξωτερικού(εισαγωγέα)
- 6 Στη συνέχεια υποβάλλει το λεπτομερές τιμολόγιο και τα συνοδευτικά έγγραφα στον πράκτορα του.
- 7 Ο export Factor προκαταβάλλει στον προμηθευτή(εξαγωγέα) έως και 80% της εκχωρημένης απαίτησης (όπως προκύπτει από τα τιμολόγια)

8 Ο συνεργαζόμενος Factor εξωτερικού πραγματοποιεί την είσπραξη από τον πελάτη εξωτερικού.

9 Ο Factor του Εισαγωγέα αποστέλλει τα εισπραχθέντα στον Factor του εξαγωγέα.

10 Ο Factor του Εξαγωγέα εξοφλεί στον εισαγωγέα το υπόλοιπο 20%(αφού αφαιρεθούν ενδεχόμενες επιβαρύνσεις ή τέλη)

Ωφέλειες της εξαγωγικής επιχείρησης

Η χρήση των υπηρεσιών του εξαγωγικού factoring αποφέρει στην επιχείρηση σωρευτικά όλες τις ωφέλειες του εγχώριου factoring (πχ. πληρωμές σε μετρητά, ασφαλιστική κάλυψη πιστώσεων, κλπ). Συμπληρωματικά σημειώνονται τα εξής: Η αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας των αγοραστών, η διαχείριση κινδύνων στο εξωτερικό και η είσπραξη απαιτήσεων απαιτεί πολύπλοκους χειρισμούς, από τους οποίους απαλλάσσεται η εξαγωγική επιχείρηση. Οι παραδοσιακές εξαγωγικές διαδικασίες υποκαθίστανται από την ευέλικτη και αποτελεσματική διαχείριση των εξαγωγών μέσω ανοικτού λογαριασμού, που βελτιώνει την ανταγωνιστικότητα της εξαγωγικής επιχείρησης και συμβάλλει στην επιτυχή διεξόδυσή της στη διεθνή αγορά.

Γ1.Εισαγωγικό Factoring – Direct Import Factoring

Απευθύνεται σε επιχειρήσεις που προμηθεύονται αγαθά ή υπηρεσίες από το εξωτερικό και είναι το αντίστροφο του εξαγωγικού factoring. Παρέχεται σε συνεργασία με τους ανταποκριτές της εταιρίας factoring. Η εταιρία factoring αγοράζει, διαχειρίζεται και εισπράττει τις απαιτήσεις προμηθευτών εξωτερικού ελληνικής εισαγωγικής επιχείρησης ενώ εγγυάται την πληρωμή του Εισαγωγέα στην Ελλάδα. Ο Πράκτορας σε αυτό το σημείο αναλαμβάνει πλήρως τον κίνδυνο μη πληρωμής.

Περιλαμβάνει: Πιστωτική κάλυψη του εξαγωγέα, είσπραξη των τιμολογίων, λογιστική παρακολούθηση και αποστολή εμβάσματος στο εξωτερικό. Εισαγωγή χωρίς καμία επιβάρυνση για τον εισαγωγέα και ανάπτυξη των εργασιών του.

Συνίσταται στην παροχή εκ μέρους της εταιρίας FACTORING (import factor) συγκεκριμένου ορίου εγγύησης για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου του ξένου εξαγωγέα (προμηθευτή) έναντι Ελληνικών εισαγωγικών επιχειρήσεων. Ο ξένος προμηθευτής, ο οποίος παίρνει την

απόφαση για την διαχείριση των επιχειρηματικών του απαιτήσεων μέσω factoring, υπογράφει σύμβαση εξαγωγικού factoring χωρίς δικαίωμα αναγωγής με τον ανταποκριτή της FACTORING στο εξωτερικό.

Με το εισαγωγικό factoring, ο προμηθευτής του εξωτερικού (εξαγωγέας) συμβαλλόμενος με τον ανταποκριτή της FACTORING στη χώρα δραστηριότητας του, επιτυγχάνει την άμεση χρηματοδότηση των απαιτήσεών του με παράλληλη κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου. Μπορεί έτσι να παρέχει καλύτερους όρους πληρωμής στον Έλληνα εισαγωγέα (π.χ. ανοικτό λογαριασμό αντί μετρητοίς έναντι φορτωτικών εγγράφων ή αντί ανοίγματος ενέγγυας πίστωσης), ή ακόμα και αύξηση του ποσού ή του χρόνου πίστωσης, λόγω της κάλυψης του πιστωτικού κινδύνου.

Κέρδη για τους εισαγωγείς από την εφαρμογή του factoring:

- Δυνατότητα αύξησης πιστωτικών ορίων από τους προμηθευτές.
- Χαμηλότερο κόστος διενέργειας εισαγωγών.

Δ. Reverse Factoring

Η εταιρία Factoring αναλαμβάνει τις εμπορικές υποχρεώσεις προς τους προμηθευτές, προσφέροντας στους πελάτες της τη δυνατότητα διαπραγμάτευσης καλύτερων όρων με τους προμηθευτές, καθώς και χαμηλότερο κόστος και καλύτερο έλεγχο των πληρωμών των προμηθευτών.

5.5. ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ – ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ – ΣΥΓΚΡΙΣΗ FACTORING ΜΕ ΑΛΛΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Τα πλεονεκτήματα για μια επιχείρηση που χρησιμοποιεί τις υπηρεσίες του factoring :

- Μείωση του λειτουργικού κόστους, λόγω ανάληψης της διαχείρισης και είσπραξης των εμπορικών απαιτήσεων
- Κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου εμπορικών αγοραστών με σημαντική μείωση των επισφαλειών
- Άντληση ρευστότητας για αποπληρωμή υποχρεώσεων της επιχείρησής σας, συνδεδεμένη με τις πωλήσεις σας

- Βελτίωση και επιτάχυνση της χρηματοοικονομικής ροής και ενδυνάμωση της χρηματοοικονομικής θέσης της επιχείρησής σας. Η χορήγηση των προκαταβολών - Factoring χωρίς αναγωγή - δεν αποτελεί δανεισμό και δεν εμφανίζεται στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις.
- Διεύρυνση πωλήσεων στις αγορές του εξωτερικού με ανταγωνιστικούς όρους πληρωμής, μέσω ανοικτού λογαριασμού χωρίς την διαμεσολάβηση Τραπεζών και την έκδοση L/C
- Χορήγηση προκαταβολών στο νόμισμα τιμολόγησης με επιτόκιο Euribor πλέον περιθωρίου
- Ευέλικτα όρια προσαρμοσμένα στις πωλήσεις της επιχείρησής σας

5.6. ΚΟΣΤΟΣ FACTORING

Το **Factoring** ως σύγχρονο και ευέλικτο χρηματοοικονομικό προϊόν αποτελείται από ένα σύνολο παρεχόμενων υπηρεσιών. Ως εκ τούτου, το κόστος καθορίζεται από το είδος **Factoring** και τον συνδυασμό των συγκεκριμένων υπηρεσιών που η κάθε επιχείρηση / πελάτης (της εταιρίας Factoring) επιλέγει κάθε φορά.

Βασικοί παράμετροι κόστους για τις παρεχόμενες υπηρεσίες factoring θεωρούνται :

- ✓ **Επιτόκιο Χρηματοδότησης**
Ως επιτόκιο βάσης χρησιμοποιείται είτε το B.E.X ή Π.Ε.Χ. (Βασικό ή Προνομιακό Επιτόκιο χορηγήσεων) είτε το Euribor / Libor συν το περιθώριο (spread) που αντανάκλα την πιστοληπτική ικανότητα του Πελάτη. Το ύψος του επιτοκίου είναι ανάλογο των συνθηκών της αγοράς.
- ✓ **Προμήθεια Διαχείρισης**
Πρόκειται για ποσοστό επί των εκχωρούμενων τιμολογίων και εξαρτάται συνήθως από τον αριθμό των πελατών της επιχείρησης / πελάτη, το μέσο ύψος των τιμολογίων και τη μέση διάρκεια των απαιτήσεων σας.
- ✓ **Προμήθεια κάλυψης πιστωτικού κινδύνου**

Αφορά τις σχέσεις **Factoring** χωρίς αναγωγή και εξαρτάται από τον εκτιμώμενο κίνδυνο (τη φερεγγυότητα των πελατών σας, το ιστορικό τους, τη διασπορά κινδύνου κ.λ.π)

✓ **Κόστος πληροφοριοληψίας**

Αφορά το κόστος αξιολόγησης φερεγγυότητας των οφειλετών.

- ✓ Έξοδα φακέλου, τα οποία αποτελούν ένα αρχικό (εφάπαξ) ποσό για την αρχική διερεύνηση του Προμηθευτή.

5.7. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Συμπερασματικά μπορούμε να πούμε ότι Το **Factoring** είναι ένα νέο και σύγχρονο χρηματοδοτικό προϊόν που δίνει τη δυνατότητα στις επιχειρήσεις να εκχωρούν τις απαιτήσεις τους μαζί με το λειτουργικό κόστος που τις συνοδεύει (**εισπράξεις**). Επιπλέον δίνει την δυνατότητα για την **χρηματοδότηση τους βάσει των εκχωρούμενων απαιτήσεων**, ενώ **αξιολογεί σε συνεχή βάση τη φερεγγυότητα των χρεωστών** και παρέχει **ασφάλιση του πιστωτικού κινδύνου** σε περίπτωση αδυναμίας πληρωμής τους. **Σημαντικά πλεονεκτήματα που προσφέρει το Factoring είναι :**

- Έγκαιρη ρευστοποίηση των εισπρακτέων τιμολογίων της επιχείρησης
- Βελτίωση του εσωτερικού λογιστικού ελέγχου
- Αύξηση του κύκλου εργασιών και της επενδυτικής βάσης της εταιρίας
- Βελτίωση των όρων συνεργασίας με τους προμηθευτές, χάρη στη δυνατότητα αποπληρωμής τοις μετρητοίς
- Μείωση του λειτουργικού κόστους
- Βελτίωση της χρηματοοικονομικής εικόνας και της πιστοληπτικής ικανότητας της επιχείρησης
- Πληροφόρηση για τη φερεγγυότητα των πελατών της επιχείρησης
- Μηδενισμός κόστους πιστοληπτικού ελέγχου πελατών και τελών αξιολογίων

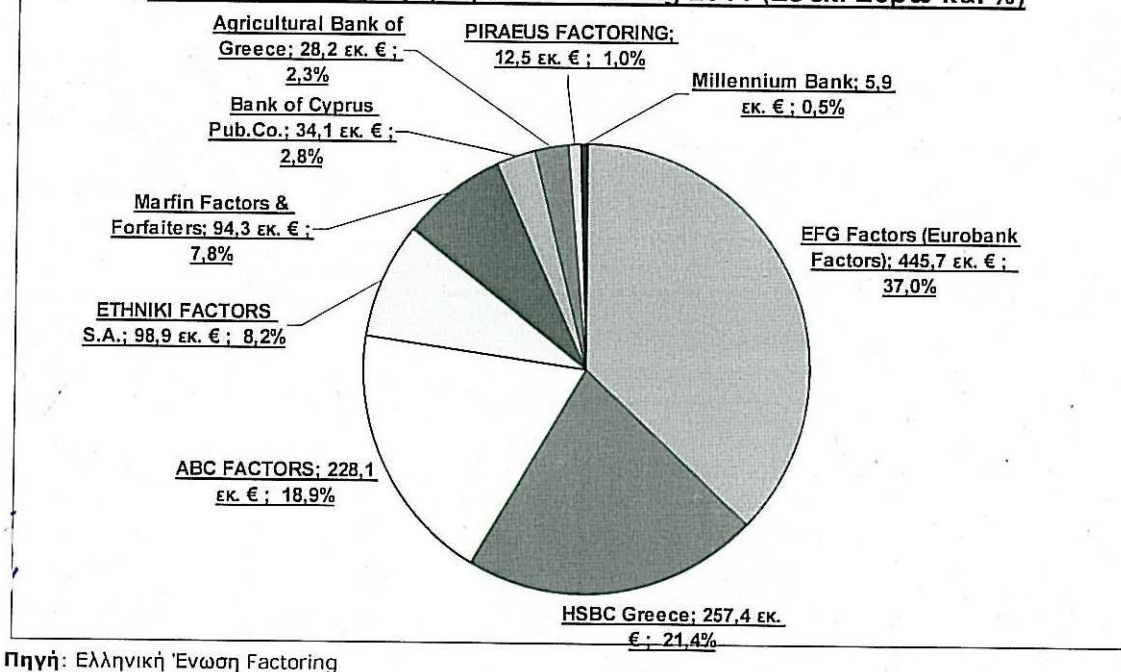
Τα ως άνω οφέλη μπορούν να απολαμβάνουν επιχειρήσεις όπως :

- Μεγάλες επιχειρήσεις που απαιτούν , την ανάθεση της διαχείρισης των εισπρακτέων τους σε εξειδικευμένους οργανισμούς ή την βελτίωση του working capital.
- Εταιρείες που εξάγουν συστηματικά στις διεθνείς αγορές.
- Εισαγωγικές εταιρείες που πωλούν στην εγχώρια αγορά.

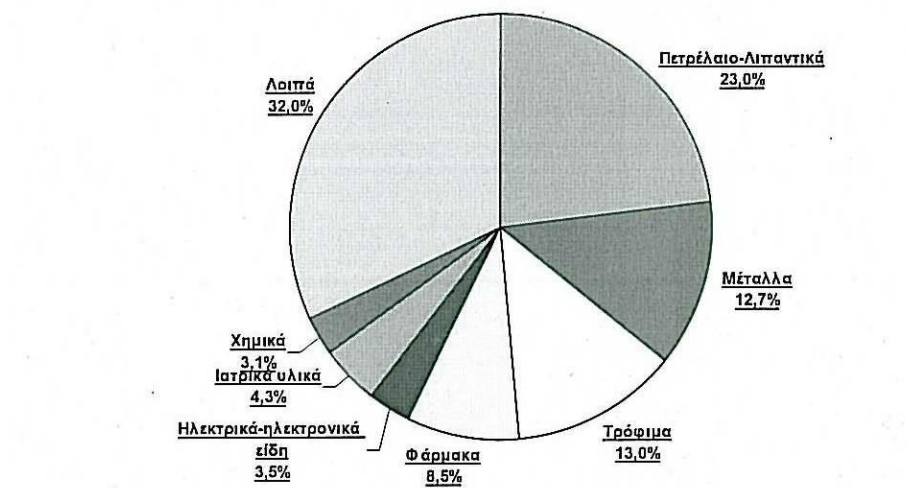
- Χρησιμοποιείται, επίσης, σαν μέσο για τη λογιστική παρακολούθηση των πωλήσεων και την εμποροπιστωτική πολιτική της επιχείρησης.
- Επιχειρήσεις με οργανωμένα λογιστήρια, που πωλούν στην εγχώρια αγορά σε επαναλαμβανόμενης αγοραστικής συμπεριφοράς επιχειρηματική πελατεία στις ακόλουθες περιπτώσεις:
  - Για να βρουν κεφάλαια κίνησης.
  - Όταν έχουν μια αυξημένη ζήτηση προϊόντων ή υπηρεσιών και δεν μπορούν να ανταποκριθούν παρά μόνο με βαρείς όρους προς τους προμηθευτές τους.
  - Όταν για να εισπράξουν τις απαιτήσεις τους στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό, προβαίνουν σε δαπανηρές διαδικασίες ή όταν έχουν μεγάλες ζημιές από αφερέγγυους πελάτες.

6. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

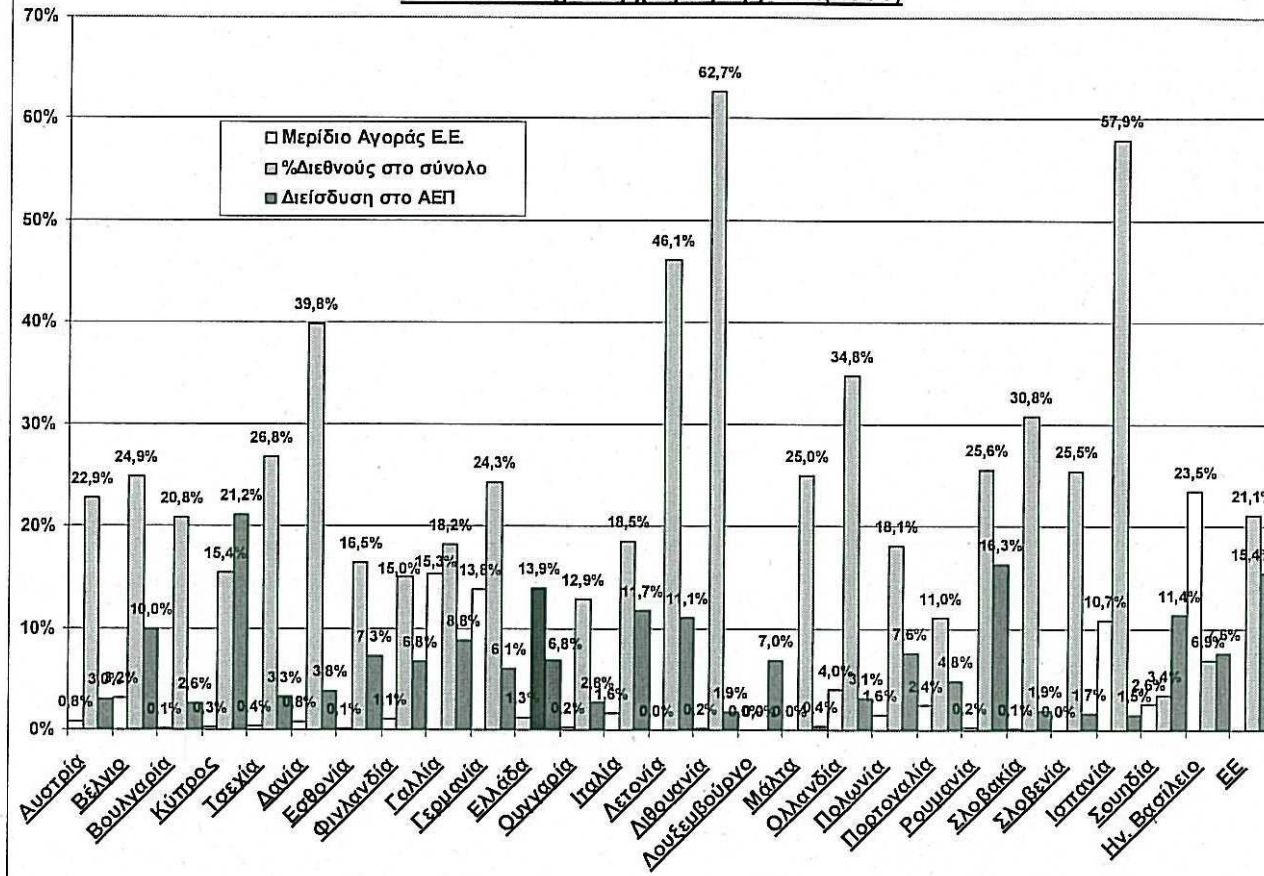
Μερίδια Αγοράς Εξαγωγικού Factoring 2011 (Σε εκ. Ευρώ και %)

Κλαδική κατανομή Κύκλου Εργασιών (2011)

Το Factoring στις χώρες της Ε.Ε.(2011)

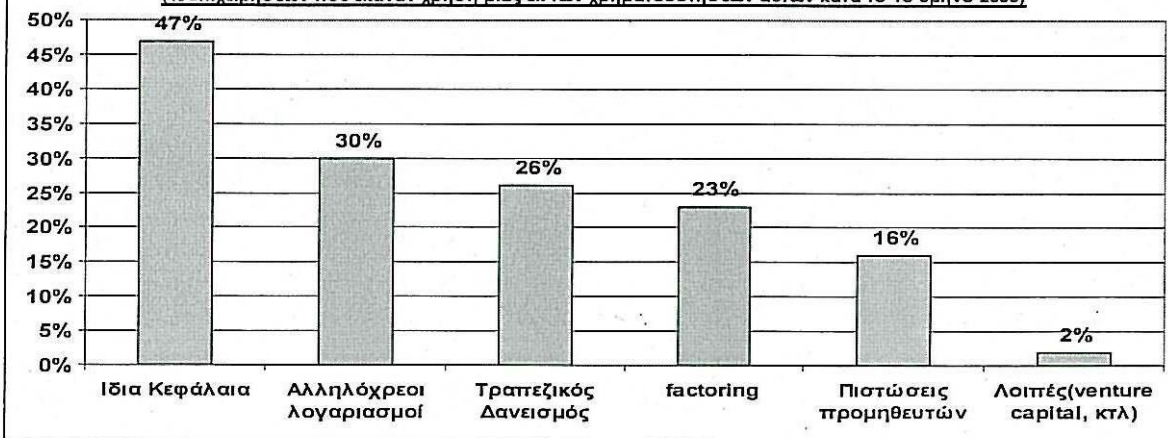

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Eurostat και FCI

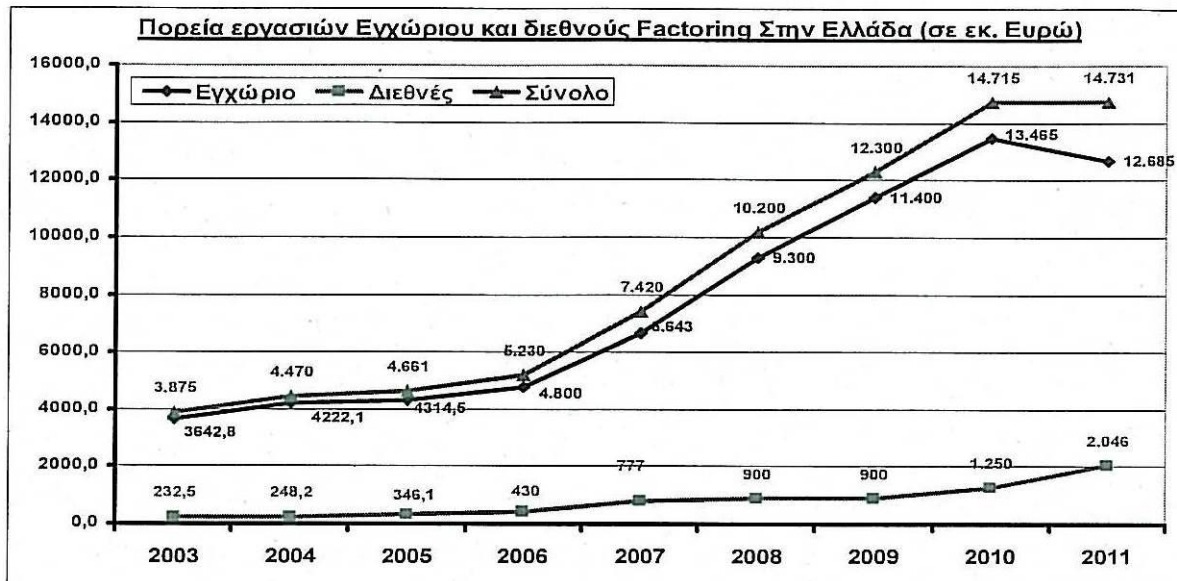
Σε αντίθεση με την Ελλάδα, όπου το factoring δεν είναι ακόμη ιδιαίτερα γνωστό, ένα πολύ σημαντικό ποσοστό των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων (26%), χρησιμοποιεί το factoring σαν μέσο βραχυπρόθεσμης χρηματοδότησης τους.

Τρόποι βραχυπρόθεσμης χρηματοδότησης των επιχειρήσεων στην Ε.Ε.

(% επιχειρήσεων που έκαναν χρήση μιας εκ των χρηματοδοτήσεων αυτών κατά το 1ο 3μηνο 2009)

Πηγή: EUROBAROMETER Sep 2009

Κατά την περίοδο 1996-1999 ο μέσος ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης των εργασιών factoring ήταν εντυπωσιακός αφού ξεπερνούσε το 45%, στη συνέχεια(1999-2005) ήταν 31% ενώ την τελευταία περίοδο(2006-2011) ήταν 21,8% ρυθμός που μπορεί να θεωρηθεί ως πολύ ικανοποιητικός με δεδομένη την επιδείνωση των συνθηκών της Ελληνικής χρηματοπιστωτικής αγοράς . Ένα βασικό χαρακτηριστικό της τελευταίας περιόδου είναι η ταχύτερη ανάπτυξη του διεθνούς factoring (και ιδιαίτερα του εξαγωγικού) που ήταν 37,2% έναντι 20,8% του εγχωρίου factoring.

Εξέλιξη του Κύκλου Εργασιών του Εξαγωγικού και των λοιπών κατηγοριών Factoring

	2008	2009	2010	2011
ΕΓΧΩΡΙΟ FACTORING				
Εγχώριο factoring χωρίς δικαίωμα αναγωγής	3.092,8	4.335,7	5.458,2	4.481,9
Εγχώριο factoring με δικαίωμα αναγωγής	3.446,0	3.573,6	3.519,3	3.742,9
Invoice discounting	2.201,7	2.719,3	3.226,0	3.083,0
Εγχώριο Factoring - Μόνο είσπραξη	855,3	886,6	899,2	1.377,3
Σύνολο Εγχωρίου Factoring	9.595,8	11.515,2	13.102,8	12.685,1
ΔΙΕΘΝΕΣ FACTORING				
ΕΞΑΓΩΓΙΚΟ FACTORING				
2-Factor Εξαγωγικό factoring χωρίς δικαίωμα αναγωγής	364,2	413,7	1.107,4	1.447,3
Λοιπά (με αναγωγή, άμεσο, μόνο είσπραξη, κ.τ.λ.)	484,4	362,9	291,7	392,6
Σύνολο Export Factoring	848,6	776,6	1.399,1	1.839,9
ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ FACTORING				
2-Factor Εισαγωγικό Factoring (full service)	97,7	104,8	197,3	202,5
2-Factor Εισαγωγικό Factoring (collection only)	33,2	9,4	16,7	4,1
Direct Import Factoring	43,6	43	0	0
Σύνολο Εισαγωγικού Factoring	174,5	157,2	214	206,5
Σύνολο Διεθνούς Factoring	1.023,1	933,9	1.613,1	2.046,5
Forfaiting	44,4	40,5	30,2	12,9

Πηγή: Ελληνική Ένωση Factoring

Προβλέψεις της Ζήτησης στις πλέον αναπτυσσόμενες αγορές

Χώρα	Περίοδος πρόβλεψης		Προϊόντα με τη μεγαλύτερη προβλεπόμενη εισαγωγική ζήτηση την επόμενη 5ετία
	2012-16	2012-21	
Κόσμος	3.7%	4.8%	<i>Τηλεπικοινωνιακός εξοπλισμός 8%, μεταλλουργικά 8,8% υλικά συσκευασίας 8-9%, επεξεργασμένα τρόφιμα 5-6%, χρυσός 8-9%, πλοία 6,8%, αργό πετρέλαιο 4,3% φυσικό αέριο 5,7%, προϊόντα πετρελαίου 4,1%, υπολογιστές κ.τ.λ. 5%.</i>
ΗΠΑ	3.3%	4.7%	<i>Υπολογιστές 6,1%, οπτικοακουστικές συσκευές 5%, τηλεπικοινωνιακός εξοπλισμός 5,7%, προϊόντα αεροναυπηγικής 6,1%, φαρμακευτικά 5,5%.</i>
Κίνα	7.6%	7.5%	<i>Πετρέλαιο προϊόντα του 9%, Τηλεπικοινωνιακός εξοπλισμός 12%, μεταφορικά μέσα 12%, σιδηρούχα μέταλλα 9%, ηλεκτρονικά κυκλώματα 6%, υπολογιστές 6%.</i>
Γερμανία	3.7%	5.0%	<i>Ημιαγωγοί 10,4%, Βιοτεχνολογικά φάρμακα 7%, τηλεπικοινωνιακός εξοπλισμός 8%, μετασχηματιστές 5%, πλοία 10%.</i>
Γαλλία	3.3%	4.5%	<i>Προϊόντα αεροναυπηγικής 12.5%, Βιοτεχνολογικά φάρμακα 10%, προϊόντα πληροφορικής 10%, τηλεπικοινωνιακός εξοπλισμός 8%, οπτικοακουστικός εξοπλισμός 7%.</i>
Ηνωμένο Βασίλειο	1.0%	3.0%	<i>Προϊόντα πετρελαίου, μεταφορικά μέσα, φαρμακευτικά, χημικά, προϊόντα πληροφορικής.</i>
Ινδία	9.3%	8.6%	<i>Έλαια(κυρίως palm oil) 12%, διαμάντια 12%, χημικά 10%, τηλεπικοινωνιακός εξοπλισμός 11,5%, αργό πετρέλαιο 11,2%, πολύτιμα μέταλλα 10%, φαρμακευτικά 9%.</i>
Ινδονησία	8.5%	8.1%	<i>Υπολογιστές και εξαρτήματα 9,5%, οπτικοακουστικές συσκευές 12%, τηλεπικοινωνιακό υλικό 12,5%, ηλεκτρονικά κυκλώματα 15%, πρ. αεροναυπηγικής 12,8%.</i>
Μεξικό	4.63%	5.47%	<i>Τηλεπικοινωνιακός εξοπλισμός 13%, οπτικοακουστικές συσκευές 7-8%, υπολογιστές 4%, πρ. πετρελαίου 9%.</i>
Τουρκία	5.4%	6.4%	<i>Ηλεκτρολογικό υλικό, 14%, χρυσός 10%, προϊόντα πετρελαίου 8%, προϊόντα αεροναυπηγικής, μέταλλα 6,5%.</i>

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων από τις αναλυτικές μελέτες χωρών του HSBC Global Connections-Trade Forecast (feb. & june 2012).

Παν.

Η συγκεκριμένη αξιολόγηση των τρόπων συναλλαγής στόχο έχει να αποτελέσει το βασικό υλικό για την περαιτέρω ποσοτικοποίηση των δεδομένων έτσι ώστε, έπειτα από την επεξεργασία τους, να προκύψουν ποσοτικά και ποιοτικά χαρακτηριστικά που θα οδηγήσουν σε ασφαλή συμπεράσματα για την αξιολόγηση των συγκεκριμένων τρόπων διεξαγωγής του εξωτερικού εμπορίου.

Στη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου χρησιμοποιήθηκε η ακόλουθη βαθμολογική κλίμακα

Καθόλου 1	Λίγο 2	Μέτρια 3	Πολύ 4	Πάρα πολύ 5
Αδιάφορη/Λίγη	Μη ικανοποιητική	Μέτρια	Αρκετά καλή	Πολύ καλή

- 1/ Χρησιμοποιούνται συχνά στις συναλλαγές εξωτερικού εμπορίου το L/C, το L/G και το Factoring 1 2 3 4 5
- 2/ Σε τι βαθμό εξυπηρετείται η προστασία των συναλλαγών και η ασφάλεια κατά τη διεξαγωγή του εξωτερικού εμπορίου χρησιμοποιώντας τους συγκεκριμένους τρόπους 1 2 3 4 5
- 3/Ανταποκρίνεται στους στόχους σας σχετικά με την ταχύτητα και την ευελιξία των συναλλαγών το L/C 1 2 3 4 5
- 4/ Συνδυάζεται ευχερέστερα η Τραπεζική χρηματοδότηση με την χρήση των άνω μέσων συναλλαγής 1 2 3 4 5
- 5/ Συμβάλλουν ουσιαστικά οι συγκεκριμένοι τρόποι στην προώθηση Του εμπορίου σε παγκόσμιο επίπεδο 1 2 3 4 5
- 6/ Επιλύονται ή προλαμβάνονται οι δυσχέρειες κατά τη διεξαγωγή του εμπορίου μεταξύ των συναλλασσομένων 1 2 3 4 5
- 7/ Ανταποκρίνονται στους στόχους σας για την ανάπτυξη των συναλλαγών οι συγκεκριμένοι τρόποι 1 2 3 4 5
- 8/ Παρέχεται η δυνατότητα ανάπτυξης των συνεργιών 1 2 3 4 5
- 9/ Στη διάρκεια της οικονομικής ύφεσης που διανύουμε οι συγκεκριμένοι τρόποι λειτούργησαν ως προστασία για την

απρόσκοπτη διεξαγωγή του εμπορίου

1 2 3 4 5

10/ Παρέχεται η δυνατότητα εισόδου στις αναπτυσσόμενες αγορές
Με τη χρήση αυτών των τρόπων συναλλαγής

1 2 3 4 5

11/ Τα αδύνατα σημεία του κάθε τρόπου μεμονωμένα μπορούν να
Αποφευχθούν με τη συνδυασμένη χρήση τους

1 2 3 4 5

Σε δειγματοληπτική διερεύνηση των πραγματοποιούμενων συναλλαγών στις 100
μεγαλύτερες ναυτιλιακές εταιρίες που δραστηριοποιούνται στον Ελληνικό χώρο,
απαντήσεις δόθηκαν από τις 60 αυτών, διαμορφώνοντας τα στοιχεία ως εξής:

Ερώτημα 1 ^ο	-	5
2 ^ο	-	5
3 ^ο	-	4
4 ^ο	-	4
5 ^ο	-	2
6 ^ο	-	3
7 ^ο	-	4
8 ^ο	-	4
9 ^ο	-	3
10 ^ο	-	4
11 ^ο	-	4

Ενδεικτικά αναφέρονται οι κάτωθι Ναυτιλιακές που βάσει της πολύχρονης εμπειρίας
τους και της συναλλακτικής πρακτικής τους παρείχαν διαφωτιστικά στοιχεία για την
χρήση και την περαιτέρω αξιολόγηση των συγκεκριμένων τρόπων διεξαγωγής του
εξωτερικού εμπορίου :

1/ Aegean Bunkering /Shipping/Gas

2/ Navios

3/ Costamare – Ciel – Shanghai Costamare

4/ Marmaras – Delta Tankers

5/ Minerva Marine Inc

6/ Eletson Corporation

7/ Alpha Tankers

8/ Newlead-Newfront-Stamford

9/ Technomar Shipping Inc

10/Navarone SA

7. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ :

1. Ένωση Ελληνικών Τραπεζών
2. Leasing – Factoring – Forfaiting – Venture Capital - Γ. Γαλάνη, 1998
3. Χρηματοοικονομική διοίκηση, Γ. Αρτίκη, 1998
4. Ενημερωτικά φυλλάδια Ελληνικών και αλλοδαπών εταιριών leasing, factoring
5. Η πίστωση στο εισαγωγικό – εξαγωγικό εμπόριο, Ηλία Α. Πορτοκαλάκη, 1994
β' έκδοση
6. Διαδικτυακοί τόποι Ελληνικών και Ξένων Τραπεζών και λοιπών
χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων
7. Διαδικτυακός τόπος Τρ. Ελλάδος
8. Εγγυητικές Επιστολές, Γ. Καθάρου, 1998
9. Βικιπαίδεια
10. *Trade finance and commodities*, Γεώργιος Σ. Παροικάκης, 2012
11. *Σύγχρονες μορφές χρηματοδότησης*, Γεώργιος Σ. Παροικάκης, 2012
12. Νόμοι 3156/03, 2190/20
13. en.wikipedia.org
14. www.iccwbo.org
15. www.cciglobal.com
16. www.i-b-t.net
17. www.ism.ws
18. www.iccwbo.org
19. Ομοιόμορφοι κανόνες και συνήθειες του διεθνούς εμπορικού επιμελητηρίου για
τις ενέγγυες πιστώσεις . Τεύχος 18. (Σειρά: Σύγχρονα Θέματα Εμπορικού
Δικαίου. Διευθυντής Σειράς: Λ. Κοτσίρης)
20. World trade organization
21. Export / Import Procedures and Documentation Thomas e. Johnson.
22. International Trade Finance. A. Practical Guide (Second Edition) Kwai Wing
Luk.

Πηγές :

1. Sites Ελληνικών και ξένων τραπεζών
2. Sites Ελληνικών και ξένων εταιριών factoring
3. The International Chamber of Commerce
4. **Market Moves**
5. **Trade & Supply Chain**
6. **Trade Finance Loans**
7. **Factoring & Forfaiting**
8. **Export & Agency Finance**
9. **Commodity Finance**
10. **Trade Credit & Political Risk**
11. **Law & Regulation**
12. **Islamic Trade Finance**
13. **Receivables backed Finance**

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗ